

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VIEŠOJO VALDYMO IR VERSLO FAKULTETAS

IEVA LUKOŠEVIČIENĖ

**VEIKLOS AUDITO POVEIKIO VERTINIMAS:
VIEŠOJO SEKTORIAUS PATIRTIS**

Magistro baigiamasis darbas

Vadovė

doc. dr. D. Daujotaitė

VILNIUS, 2023

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VIEŠOJO VALDYMO IR VERSLO FAKULTETAS

VEIKLOS AUDITO POVEIKIO VERTINIMAS:
VIEŠOJO SEKTORIAUS PATIRTIS

Veiklos audito magistro baigiamasis darbas
Studijų programa 6211LX075

Recenzentas

2023

Vadovė

doc. dr. D. Daujotaitė

2023

Atliko

VKAvmis21-1 gr. stud.

Ieva Lukoševičienė

2023 04 25

VILNIUS, 2023

TURINYS

ĮVADAS	7
1.VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS AUDITO POVEIKIO VERTINIMO TEORINĖ ANALIZĖ	9
1.1. Viešojo sektoriaus veiklos audito samprata	9
1.1.1. Viešojo sektoriaus veiklos audito principai	12
1.1.2. Viešojo sektoriaus veiklos audito objektai ir procesas	13
1.1.3. Viešojo sektoriaus veiklos audito vertinimo kriterijai	18
1.2. Viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo reikšmė	20
1.3. Viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo atliktų tyrimų apžvalga	23
2. VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS AUDITO EMPIRINIO TYRIMO METODOLOGIJA	30
2.1. Tyrimo metodika	30
2.2. Tyrimo metodai ir jų pagrindimas	32
3. VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS AUDITO POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI	33
3.1. Viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo analizė	33
3.2. Europos Sąjungos aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo rezultatai	48
IŠVADOS	52
SIŪLYMAI	54
LITERATŪRA	55
ANOTACIJA	60
ANNOTATION	61
SANTRAUKA	62
SUMMARY	64
PRIEDAI	66
1 priedas. Veiklos auditų, atliktų švietimo ir mokslo srityje 2017-2021 m., teiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimas, pokytis	66
2 priedas. Veiklos auditų, atliktų aplinkos apsaugos srityje 2017-2021 m., teiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimas, pokytis	77
3 priedas. Veiklos auditų, atliktų ekonomikos konkurencingumo srityje 2017-2021 m., teiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimas, pokytis	88

LENTELĖS

1 lentelė. Veiklos audito samprata.....	10
2 lentelė. Veiklos auditai pagal objektą.....	14
3 lentelė. Audito ataskaitai keliami reikalavimai.....	17
4 lentelė. Reikalavimai rekomendacijoms.....	20
5 lentelė. Veiksniai, turintys įtakos rekomendacijų įgyvendinimui.....	22
6 lentelė. Įtakos veiklos audito poveikiui turintys veiksniai.....	26
7 lentelė. Empirinio tyrimo etapų uždaviniai ir metodai.....	31
8 lentelė. 2017-2021 m. atliktų auditų (analizuojamų sričių) rekomendacijų įgyvendinimo būseną pagal sritis.....	36
9 lentelė. 2017-2021 m. švietimo ir mokslo srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas.....	39
10 lentelė. 2017-2021 m. aplinkos apsaugos srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas.....	42
11 lentelė. 2017-2021 m. ekonomikos konkurencingumo srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas.....	45
12 lentelė. Stebėsenos rezultatų naudojimas.....	50

PAVEIKSLAI

1 paveikslas. Veiklos audito objektai.....	14
2 paveikslas. Veiklos audito procesas.....	15
3 paveikslas. Veiksniai, turintys įtaką teigiamam veiklos audito poveikiui.....	28
4 paveikslas. Magistro baigiamojo darbo loginė struktūra.....	30
5 paveikslas. 2017-2021 m. atlikti valstybiniai auditai.....	33
6 paveikslas. 2017-2021 m. viešojo sektoriaus srityse atlikti veiklos auditai.....	34
7 paveikslas. 2017-2021 m. teiktos ir įgyvendintos rekomendacijos (analizuojamų sričių).....	35
8 paveikslas. Bendra 2017-2021 m. atliktų auditų (analizuojamų sričių) rekomendacijų įgyvendinimo būseną.....	37
9 paveikslas. Rekomendacijų įgyvendinimo terminų nustatymo tvarka.....	49
10 paveikslas. Rekomendacijų įgyvendinimo poveikio vertinimo metodai.....	49

SANTRUMPOS

AAI – Aukščiausioji audito institucija

EAR – Europos Audito rūmai

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

ES – Europos Sąjunga

EUROSAI – Europos aukščiausiųjų audito institucijų organizacija

FM – Finansų ministerija

FRA – Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra

INTOSAI – Tarptautinė aukščiausiųjų audito institucijų organizacija

LEZ – laisvoji ekonominė zona

LR – Lietuvos Respublika

LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė

MTEP – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

RAI – Regioninių audito institucijų organizacija

SKĮ – savivaldybės kontroliuojama įmonė

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

TAAIS – Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai

VVĮ – valstybės valdoma įmonė

IVADAS

Temos aktualumas. Domėjimasis viešojo sektoriaus, kaip instrumento, skirto viešajam interesui realizuoti bei finansuojamam mokesčių mokėtojų lėšomis, veikla, priežiūra, kontrolės metodais nuolat auga. Visuomenei aktualu žinoti kaip efektyviai veikia viešasis sektorius, ar užtikrinamas tikslingas bei skaidrus valstybės išteklių valdymas ir naudojimas. Šiuos aspektus padeda įvertinti veiklos auditas, laikomas vienu iš įrankių siekiant skatinti tikslingą ir naudingą viešųjų finansų bei turto valdymą, taip pat kontrolės vystymąsi ir atskaitingumo pažangą (Mackevičius, Šalienė, 2020). Veiklos auditu viešojo sektoriaus veikla vertinama ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, siekiant atskleisti veiklos tobulinimo galimybes. Teigiamas poveikis audituojamo subjekto veiklos pokyčiams yra kiekvieno veiklos audito tikslas.

Lietuvoje viešojo sektoriaus auditą, įskaitant ir veiklos auditą, atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė (aukščiausioji audito institucija) bei savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos. Audito rezultatų pagrindu yra teikiamos rekomendacijos – siūlymai, skirti audito metu nustatytoms problemoms išspręsti, taip pat siekiant audituojamo subjekto veiklos gerinimo bei naudos visuomenei didinimo. Valstybės kontrolė yra sukūrusi rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos mechanizmą, tokiu būdu audituojamieji subjektai skatinami atsižvelgti į teikiamus siūlymus ir šalinti audito metu rastus pažeidimus bei tobulinti veiklą (Lakis, Nemanytė, 2014).

Lietuvos mokslinėje literatūroje (veiklos auditą nagrinėjo Mackevičius ir Daujotaitė (2011), Daujotaitė, Tarakavičiūtė ir Puškorius (2012), Lakis ir Nemanytė (2014), Mackevičius ir Šalienė (2020), Šalienė, Tamulevičienė ir Gaižauskas (2020)) gana plačiai yra nagrinėta veiklos audito raida, samprata, organizavimo bei atlikimo etapai, funkcijos, valstybinio audito rekomendacijų reikšmė, jų įgyvendinimo problemos, tačiau trūksta duomenų apie veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį viešojo sektoriaus veiklos gerinimui. Todėl yra aktualu aptarti audituojamųjų subjektų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimą bei įvertinti veiklos audito daromą poveikį viešajam sektoriui.

Tyrimo problema. Kokį poveikį viešajam sektoriui daro Valstybės kontrolės veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas?

Tyrimo objektas. 2017-2021 m. Valstybės kontrolės veiklos auditų rekomendacijos, jų įgyvendinimo poveikis.

Tyrimo tikslas. Išanalizavus veiklos audito poveikio vertinimo teorinius aspektus, iširti ir įvertinti aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį bei pateikti siūlymus poveikio didinimui.

Tyrimo uždaviniai.

1. Išanalizavus mokslinę literatūrą viešojo sektoriaus veiklos audito tema, atskleisti veiklos audito specifiką bei aktualumą;
2. Pateikti ir pagrįsti viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio tyrimo metodiką;
3. Remiantis tyrimo metodika, atlikti viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo tyrimą ir išanalizuoti tyrimo rezultatus;
4. Pateikti siūlymus viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo tobulinimui.

Tyrimo metodai.

Teorinėje darbo dalyje taikyta mokslinės literatūros analizė, lyginimas ir apibendrinimas. Mokslinės literatūros analizė leido apibrėžti viešojo sektoriaus veiklos audito sampratą, galimą veiklos audito poveikį bei naudą siekiant efektyvesnės bei rezultatyvesnės viešojo sektoriaus veiklos. Atliktų viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo tyrimų apžvalga padėjo suformuoti empirinį tyrimą, kurį atliekant buvo taikoma dokumentų analizė – Valstybės kontrolės veiklos ataskaitų, rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitų analizė; antrinių duomenų analizė – taikyta atliekant Europos Sąjungos AAI veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo analizę; duomenų lyginimo bei apibendrinimo metodai taikyti surinktiems duomenims įvertinti, klasifikuoti bei juos apibendrinti.

1. VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS AUDITO POVEIKIO VERTINIMO TEORINĖ ANALIZĖ

1.1. Viešojo sektoriaus veiklos audito samprata

Objektyvi informacija apie viešojo sektoriaus, kaip instrumento, skirto viešajam interesui tenkinti, veiklą bei finansinę būklę aktuali tiek už valdymą atsakingiems asmenims, priežiūros institucijoms, tiek ir plačiajai visuomenei. Tokią informaciją bei nepriklausomus ir objektyvius vertinimus, susijusius su vyriausybės politikos gairių, programų ar veiklos valdymu ir vykdymu teikia viešojo sektoriaus auditas, atliekamas Aukščiausiųjų audito institucijų (AAI). Viešojo sektoriaus auditas taip pat reikšmingas ir tuo, kad padeda sukurti tinkamas sąlygas viešojo sektoriaus subjektams savo funkcijas vykdyti efektyviai, rezultatyviai, etiškai, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais (100-asis TAAIS). Limos deklaracijoje (1977) nurodoma, kad viešojo sektoriaus audito tikslas – „atskleisti nukrypimus nuo priimtų standartų ar teisėtumo, ekonomiškumo, rezultatyvumo ir efektyvumo principų pažeidimus“, taip sudarant galimybę gerinti viešojo sektoriaus valdymo procesus.

Įvairių šalių viešojo sektoriaus (valstybinio) audito sistemą reglamentuoja nacionaliniai teisės aktai bei tarptautiniai dokumentai, tačiau didžiausią reikšmę atliekant viešojo sektoriaus auditą turi Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) standartai. Šiuose standartuose išskiriamos trys pagrindinės viešojo sektoriaus audito rūšys:

- *finansinis auditas*, kuriuo siekiama nustatyti ar audituojamojo subjekto finansinė informacija yra pateikta vadovaujantis galiojančia finansinės atskaitomybės ir įstatymuose numatyta tvarka;
- *atitikties auditas*, kuris atliekamas norint įvertinti, ar veikla, finansiniai sandoriai ir informacija visais reikšmingais atžvilgiais atitinka audituojamajam subjektui taikomus valdžios institucijų reikalavimus;
- *veiklos auditas*, kuriuo siekiama nustatyti, ar intervencijos ir programos yra vykdomos, o institucijos dirba pagal ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principus ir ar reikia atlikti kokių nors pagerinimų.

Marchi ir Bertei (2016) finansinį ir atitikties auditus apibrėžia kaip tradicinius viešojo sektoriaus auditus, kuriais atliekamas audituojamųjų subjektų tikrinimas, o veiklos audito ypatumu įvardija audituojamojo subjekto veiklos vertinimą, siekiant veiklos gerinimo. Veiklos audito ištakos kyla iš socialinio audito – XIX-XX a. sandūroje buvo pripažinta, kad subjektų socialinė atsakomybė turi būti ne mažiau svarbi nei ekonominė nauda. Tačiau socialinis auditas, nors ir rėmėsi panašiais vertinimo kriterijais buvo orientuotas į verslo subjektus. Palaipsniui socialinis veiklos vertinimas išsivystė į

standartais, gairėmis, teisės aktais reglamentuotą procesą – veiklos auditą, įprastai atliekamą vertinant viešųjų subjektų veiklą. Veiklos audito, kaip savarankiškos audito rūšies įtvirtinimui didelę reikšmę turėjo 1972 m. JAV Generalinio apskaitos biuro (General Accounting Office) išleisti audito standartai, kuriuose be finansinio ir atitikties audito buvo numatyti ir ekonomiško, efektyvumo bei norimų rezultatų pasiekimo audito (Mackevičius ir Šalienė, 2020).

Pasak Daujotaitės (2014), viešojo valdymo reformos, pavyzdžiui, į rezultatus orientuotas valdymas, ir kitos, lėmė kardinalius viešojo sektoriaus vertinimo pokyčius, susiformavo poreikis veiklą vertinti pagal pasiektus rezultatus ir jų poveikį. Būtent veiklos auditu yra vertinamas įvairių viešojo sektoriaus veiklos sričių procedūrų ir procesų rezultatyvumas bei siekiama pagerinti viešojo sektoriaus valdymą, atskaitomybę ir skaidrumą.

Veiklos audito rezultatų pagrindinis tikslas – viešosios vertės didinimas per demokratiškas vertybių (skaidrumo, atskaitingumo, pasitikėjimo, politinių sprendimų sąsajų su realiomis visuomenės problemomis) užtikrinimą. Pabrėžiama, kad veiklos audito tikslai galimi pasiekti tik tokiu atveju, jei veiklos auditas atliekamas laikantis nepriklausomumo, objektyvumo bei patikimumo principų (Šalienė, Tamulevičienė ir Gaižauskas, 2020).

Pagal INTOSAI standartuose (2019) nurodomą veiklos audito apibrėžtį veiklos auditas turi dvi funkcijas: vertinti veiklą 3E požiūriu ir padėti ją tobulinti. Kaip pastebi Šalienė ir kt. (2020) veiklos auditui funkcijų priskiriama vis daugiau – tai pagalba inicijuojant ir įgyvendinant pokyčius, pagalba užtikrinant atskaitomybę, darant įtaką politiniams sprendimams, taip pat visuomenės informavimas, pasitikėjimo valstybe skatinimas.

Mokslinėje literatūroje nėra vieningo *veiklos audito* apibūdinimo, yra išskiriami skirtingi jo aspektai (žr. 1 lent.):

1 lentelė. Veiklos audito samprata

Autorius, metai	Veiklos audito apibrėžtis
Daujotaitė, Tarakavičiūtė ir Puškorius, 2012	Veiklos auditas – specifinė kontrolės funkcija, skirta organizacijų veiklos, programų ir (ar) sistemų funkcionalumui vertinti ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriais, siekiant atskleisti tiriamos veiklos problemas bei inicijuoti veiklos ir valdymo pažangai.
Raudla, Taro, Agu, Külli ir Douglas, 2015	Veiklos auditas – tai nepriklausomas ir objektyvus valdžios institucijų, sistemų, programų ar organizacijų vertinimas, vienu ar keliais iš trijų – ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo – aspektais, siekiant pagerinti padėtį.

Autorius, metai	Veiklos audito apibrėžtys
Marchi ir Bertei, 2016	Veiklos auditas – ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo įvertinimas; sistemingas vyriausybės institucijos, programos, veiklos ar funkcijos, suteikiančių informacijos kaip pagerinti atskaitomybę visuomenei bei palengvinti sprendimų priėmimą, tyrimas; konfidencialios informacijos skelbimas per nepriklausomą šalį.
INTOSAI standartai, 2019	Aukščiausios audito institucijos atliekamas veiklos auditas yra nepriklausomas, objektyvus ir patikimas valstybės įsipareigojimų, sistemų, procesų, programų, veiklos ar organizacijų vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei siekiant nustatyti, ar galima pagerinti esamą situaciją.
Europos audito rūmai, 2019	Veiklos auditas – apima programų, operacijų, valdymo sistemų ir procedūrų, kurias naudoja išteklius valdančios įstaigos ir institucijos, tikrinimą, siekiant įvertinti, ar šie ištekliai naudojami ekonomiškai, efektyviai ir veiksmingai.
LR terminų bankas, 2020	Veiklos auditas – valstybinis auditas, kai ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu vertinama audituojamo subjekto veikla.
Šalienė, Tamulevičienė ir Gaižauskas, 2020	Veiklos auditas yra nepriklausoma, objektyvi veikla, kurios tikslas, vadovaujantis teisės aktais, standartais, gairėmis bei gerosiomis praktikomis tikrinti ir vertinti ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo ir ekologijos (4E) požiūriu organizacijų ir institucijų veiklą, siekiant rasti tobulintinas sritis ir rekomenduoti imtis konkrečių veiksmų, orientuotų į viešosios vertės kūrimą.
LR Valstybės kontrolės įstatymas, 2020	Veiklos auditas – valstybinio audito tipas, kai vertinama audituojamo subjekto veikla ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis išnagrinėta mokslinė literatūra

1 lentelėje pateiktos **veiklos audito** apibrėžtys yra gana skirtingos, tačiau galima išskirti pagrindinius dalykus, kuriuos apima veiklos auditas:

- veiklos vertinimas, remiantis ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo (3E) principais;
- siekis gerinti esamus veiklos rezultatus.

Bartoszewicz (2015), remdamasi Beliciu (2012), teigia, kad veiklos auditas audituojamajam subjektui turėtų padėti: sutaupyti lėšų arba sumažinti išlaidas; optimizuoti veiklą; užtikrinti geresnę paslaugų kokybę; pasiekti užsibrėžtų tikslų mažesnėmis sąnaudomis.

Apibendrinant veiklos audito sampratą, galima teigti, kad veiklos audito tikslas – vertinti organizacijų, institucijų veiklą, programų ar sistemų funkcionalumą 3E požiūriu ir nustatant problemas ar trūkumus inicijuoti veiklos gerinimo procesus.

1.1.1. Viešojo sektoriaus veiklos audito principai

Veiklos audito esmę atskleidžia trys pagrindiniai principai – ekonomiškumas, efektyvumas, rezultatyvumas, kurie dar vadinami 3E koncepcija. Tinkamas šių, tarpusavyje susijusių, principų įvertinimas padeda tobulinti organizacijos veiklą, siekti nustatytų tikslų, taupyti lėšas, gerinti paslaugų kokybę, stiprinti valdymo, administracinius procesus (Daujotaitė ir kt., 2012). Tačiau išvelgiama tendencija kad šie trys principai nebeapima viso veiklos audito vertinimo lauko, 3E koncepciją siūloma praplėsti, įtraukiant ekologijos principą (Šalienė ir kt., 2020).

Toliau bus pateikiamos šių trijų principų (3E) apibrėžtys ir turinys:

- **Ekonomiškumas** – INTOSAI standartuose (2019) nurodoma, kad šis principas reiškia išteklių sąnaudų mažinimą bei pabrėžiama, kad naudojami ištekliai turi būti prieinami laiku, užtikrinant tinkamiausią jų kiekį ir kokybę bei geriausią kainą. Mackevičius ir Daujotaitė (2011) ekonomiškumą apibūdina kaip minimalų išteklių naudojimą, išlaikant nustatytą produkto ar teikiamų paslaugų (rezultato) kokybę. Ekonomiškumo principu vertinamas paslaugų teikėjų gebėjimas rasti palankiausią kainą, nemažinant paslaugų kokybės (Marchi ir Bertei, 2016). Pasak Bringselius (2018), ekonomiškumą reikia suprasti kaip principą, susijusį su išlaidomis. Veiklos audito vadove (2022) nurodoma, kad vertinant veiklą ekonomiškumo požiūriu yra analizuojami tik ištekliai;

- **Efektyvumas** INTOSAI standartuose (2019) apibrėžiamas kaip maksimalus turimų išteklių panaudojimas ir svarbiausias čia yra naudojamų išteklių ir gaunamo produkto ar paslaugos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis. Efektyvumą kaip sukurtų produktų ir sunaudotų kompleksinių išteklių santykį apibrėžia ir Mackevičius ir Daujotaitė (2011). Bringselius (2018) efektyvumą įvardija kaip įvesties ir išvesties santykį. Pasak Marchi ir Bertei (2016), efektyvumas, tai gautų rezultatų ir įdėtų pastangų santykis, labai svarbu atsižvelgti kokiam kontekste jis yra matuojamas. Veiklos audito vadove (2022) nurodoma, kad efektyvumui įvertinti tenka nagrinėti procesus, kurių metu audituojamas subjektas išteklius paverčia produktais (paslaugomis);

- INTOSAI standartai (2019) nurodo, kad **rezultatyvumo** principas reiškia, jog bus pasiekti išskirti tikslai ir numatyti rezultatai. Mackevičius ir Daujotaitė (2011) rezultatyvumą įvardina kaip

faktinių veiklos rezultatų ir planuotų rezultatų ar kitų parametrų lyginimą ir vertinimą. Pasak Bringselius (2018), rezultatyvumas yra santykis tarp numanomų ir faktinių rezultatų. Vertinant rezultatyvumą yra nagrinėjama, koku mastu buvo pasiekti tam tikros veiklos ar programos tikslai, pagrindinis dėmesys yra skiriamas sukurtiems produktams (paslaugoms), rezultatams ir poveikiui (Veiklos audito vadovas, 2022). Pasak Marchi ir Bertei (2016), gali būti atliekamas valdymo rezultatyvumo ir politikos rezultatyvumo vertinimas, pastarasis yra daug sudėtingesnis, kadangi tikslai dažnai būna neapibrėžti.

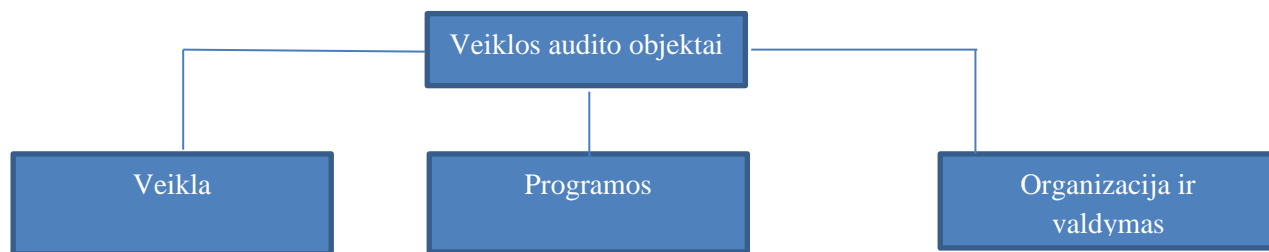
Pasak Mackevičiaus ir Daujotaitės (2011), ekonomiškumas ir efektyvumas dažniausiai yra siejami su kiekybiniais rodikliais, o rezultatyvumas su kokybiniais. Visi trys principai yra svarbūs atliekant veiklos vertinimą, tačiau nebūtinai turi būti siekiama vertinimo išvadas suformuluoti visų trijų (ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo) principų požiūriu. Konkrečiam auditui gali būti nustatomas tikslas audituojamo subjekto veiklą įvertinti pagal vieną ar visus tris principus, tačiau yra patariama veiklos ekonomiškumo, efektyvumo ar rezultatyvumo neanalizuoti visiškai atskirai nuo kitų dviejų principų, kadangi visi šie principai yra tarpusavyje susiję (Veiklos audito vadovas, 2022).

Šalienės ir kt. (2020) atliktas tyrimas rodo, jog tebemanoma, kad atliekant veiklos auditą viešojo sektoriaus veikla turi būti vertinama ekonomiškumo, efektyvumo, rezultatyvumo principais, tačiau yra išvystyta tendencija, kad šie trys principai nebeapima viso veiklos audito vertinimo lauko – 3E koncepciją siūloma praplėsti ir įtraukti ekologijos principą, taip reaguojant į pasaulines aplinkos saugojimo ir taršos didėjimo aktualijas pasaulyje. Akcentuojama, kad priimami valdymo sprendimai laikantis ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principų, dažnu atveju, neužtikrina, kad būtų, pavyzdžiui, tinkamai perdirbamos atliekos, naudojami ekologiški energijos išgavimo sprendimai.

Apibendrinant, veiklos audito esmę atskleidžia trys pagrindiniai principai – ekonomiškumas, efektyvumas, rezultatyvumas – vadinami 3E koncepcija, visi trys principai yra svarbūs ir tarpusavyje susiję. Tebemanoma, kad atliekant veiklos auditą viešojo sektoriaus veikla turi būti vertinama 3E principais, tačiau išvystyta tendencija praplėsti 3E koncepciją, įtraukiant ekologijos principą.

1.1.2. Viešojo sektoriaus veiklos audito objektai ir procesas

Veiklos audito temų spektras yra platus, kadangi šiuo auditu ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais vertinama viešojo sektoriaus, apimančio įvairias sritis, veikla. Veiklos audito vadovas (2022) nurodo, kad veiklos auditu gali būti vertinama audituojamų subjektų veikla ar jos dalys, taip pat tam tikros viešojo sektoriaus srities (sistemos) valdymas ar vykdomosios valdžios politikos poveikis valdymui, visuomenei, suinteresuotosioms šalims. Pasak Daujotaitės (2009), pagal INTOSAI standartus, jų įgyvendinimo rekomendacijas, veiklos audito objektai apima: veiklą (jos kryptis), programas, organizaciją ir valdymą (žr. 1 pav.).

Šaltinis: sudaryta pagal Daujotaitė, 2009

1 pav. Veiklos audito objektai

Daujotaitė (2009) **veiklą** apibrėžia kaip audituojamojo subjekto pastangas, skirtas pasiekti tam tikrų tikslų, per tam tikrą laiką, su tam tikrais ištekliais; **programą** – kaip rinkinį teisinių, finansinių ir kitokių tarpusavyje susijusių priemonių, skirtų įgyvendinti tam tikrą audituojamojo subjekto veiklos kryptį; **organizaciją** – kaip žmonių, struktūrų ir procesų, siekiančių tam tikrų tikslų, visumą, **valdymą** – kaip dažniausiai su organizacijos vidaus veikla susijusius sprendimus, veiksmus, taisykles, skirtus valdyti, apskaityti ir paskirstyti žmogiškuosius, finansinius ir materialinius išteklius.

Priklausomai nuo veiklos audito objekto Veiklos audito vadovas (2022) sąlyginai išskiria trejopo pobūdžio auditus – organizacijos, programos, sistemos (žr. 2 lentelę):

2 lentelė. Veiklos auditai pagal objektą

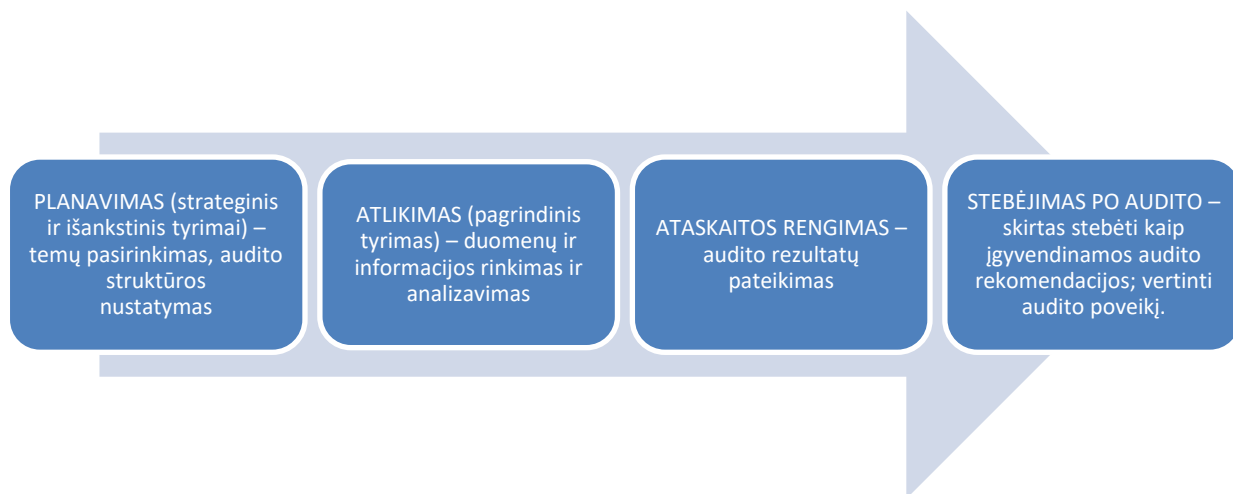
Audito pobūdis	Auditu vertinama
<i>Organizacijos auditas</i>	Ar organizacija ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai naudoja turimus išteklius; Kaip organizacija vykdo jai pavestas funkcijas.
<i>Programos auditas</i>	Programos tinkamumas spręsti tam tikras problemas, taip pat programos sandara, vykdymas, rezultatas ir poveikis.
<i>Sistemos auditas</i>	Tam tikros viešojo sektoriaus srities (sistemos) valdymas. Vertinimas apima sistemoje veikiančių ir turinčių bendrų tikslų institucijų veiklos vykdymą, tarpusavio koordinavimą, taupaus ir efektyvaus lėšų naudojimą, nustatytų tikslų pasiekimą.

Šaltinis: sudaryta pagal Veiklos audito vadovą, 2022

INTOSAI standartai (2019) veiklos auditą apibūdina kaip sistemišką procesą – norint įvertinti audituojamojo subjekto veiklą (teikiamas paslaugas; veiklos rezultatus ir poveikį, esamą situaciją; vyriausybės politikos ir teisės aktų poveikį valdymui, suinteresuotosioms šalims, įmonėms, gyventojams ir visuomenei) objektyviai renkama ir vertinama informacija, įrodymai, padedantys nustatyti jų atitikimą

numatytiems kriterijams. Pasak Daujotaitės ir kt. (2012), veiklos audito procesas turi būti organizuojamas taip, kad veiklos duomenis būtų galima palyginti su vertinimo kriterijais, aptartais su audituojamuoju subjektu, ir suformuoti audito faktus, reikalingus parengti patikimai veiklos audito ataskaitai, kuri parodytų esamas problemas ir tobulintinas sritis.

INTOSAI standartai (2019) nurodo šiuos su veiklos audito procesu susijusius reikalavimus: **planavimas** (apima temų pasirinkimą ir audito planavimą), **atlikimas**, **ataskaitos rengimas**, **veiksmai po audito**. Veiklos audito vadovas (2022) išskiria tokius veiklos audito proceso etapus (žr. 2 pav.):

Šaltinis: sudaryta pagal Veiklos audito vadovą, 2022, INTOSAI standartus, 2019

2 pav. Veiklos audito procesas

Iatco, Ignat, Ungureanu ir Athes (2014) pažymi, kad siekiant užtikrinti audito sėkmę reikia atkreipti dėmesį į kiekvieno etapo ypatumus, tam gali būti naudojamas *SMARTTEST* metodas, padedantis auditoriui įsitikinti, kad:

- viso proceso metu imamasi pagrįstų sprendimų;
- įrodymams rinkti naudojami tinkami metodai;
- suformuluoti audito klausimai, kuriais remiantis būtų galima padaryti išvadas;
- analizuojama ir valdoma rizika, galinti turėti įtakos ataskaitai;
- naudojamos tinkamos priemonės sėkmingam auditui užtikrinti;
- surinkti įrodymai yra pakankami, nuoseklūs ir tinkami audito išvadoms parengti;
- galutinės ataskaitos struktūra svarstoma nuo pat planavimo etapo;
- užtikrinamas skaidrumas – auditoriaus darbas audituojamajam subjektui nekelia nepasitikėjimo.

Planavimas. Šis etapas padeda nustatyti audito reikalingumą, galimybę jį atlikti bei numatyti auditui reikalingus išteklius. Tinkamas planavimas padeda užtikrinti, kad svarbioms audito sritims būtų skiriama pakankamai dėmesio, galimos problemos būtų nustatytos ir sprendžiamos laiku, audito darbas organizuotas ir prižiūrimas tinkamai, audito ištekliai (finansiniai, žmogiškieji, materialiniai, laiko ir kt.) naudojami racionaliai (Daujotaitė ir kt., 2012). Pagal Veiklos audito vadovą (2022) planavimo etapas susideda iš kelių elementų – strateginio tyrimo ir išankstinio tyrimo:

- *strateginis tyrimas* apima viešojo sektoriaus veiklos sričių nuolatinį stebėjimą, duomenų rinkimą, veiklos problemų nustatymą ir analizę bei audito temų atranką.

- vykdamas *išankstinį tyrimą* renkama ir vertinama nagrinėjamos veiklos srities informacija, nustatomos problemos bei trūkumai. Remiantis išankstinio tyrimo duomenimis sprendžiama ar yra tikslinga atlikti pagrindinį tyrimą.

Atlikimas – pagrindinio tyrimo tikslas surinkti pakankamus ir tinkamus audito įrodymus, kuriais remiantis auditorius galėtų atsakyti į audito klausimus ir pagrįsti audito ataskaitoje pateiktus pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas. Pagrindinio tyrimo pagrindas yra *pakankamų*, kuomet kiekybės požiūriu pakankama informacijos audito tikslui pasiekti, audito pastebėjimams ir išvadoms pagrįsti ir *tinkamų*, reiškia svarbių, pagrįstų, patikimų, įrodymų surinkimas ir jų vertinimas. Audito įrodymų pakankamumą ir tinkamumą vertina auditorius. Pasak Daujotaitės ir kt. (2012), surinkti duomenys parodo esamą situaciją, tačiau auditoriaus tikslas yra įvertinti, ar esama situacija yra gera. Šį vertinimo etapą, kuomet atliekamas faktinių duomenų su vertinimo kriterijais palyginimas, galima būtų skirstyti į smulkesnius etapus:

- *faktinės padėties vertinimas* – duomenų ir informacijos rinkimas ir lyginimas su nustatytais audito vertinimo kriterijais;
- *nuokrypių nuo vertinimo kriterijų atskleidimas* – kaip ir kiek esama padėtis skiriasi nuo nustatytų vertinimo kriterijų;
- *padarinių išaiškinimas* – faktinius duomenis lyginant su vertinimo kriterijais formuojami audito įrodymai. Atitiktis vertinimo kriterijams rodo audituojamojo subjekto veiklos tinkamumą;
- *priežasčių vertinimas* – nagrinėjamos priežastys, lėmusios tam tikras veiklos problemas.

Lakis ir Nemanytė (2014) nurodo, kad audito įrodymų patikimumas ir visapusiškumas nemažai priklauso nuo tinkamo audito procedūrų parinkimo: išnagrinėjus taikomas audito procedūras nustatyta, kad atliekant veiklos auditus 2008-2012 m. Valstybės kontrolė taikė modifikuotas tradicines (dokumentų peržiūra, analitinės procedūros, skaičiavimas, stebėjimas, palyginamoji rodiklių analizė, atvejų nagrinėjimas) procedūras. Taip pat nustatyta, kad procedūrų taikymas svyruoja, vienintelė procedūra taikyta visų auditų metu – dokumentų peržiūra.

Ataskaitos rengimas. Veiklos auditas svarbus tuo, kad jo rezultatai leidžia ne tik įvardyti aiškias audito subjekto veiklos problemas, parodyti sisteminius nagrinėjamos viešojo sektoriaus srities veiklos trūkumus, bet ir pateikti rekomendacijas, nurodant galimas šių problemų sprendimo būdus ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo kryptimis. Pasak Iatco ir kt. (2014), apie ataskaitos struktūrą turėtų būti svarstoma nuo pat planavimo etapo, tai turėtų padėti tinkamai valdyti visą procesą. Veiklos audito vadovas (2022) nurodo, kad audito ataskaitos tikslas informuoti numatomus vartotojus apie veiklos audito rezultatus, auditorių padarytas išvadas bei pateiktas rekomendacijas, audito ataskaitai yra keliami atitinkami reikalavimai (žr. 3 lent.).

3 lentelė. Audito ataskaitai keliami reikalavimai

Reikalavimai	Reikalavimų apibūdinimas
<i>Objektyvumas ir subalansuotumas</i>	Ataskaita turi būti parašyta laikantis nešališkumo ir nepriklausomumo principų. Ataskaitos teiginiai turi būti pagrįsti giliomis žiniomis, audito objekto visumos suvokimu.
<i>Išsamumas</i>	Ataskaita turi apimti visą reikalingą su audito tikslu ir audito klausimais susijusią informaciją, argumentus ir būti pakankamai detali, kad būtų lengva suprasti sritį, audito pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas.
<i>Glaustumas</i>	Ataskaitoje neturi būti su audito tikslu nesusijusių ar nereikšmingų faktų, nereikalingų detalių.
<i>Tikslumas</i>	Ataskaitoje pateikti įrodymai turi teisingai ir visapusiškai atitikti faktus.
<i>Aiškumas</i>	Ataskaita turi būti lengvai skaitoma ir suprantama, jos struktūra turi būti aiški, o informacija pateikiama logiška seka.
<i>Įtikinamumas</i>	Ataskaitoje pateikta informacija turi įtikinti, kad nustatyti faktai svarūs ir pakankami, išvados pagrįstos, o rekomendacijų įgyvendinimas – naudingas.
<i>Svarbumas ir parengimas tinkamu laiku</i>	Ataskaita turi būti parengta tuo metu, kai jos labiausia reikia tam tikriems pokyčiams, kad jos nauda būtų kiek galima maksimali – joje pateikta informacija galėtų naudotis įstatymų leidžiamosios, vykdomosios valdžios atstovai ir kitos suinteresuotosios šalys.

Šaltinis: sudaryta pagal Veiklos audito vadovą, 2022; INTOSAI standartus, 2019

Pasak Daujotaitės ir kt. (2012), veiklos audito ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama atsakytiems audito klausimams, gautiems įrodymams ir pagrindinėms išvadoms bei poreikiui tinkamai pateikti reikšmingas pastabas vartotojui, kuris nėra ekspertas. Svardsten (2019), remdamasis Pierre ir kt. (2018); Reichborn-Kjennerud ir Johnsen (2011), teigia, jog yra tikimasi, kad veiklos audito ataskaitose

informacija apie audituotųjų subjektų veiklą bus pateikiama taip, kad būtų siekiama padidinti centrinės valdžios atskaitomybę ir skaidrumą.

Stebėjimas po audito. Stebėseną po audito apima audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną – stebima pažanga įgyvendinant rekomendacijas, ir audito poveikio vertinimą – nustatomas ir dokumentuojamas audito poveikis. Šalienė ir kt. (2020) atlikta veiklos audito sampratos ir funkcijų teorinė studija parodė, kad rekomendacijų audituota tema pateikimas ir stebėjimas kaip jos įgyvendinamos, yra vertinamas kaip veiklos audito rezultatas. EUROSAI (2021) AAI siūlo numatyti veiksmingą rekomendacijų stebėsenos sistemą, leidžiančią patikrinti tinkamą ir savalaikį rekomendacijų įgyvendinimą, į šią rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną įtraukiant ir parlamentą, taip pat stebėsenos rezultatus, pageidautina apibendrintai, skelbti AAI duomenų bazėse ar teikiant AAI ataskaitą visuomenei.

Apibendrinant, veiklos auditas yra sudėtingas ir sistemingas, turintis atitinkamus reikalavimus procesas – apimantis keturis, tarpusavyje susijusius etapus: planavimą, atlikimą, ataskaitos rengimą ir stebėjimą po audito. Veiklos auditu vertinama audituojamųjų subjektų veikla, programos (veiklos kryptys), organizacija ir valdymas; priklausomai nuo veiklos audito objekto sąlyginai yra išskiriami organizacijos, programos, sistemos auditai.

1.1.3. Viešojo sektoriaus veiklos audito vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijai svarbūs tuo, kad jais remiantis, surinkus įrodymus, yra daroma išvada dėl audituojamojo subjekto veiklos ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo. Nuo pasirinktų vertinimo kriterijų tiesiogiai priklauso audito rezultatai.

Svardsten (2019), remdamasis Pollitt ir Mull (1999), Pollitt ir Summa, (1999), Pierre ir kt. (2018), pabrėžia, kad veiklos auditoriams neužtenka vien pateikti įrodymus – prieš priimant sprendimą ar teikiant rekomendaciją surinkti įrodymai turi būti susieti su tam tikru kriterijumi ar kriterijais. Būtent kriterijų buvimas ir surinktų audito įrodymų lyginimas su jais yra labiausiai veiklos auditą nuo kitų vertinimo formų skirianti ypatybė. Auditoriui labai svarbu nustatyti tikslus ir aiškius vertinimo kriterijus, pagal kuriuos būtų galima spręsti apie audituojamojo subjekto „gerus“ ar „prastus“ veiklos rezultatus. Pasak Mackevičiaus ir Daujotaitės (2011), surinkti duomenys ir nustatyti faktai parodo esamą situaciją, tačiau auditas turi įvertinti ar ši situacija yra gera, ar ji tenkina valstybės institucijas, visuomenę, ar sudaro prielaidas organizacijos išteklius naudoti maksimaliai ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

Kaip pastebi Šalienė ir kt. (2020) nėra paruoštos vieningos metodikos, kurioje konkrečiai ir aiškiai būtų pateikiami metodai kaip vertinti veiklą 3E požiūriu, yra tik bendros gairės, tad veiklos auditoriams

yra nemenkas iššūkis rasti kriterijus ir rodiklius bei pateikti patikimą viešojo sektoriaus, apimančio didelę veiklą įvairove, pvz., krašto apsaugą, sveikatos apsaugą, švietimą ir kt., vertinimą. Pasak minėtų autorių, dažniausiai yra pasirenkama atlikti veiklos rezultatyvumo auditą – tai yra pasiektus veiklos rezultatus (teikiamų paslaugų apimtis, lygis, turinys ir kiti parametrai) lyginti su nusibrėžtais rezultatais.

INTOSAI standartuose (2019) nurodoma, kad veiklos audito atveju nėra taikomi aiškūs įstatymų nustatyti kriterijai, kriterijus nustato auditą atliekantis auditorius. Kriterijai gali būti orientuoti į:

- tai, kaip *turėtų būti* (atsižvelgiant į įstatymus, teisės aktus ar tikslus);
- ko *tikimasi* (atsižvelgiant į pagrįstus principus, mokslines žinias, geriausią praktiką);
- kaip *galėtų būti* (jei sąlygos būtų geresnės).

Kokie kriterijai bus taikomi, lemia audito tikslai, klausimas ir metodas, nuo kriterijų iš esmės priklauso tai, ar informacijos vartotojai pasitikės veiklos audito išvadomis bei pastebėjimais. Turi būti pasirenkami tinkami ir suprantami informacijos vartotojams, išsamūs, patikimi ir objektyvūs, atspindintys audito sritį ir tikslus kriterijai. Pasak Daujotaitės (2014), veiklai vertinti reikalingi veiklą reguliuojantys standartai, ją apibūdinantys rodikliai bei palyginamoji panašių subjektų veikla ir nustatyti subjekto tikslai. Veiklos audito vadove (2022) audito kriterijus apibrėžimas kaip tam tikras etalonas, pavyzdžiui, normatyvinis standartas, pagrįstas lūkestis, geroji veiklos praktika ar nustatytas parametras (duomuo, matas, savybė, rodiklis), kuris leidžia įvertinti audito duomenis bei padaryti išvadas apie audituojamo subjekto veiklos ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą. Pasak Četvergaitės ir Vigritytės (2016), audito kriterijai nusako idealą, pagal kurį yra matuojami organizacijos veiklos aspektai: siekiant įvertinti ar organizacija dirba ar tam tikras veiklos procesas vyksta efektyviai, turimi efektyvumo rodikliai lyginami su tam tikromis normomis, standartais, organizacijos ankstesne veikla ar panašaus pobūdžio organizacijų veikla. Šalienė ir kt. (2020) pabrėžia, kad labai svarbi yra auditoriaus kompetencija, kadangi dažnai yra sudėtinga rasti kriterijus matavimui ir vertinimui, taip pat pažymi, kad tam tikri veiklos aspektai yra sunkiai apčiuopiami ir jiems įvertinti parinkti rodiklius yra praktiškai neįmanoma, tai pavyzdžiui, institucinė logika, paprotinė teisė.

Apibendrinant, vertinimo kriterijai svarbūs, kadangi jais remiantis, yra daroma išvada dėl audituojamojo subjekto veiklos ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo. Kiekvieno audito vertinimo kriterijai gali skirtis, juos nustato auditorius, priklausomai nuo audito tikslų, klausimų ir metodų.

1.2. Viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo reikšmė

Veiklos auditu nustatčius audituojamojo subjekto veiklos problemas ar trūkumus audito ataskaitoje yra teikiamos rekomendacijos, skirtos pašalinti šiuos trūkumus ir inicijuoti veiklos gerinimą. Per rekomendacijų įgyvendinimą siekiama esamos padėties pokyčių. Veiklos audito vadove (2022) nurodoma, kad norint padidinti audituojamojo subjekto veiklos ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą rekomendacijos turi būti parengtos kokybiškai, tai yra – rekomendacijos turi būti siejamos su pastebėjimais ir išvadomis bei formuluojamos kaip pokytis, kurio siekiama sprendžiant pastebėjimuose įvardytas problemas. Tai, kad veiklos audito rezultatyvumas labai priklauso nuo rekomendacijų kokybės pabrėžia ir Lakis ir Nemanytė (2014) – rekomendacijos turėtų logiškai išplaukti iš audito rezultatų ir išvadų, aiškiai nurodyti korekcinius veiksmus. Autoriai atkreipia dėmesį į tai, kad auditoriai formuluoti rekomendacijas turėtų labai apdairiai, t. y. akcentuodami ką reikėtų daryti, bet nenurodydami kaip tai reikėtų daryti, taip pat vengti teikti pernelyg bendro pobūdžio rekomendacijas.

INTOSAI standartuose (2019) nurodomas reikalavimas teikti konstruktyvias (gerai pagrįstas, suteikiančias pridėtinės vertės, praktiškas ir susijusias su audito tikslu, pastebėjimais ir išvadomis) rekomendacijas, jeigu to reikia ir jeigu tai nurodyta AAI įgaliojimuose. Veiklos audito vadove (2022) nurodoma, kad audito rekomendacijos turi būti (žr. 4 lent.):

4 lentelė. Reikalavimai rekomendacijoms

Reikalavimai rekomendacijoms	Reikalavimai rekomendacijoms
• aiškios, suprantamos ir logiškos; • susijusios su audito tikslu, pagrindiniais audito pastebėjimais ir išvadomis; • skirtos konkrečiam adresatui (audituojamajam subjektui, jeigu veiklos trūkumo priežastis susijusi su jo vidaus veikla; institucijai pagal kompetenciją, jeigu priežastis nesusijusi su audituojamojo subjekto vidaus veikla);	• skirtos pašalinti esmines problemų priežastis; • naudingos – skirtos tobulinti subjekto veiklą; • nurodančios, ką rekomenduojama keisti, paliekant subjektui pasirinkimo teisę, kaip tai padaryti; • formuluojamos kaip pokytis, kurio siekiama sprendžiant pastebėjime įvardytą problemą.

Šaltinis: sudaryta pagal Veiklos audito vadovą, 2022

EUROSAI įgyvendinto projekto „Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną“ ataskaitoje (2021) sakoma, kad AAI turėtų siekti teikti rekomendacijas, kurios veda prie realių pokyčių, todėl rekomendacijos turėtų būti formuluojamos ne pernelyg formaliai, o pakankamai praktiškai ir konkrečiai, kad jas būtų galima įgyvendinti ir stebėti jų įgyvendinimą. Rekomendacijų informatyvumą ir jų įgyvendinimo svarbą akcentuoja Daujotaitė ir kt. (2012), teigdami, jog jei veiklos auditais norima suteikti pridėtinę vertę, tai išvados ir rekomendacijos turi būti informatyvios ir suformuluotos taip, kad informacijos vartotojui vėliau būtų aišku ar rekomendacijos buvo įgyvendintos, ar ne. Jeigu šito nėra, rekomendacijos tiesiog netenka prasmės.

Rekomendacijoms trūksta reikšmingumo, tai viena pagrindinių rekomendacijų neįgyvendinimo priežasčių, nurodo Parker., Schmitz ir Jacobs (2020) – apžvelgdami atliktus tyrimus (Barrett (2011), Funnell ir Wade (2012), Morin (2001, 2014), Pollitt ir kt. (1999), Torres ir kt. (2016)) minėti autoriai taip pat išskiria šias audituotųjų subjektų rekomendacijų neįgyvendinimo priežastis:

- jau imtasi priemonių nustatytoms problemoms spręsti;
- rekomendacijos susijusios su politiniais klausimais;
- nepakankami finansiniai ištekliai rekomendacijoms įgyvendinti;
- audituotieji subjektai nesijaučia atsakingi už rekomendacijų įgyvendinimą;
- faktinės klaidos veiklos audito ataskaitose.

Lakis ir Nemanytė (2014) teigia, kad rekomendacijų įgyvendinimo sėkmė priklauso nuo jų pagrįstumo, taip pat audituojamojo subjekto kompetencijos bei AAI pastangų. Šių autorių atliktas valstybinio audito rekomendacijų pobūdžio ir jų įgyvendinimo problemų tyrimas, kurio objektas Valstybės kontrolės 2008–2012 m. veiklos audito rekomendacijos, parodė, kad dažniausiai buvo teikiamos rekomendacijos dėl reglamentavimo pokyčių. Nors per tiriamąjį laikotarpį Valstybės kontrolės duomenimis rekomendacijų įgyvendinimo lygis buvo aukštas (92 proc.), tačiau dažnai buvo besikartojančio pobūdžio rekomendacijos, o tai autorių nuomone rodo, kad ūkio subjektai ir valstybinės institucijos šalina konkrečius trūkumus, tačiau nesiima priemonių, pakeisti sistemai, kurioje šie trūkumai nuolat kartojasi. Taip pat atlikus tyrimą prieita išvados, kad jeigu sprendimas įgyvendinti rekomendacijas priklausytų tik nuo audituojamojo subjekto, nors literatūroje teigiama, kad rekomendacijų įgyvendinimas yra savanoriškas ir priklauso nuo audituojamojo subjekto sprendimo, tai prasmės galėtų netekti poauditinė veikla ir iš dalies visas veiklos auditas.

EUROSAI ataskaitoje (2021) pateikiami veiksniai, turintys įtakos rekomendacijų įgyvendinimui (žr. 5 lent.):

5 lentelė. Veiksniai, turintys įtakos rekomendacijų įgyvendinimui

Veiksniai
Konstruktivus santykis tarp auditoriaus ir audituojamojo
Audito ataskaitos kokybė
Stebėsenos mechanizmo buvimas
Parlamento dalyvavimas
Stebėsenos ataskaitos platinimas

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, EUROSAI (2021)

Plačiau aptariant šiuos veiksniai minėtoje ataskaitoje yra sakoma, kad:

- netgi kokybiškos rekomendacijos neduos jokių pokyčių, jei jų nepriims ir neįgyvendins audituojamasis – siekiant užtikrinti rekomendacijų įgyvendinimą su audituojamu asmeniu turėtų būti aptariamose pagrindinėse problemose, norimi rezultatai ir galimos priemonės rekomendacijoms įgyvendinti;
- itin svarbu tinkamas rekomendacijų formulavimas – auditai gali turėti didesnę poveikį, jei rekomendacijos bus suformuluotos ir aptartos iš esmės; taip pat siekiant rekomendacijų įgyvendinimo yra svarbu nustatyti aiškius ir realistiškus rekomendacijų įgyvendinimo terminus, numatyti veiksmingą (laiku tikrinantį įgyvendinimą) jų stebėsenos mechanizmą;
- parlamento dalyvavimas, jei leidžia nacionalinės teisės aktai, akcentuojama kaip itin veiksminga priemonė, siekiant rekomendacijų įgyvendinimo užtikrinimo, t. y. didinant audito efektyvumą;
- taip pat yra pabrėžiama, kad tinkama komunikacija arba ataskaitų teikimas apie audito rekomendacijas, jų įgyvendinimą prisideda prie AAI veiklos pagrįstumo ir efektyvumo.

Pasak Šalienės ir kt. (2020), tinkamas rekomendacijų įgyvendinimas sudaro sąlygas viešojo sektoriaus kuriamos viešosios vertės gerinimui, todėl teikiamos rekomendacijos turėtų raginti imtis veiksmų, sprendimų, sudaryti galimybę aiškiau matyti viziją kaip užsibrėžtus tikslus. Torres, Yetano ir Pina (2016) teigia, kad rekomendacijų įgyvendinimas yra pakankama sąlyga tam, kad veiklos auditai turėtų poveikį.

Apibendrinant galima teigti, kad rekomendacijos, tai įrankis, kuriuo siekiama šalinti nustatytus audituojamojo subjekto veiklos trūkumus ar problemas ir inicijuoti veiklos gerinimą. Rekomendacijų įgyvendinimo sėkmė priklauso nuo jų pagrįstumo, tinkamo formulavimo, praktinio įgyvendinimo galimybės bei audituojamojo subjekto noro siekti pokyčių per rekomendacijų įgyvendinimą. Rekomendacijų įgyvendinimo pažangai įvertinti, reikalinga audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. Tinkamas rekomendacijų įgyvendinimas yra pakankama sąlyga numatytam veiklos audito poveikiui pasiekti.

1.3. Viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo atliktų tyrimų apžvalga

Veiklos auditu, nustatčius viešojo sektoriaus veiklos problemas ir trūkumus, siekiama inicijuoti šios veiklos gerinimą, vadinasi, siekiama pokyčių lyginant su esama situacija. Veiklos audito vadove (2022) pokytis apibrėžiamas, kaip rekomendacijų įgyvendinimu paskatintas kokybinis ar kiekybinis situacijos pasikeitimas audituotoje srityje. Toks pasikeitimas ir yra viešojo sektoriaus (valstybinio) audito poveikis. Pasak Daujotaitės ir kt. (2012), kiekvienas veiklos auditas turėtų daryti įtaką reikšmingiems ir teigiamiems audituojamojo subjekto veiklos pokyčiams. Veiklos audito vadove (2022) poveikis viešojo sektoriaus veiklai apibrėžiamas kaip ilgalaikiai socialiniai ir ekonominiai padariniai, kuriuos galima pastebėti, praėjus tam tikram laikui po veiksmų atlikimo, ir kurie gali turėti įtakos ir tiems visuomenės nariams, kuriems veikla buvo skirta, ir tiems, kuriems veikla nebuvo skirta.

Po 2008 m. pasaulinės ekonomikos krizės daugelyje šalių suintensyvėjo spaudimas apriboti viešųjų išlaidų augimą ir padidinti viešojo sektoriaus efektyvumą bei rezultatyvumą, taip pat daugiau akademinio ir profesinio dėmesio imta skirti viešojo sektoriaus veiklos tobulinimo mechanizmams, pavyzdžiui, veiklos auditams. Vis daugiau mokslinių tyrimų analizuoja veiklos audito ataskaitų poveikį ir naudingumą viešojo sektoriaus efektyvumui bei rezultatyvumui (Torres ir kt., 2016). Pasak Johnsen (2019), per pastaruosius 10 metų daugėja tyrimų veiklos auditui kaip vertinimo veiklai, jos poveikiui vertinti – kai kurie iš jų rodo teigiamą, bet nedidelį veiklos audito poveikį viešajam administravimui, yra tyrimų kuriuose abejojama veiklos audito funkcionalumu, taip pat yra tyrimų įrodančių veiklos audito teigiamą poveikį keičiant ir tobulinant viešąjį administravimą, bent jau kai kuriose šalyse. Atkreipiamas dėmesys, kad audito vertinimas yra nelengva užduotis, tyrėjams kyla klausimų dėl tyrimo metodų. Daugumoje minėtų tyrimų siekiant įvertinti numanomą poveikį buvo vykdomos audituotųjų anketinės apklausos, kituose tyrimuose audituotieji apklausti interviu būdu, yra tyrimų, kuriuose taikytos ir anketinės apklausos, ir interviu, taip pat yra atlikti interviu su auditoriais. Yra keletas tyrimų, kuriuose taikant anketinę apklausą ar interviu, apklausti politikai. Viename iš naujesnių tyrimų taikyta klasterinė analizė, siekiant palyginti skirtingų šalių atskaitomybės sistemas. Poveikį įvertinti yra gana sudėtinga ir todėl, kad pastebėtas poveikis gali būti išorės veiksnių pasekmė.

Van Looche ir Put (2011) atlikę tyrimą apie veiklos audito poveikį, nagrinėta 14 empirinių tyrimų apie veiklos audito poveikį, teigia, kad poveikis gali būti įvairių formų: instrumentinis, konceptualus, interaktyvus, politinis-legitiminis, taktinis:

- *Instrumentinis poveikis*, apibrėžiamas kaip linijinis procesas – tyrimai suteikia žinių, žinios skatina pokyčius politikoje. Šis poveikis pasireiškia per rekomendacijų įgyvendinimą, dažnai jau audito metu audituojamasis subjektas imasi veiksmų ištaisyti savo veiklos trūkumus;

- *Konceptualus poveikis* vyksta kuomet tyrimo žinios palaipsniui, įvairiais kanalais, persismelkia į politiką. Konceptualus poveikis gali atsirasti tiek paties audito proceso metu, tiek paskelbus ataskaitą;

- *Interaktyvus poveikis* – tyrimu įgytų žinių naudojimas sudėtingas procesas, besisiejantis su kitais informacijos šaltiniais, esamomis išvalgomis bei tendencijomis. Tai poveikis kitiems „žinių generatoriams“, pavyzdžiui, audito ataskaitos gali papildyti informaciją, jau turimą ekspertų, universitetų ir panašiai;

- *Politinis-legitiminis poveikis* pasireiškia žiniasklaidos ir (ar) parlamento susidomėjimu audito metu įgytomis žiniomis;

- Tyrimo žinių naudojimas siekiant paveikti sprendimų priėmimo procesą – *taktinis poveikis*, pavyzdžiui, politinis sprendimas gali būti atidėtas laukiant tolesnių auditų.

Tyrimo autoriai pažymi, kad veiklos audito poveikis didžiojoje dalyje tyrimų yra apibūdinamas kaip instrumentinis, kitos poveikio formos aptartos mažai arba joms visai neskirta dėmesio. Van Looche ir Put (2011) teigia, kad vertinant poveikį, poveikio nuvertinimas yra labiau tikėtinas nei pervertinimas, kadangi atliekant poveikio tyrimus daug informacijos, kuri vėliau patvirtinama kitų informacijos šaltinių, yra surenkama iš audituotųjų subjektų ir gali būti, kad audituotieji subjektai, sąmoningai ar ne, neįvertina audito įtakos.

Kaip pastebi Johansen, Reichborn-Kjennerud, Carrington, Jeppesen, Taro ir Vakkuri (2019) veiklos audito nauda gali būti suvokiama kaip naujų žinių suteikimas, šios žinios gali būti panaudotos siekiant priversti ką nors atsiskaityti ir daryti pokyčius, kurie gali, arba ne, ką nors pagerinti visuomenėje.

Pasak Put (2018), buvo rastas trisdešimt vienas tyrimas, atliktas 1980–2017 m., apie veiklos audito poveikį ir AAI. Daugumoje šių tyrimų terminas *poveikis* apibrėžiamas kaip instrumentinė poveikio forma – rekomendacijų įgyvendinimas, valdymo praktikų pokyčiai ir pan., yra keletas tyrimų kuriuose tyrinėjamas konceptualus poveikis, apimantis naujų išvalgų kūrimą ar diskusijų skatinimą, tačiau taktiniam *poveikio* naudojimui skiriama mažai dėmesio. Apžvelgus tyrimus nustatyta, kad veiklos auditas turi nedidelį teigiamą poveikį (tiek instrumentinį, tiek konceptualų) audituotoms organizacijoms ir, kad veiklos auditas yra naudinga veikla, prisidedanti prie geresnio valdymo. Pasak Desmedt, Morin, Pattyn ir Brans (2017), instrumentinis poveikis turėtų būti jaučiamas audituojamam subjektui nedelsiant įgyvendinant rekomendacijas, o konceptuali požiūriu poveikis suvokiamas kaip pažintinis ir nebūtinai bus paverstas matomais ar apčiuopiamais pokyčiais.

Taigi, didžiausias dėmesys yra skiriamas instrumentiniam veiklos audito poveikiui. Skirtingos poveikio formos gali įtakoti viena kitą, pavyzdžiui, konceptualus ar interaktyvus poveikis gali būti laikomi tarpiniais instrumentinio poveikio etapais arba sėkmės veiksniais.

Raudla, Taro, Agu, Külli ir Douglas (2015) atliko veiklos audito poveikio tyrimą viešojo sektoriaus organizacijoms Estijoje (Estijoje veiklos auditus atlieka Estijos nacionalinė audito tarnyba (NAO)). Šio tyrimo rezultatai rodo, kad daugeliu atvejų veiklos auditas neskatina pokyčių audituotuose organizacijose, tačiau yra pabrėžiama, kad vykdant tyrimą buvo atlikta audituotųjų subjektų darbuotojų apklausa ir remtasi jų požiūriu, o tai, tikėtina, riboja tyrimą.

Ši apklausa buvo atlikta 2013-2014 m. ir apėmė visus veiklos auditus, atliktus nuo 2005-2012 m. Apklausa sudarė 35 klausimai apie veiklos auditą (-us), kuriuose respondentai dalyvavo; daugumą atsakymų į klausimus reikėjo vertinti pagal 5 balų Likerto skalę. Anketos buvo išsiųstos 398 valstybinių institucijų darbuotojams, atsakymai buvo gauti iš 118 respondentų. 40 proc. apklaustųjų pripažino, kad veiklos auditas buvo naudingas, tačiau tik 21 proc. pritarė, kad atliktas veiklos auditas įtakojo pokyčius.

Dėl ryšio tarp pokyčių ir naudingumo – analizė parodė, kad kuo stipriau galvojama, kad auditas įtakojo pokyčius, tuo jis laikomas naudingesniu. Siekiant išsiaiškinti kas audituojamiesiems subjektams trukdė įgyvendinti pokyčius, siūlytus audito rekomendacijose, respondentų, kurių organizacijose pokyčių neįvyko, buvo paprašyta nurodyti neveiklumo priežastis. Daugelis atsakiusiųjų nurodė, kad nemano, jog veiklos auditas įtakojo pokyčius audituojamajame subjekte, nes organizacija jau žinojo apie iššūkius ir buvo numaciusi priemones jiems įveikti.

Tyrimo autoriai teigia, kad priežasties, jog pokyčių, nurodytų audito rekomendacijose neįvyko, nes audituotasis subjektas jau žinojo apie iššūkius ir ėmėsi priemonių jiems ištaisyti dar prieš gaunant rekomendacijas, ankstesniuose tyrimuose nebuvo nustatyta. Taip pat pabrėžia, kad atliekant tyrimus dėl veiklos audito daromo poveikio verta nuodugniai analizuoti pokyčius, kurie vyksta tuomet, kai yra atliekamas auditas ir kokie veiksniai juos skatina. Raudla ir kt. (2015) daro prielaidą, kad auditorių dėmesys konkrečiam sektoriui ar politikos sričiai gali paspartinti pokyčius apie kuriuos jau svarstė audituojamieji subjektai. Kita prielaida, kad per pirminius auditorių ir audituojamųjų susitikimus, gali būti perimamos auditorių idėjos ir audituojamųjų pateikiamos kaip jų pačių (todėl pokyčių iniciatoriais įvardija save, o ne auditą). Autoriai teigia, kad jų empirinio tyrimo išvados rodo, jog daugeliu atvejų veiklos auditas neįtakoja pokyčių audituotuose organizacijose, tačiau tai kelia prieštaravimų keletui empirinių tyrimų, kurie nustatė, kad veiklos auditas įtakoja pokyčius.

Taigi, autoriai mano, kad reikia dar daugiau tyrimų, siekiant ištirti, ar ir kaip veiklos auditas įtakoja pokyčius viešojo sektoriaus organizacijose: trumpalaikį ir ilgalaikį veiklos audito poveikį, nedidelius ir didelio masto pokyčius, taip pat kokių veiksmų buvo imtasi audituotose organizacijose reaguojant į audito rekomendacijas.

Torres ir kt. (2016) atliko tyrimą, kuriame lyginama Europos Sąjungos Aukščiausiojo audito institucijų ir Regioninių audito institucijų atliekamų veiklos auditų praktika bei analizuojama ar jų ataskaitose pateiktos rekomendacijos daro poveikį, taip pat analizuojama ar tas poveikis atsiranda dėl audituojamųjų veiksmų ar dėl vyriausybės veiksmų ir (ar) dėl kilusių parlamentinių diskusijų.

Klausimynai buvo išsiųsti 27-ių Europos Sąjungos valstybių narių bei Norvegijos AAI, taip pat – Europos audito rūmams. 83 klausimynai buvo išsiųsti šalių, turinčių regioninę audito sistemą (Austrija, Prancūzija, Vokietija, Lenkija, Ispanija ir Jungtinė Karalystė) Regioninėms audito institucijoms (RAI). Klausimyne daugiausia dėmesio skirta veiklos auditų poveikiui audituojamųjų subjektų, įgyvendinusių rekomendacijas, požiūriui bei veiksams, kurių ėmėsi vyriausybės ar parlamentai po ataskaitų paskelbimo. Tyrimo duomenys buvo surinkti 2012 m., duomenis pateikė 12-a AAI (Belgijos, Kipro, Čekijos, Danijos, Vokietijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos, Maltos, Norvegijos, Portugalijos ir Švedijos), taip pat Europos Audito Rūmai ir 42-ios RAI (Austrijos, Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos, Lenkijos ir Jungtinės Karalystės). Į bendrą imtį įtraukta 17 šalių (Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Ispanija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Latvija, Lietuva, Lenkija, Malta, Norvegija, Prancūzija, Portugalija, Vengrija, Vokietija, Švedija) ir Europos Audito Rūmai. Buvo taikoma tiriamoji duomenų analizė siekiant nustatyti veiklos audito praktikų ypatybes. Daugiamatis skaliavimas ir klasterinė analizė buvo taikomi homogeniškomis tirtų AAI ir RAI grupėms nustatyti ir siekiant patikrinti, kiek skirtingos viešojo administravimo sistemos sąlygoja veiklos audito charakteristikas.

Pasak tyrimo autorių, veiklos auditai buvo vykdomi intensyviai, bent jau „formaliai“. Tačiau ne visos AAI ir RAI savo veikla daro poveikį (poveikis buvo vertinamas atsižvelgiant į tai, koku mastu įgyvendinamos veiklos audito rekomendacijos ir kaip tos rekomendacijos įgyvendinamos). Tyrimo rezultatai rodo, kad veiklos auditas poveikį gali daryti skirtingais būdais, pavyzdžiui Jungtinės Karalystės ir Šiaurės šalių (grupę sudaro Danijos, Norvegijos, Švedijos, Belgijos, Vengrijos, Lietuvos ir Portugalijos AAI ir Austrijos RAI) grupėje poveikis pasiekiamas audituojamajam įgyvendinus rekomendacijas, o germanų grupėje (sudaro Vokietijos ir Austrijos RAI) – per parlamentų vykdomas reformas. Taip pat šio tyrimo autoriai pateikia tokią išvadą – būtina, bet nepakankama sąlyga, kad veiklos auditai turėtų poveikį, yra teisinė bazė. Kadangi nesant teisinės bazės trūksta išteklių veiklos auditams atlikti, be to teisinių reikalavimų nebuvimas rodo politinės valios stoką. Pakankama sąlyga – rekomendacijų įgyvendinimas. Priešingu atveju veiklos auditai tėra lėšų švaistymas, o jiems skiriami ištekliai geriau galėtų būti panaudoti kitiems tikslams.

Van Looche ir Put (2011) tyrime (nagrinėta 14 empirinių tyrimų apie veiklos audito poveikį) išskiriami įtakos, veiklos audito poveikiui, turintys veiksniai, nagrinėti empiriniuose tyrimuose (žr. 6 lent.):

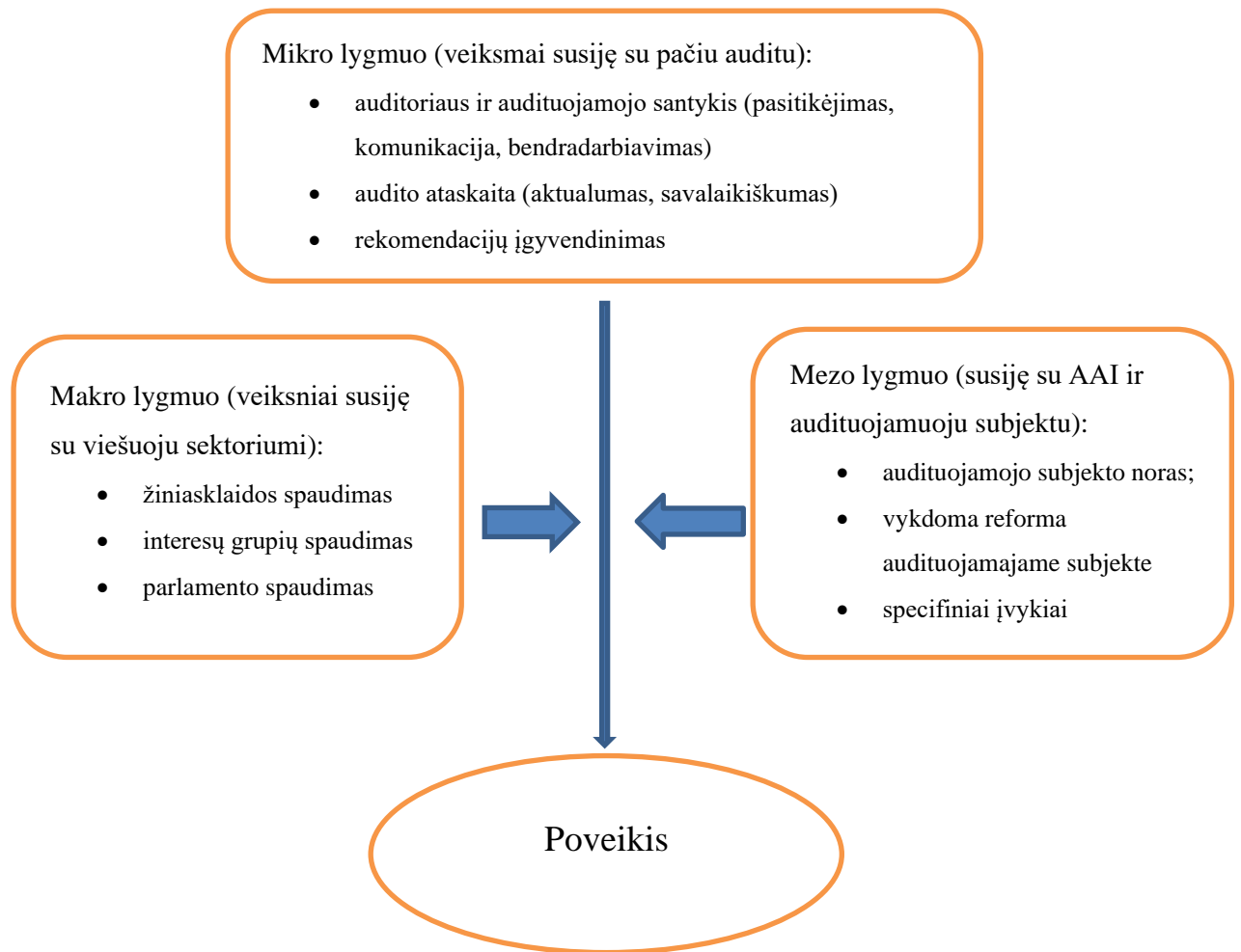
6 lentelė. Įtakos veiklos audito poveikiui turintys veiksniai

Mikro lygmuo (veiksniai susiję su auditu)	
Procesas	Akcentuojama gerų auditorių ir audituojamųjų santykių svarba. Auditas įvardijamas kaip socialinės sąveikos procesas.
Rezultatai	Audito rezultatai (išvados, rekomendacijos) ne kartą nurodyti kaip veiksniai, turintys įtakos audito „naudojimui“ – auditas turi būti aktualus audituojamajam subjektui, o rezultatai turi būti susieti su šio subjekto prioritetais ir vykdomų reformų iniciatyvomis.
Trečiųjų šalių dalyviai (įskaitant žiniasklaidą)	Tyrimuose pabrėžiama teigiama parlamento įtaka bei žiniasklaidos susidomėjimas audito rezultatais. Parlamento susidomėjimas turi tarpinį ar netiesioginį, taip pat ir tiesioginį poveikį. Tarpinis poveikis aiškinamas kaip parlamento spaudimas galintis baigtis rekomendacijų įgyvendinimu (instrumentinis poveikis).
Mezo lygmuo (veiksniai susiję su AAI ir audituojamuoju subjektu)	
AAI	Išskirtos AAI organizacinės ypatybės ir turimi įgaliojimai.
Audituojamasis subjektas	Pažymima, kad audituojamojo subjekto požiūris į vertinimą yra svarbus, ypač svarbu ar audituojamasis subjektas yra atviras patarimams ar ne.
Makro lygmuo (politiniam ir instituciniam kontekstui būdingi veiksniai)	
Politinė-institucinė sistema	Atkreiptas dėmesys, kad vyriausybės reformos gali prisidėti prie audito „naudojimo“ skatinimo.

Šaltinis: sudaryta pagal Van Looche ir Put, 2011

Šiuos veiksnius, turinčius įtaką AAI atliekamo veiklos audito teigiamam poveikiui, tyrime apie veiklos audito poveikį Belgijos viešajam administravimui, apibendrintai pateikia Desmedt ir kt. (2017) (žr. 3 pav.). Veiksniai pateikiami teoriniame modelyje ir yra suskirstyti į tris grupes:

- 1) mikro lygmenį – veiksniai susiję su pačiu auditu;
- 2) mezo lygmenį – veiksniai susiję su AAI ir audituojamuoju subjektu;
- 3) makro lygmenį – veiksniai susiję su viešuoju sektoriumi.

Šaltinis: sudaryta pagal Desmedt ir kt., 2017

3 pav. Veiksniai, turintys įtaką teigiamam veiklos audito poveikiui

Tyrimo išvadose sakoma, kad visi veiksniai turėjo nedidelį arba juntamą poveikį. Iš mikro lygmens veiksmų išskirta audituojamojo subjekto ir auditoriaus santykių svarba – komunikacijos sklandumas, auditorių parodytas atvirumas, audituojamųjų subjektų, iš auditorių pusės, patikimumo ir teisėtumo pripažinimas, taip pat pabrėžiama šių rekomendacijoms priskirtų savybių svarba – tinkamos, realios, įgyvendinamos.

Johansen ir kt. (2019) atliktas veiklos audito poveikio viešajam administravimui keturiose Šiaurės šalyse – Danijoje, Suomijoje, Norvegijoje ir Švedijoje – tyrimas rodo, kad veiklos auditas daro teigiamą poveikį suvokiamai naudai, pokyčiams, pagerinimams ir, tam tikra apimtimi, atskaitomybei. Tyrimo duomenys gauti taikant regresinę analizę. Tyrime išskiriami svarbūs veiksniai, turėję teigiamos įtakos veiklos audito poveikiui, tai:

- AAI teisėtumas,
- aukšta audito ataskaitų kokybė,
- audito rezultatų pateikimas visuomenei per žiniasklaidą.

Duomenys veiklos audito poveikiui tirti buvo renkami atliekant audituotųjų subjektų darbuotojų apklausas, tai autoriai įvardija kaip vieną iš tyrimo apribojimų, kadangi atsakymuose galėjo būti įvardytas nepakankamas (teigiamas) audito poveikis. Tačiau autoriai mano, kad audituotųjų subjektų darbuotojų apklausa yra patikimesnis informacijos šaltinis nei, pavyzdžiui, AAI darbuotojų ar parlamento narių apklausa.

Tyrimo išvadose sakoma, kad AAI atlikti veiklos auditai daro teigiamą poveikį viešajam administravimui, tad strateginis pasirinkimas atlikti veiklos auditus, kai institucinė sąranga yra teisinga, atrodo, pagrįstas.

Apibendrinant galima teigti, kad pokytis, tai pasikeitimas audituotoje srityje, paskatintas rekomendacijų įgyvendinimo. Atlikti moksliniai tyrimai rodo, kad veiklos auditas viešajam sektoriui turi teigiamą, dažnai nedidelį poveikį. Poveikį įvertinti yra gana sudėtinga, kadangi pastebėtas poveikis gali būti ir išorės veiksmų pasekmė, iš kitos pusės – poveikio nuvertinimas yra labiau tikėtinas nei jo pervertinimas, kadangi atliekant veiklos audito poveikio tyrimus informacija poveikiui vertinti yra surenkama iš audituotųjų subjektų, kurie gali sąmoningai, ar ne, neįvertinti audito įtakos. Veiklos audito poveikis didžiojoje dalyje tyrimų yra apibūdinamas kaip instrumentinis, tai yra pasireiškiantis per rekomendacijų įgyvendinimą.

2. VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS AUDITO EMPIRINIO TYRIMO METODOLOGIJA

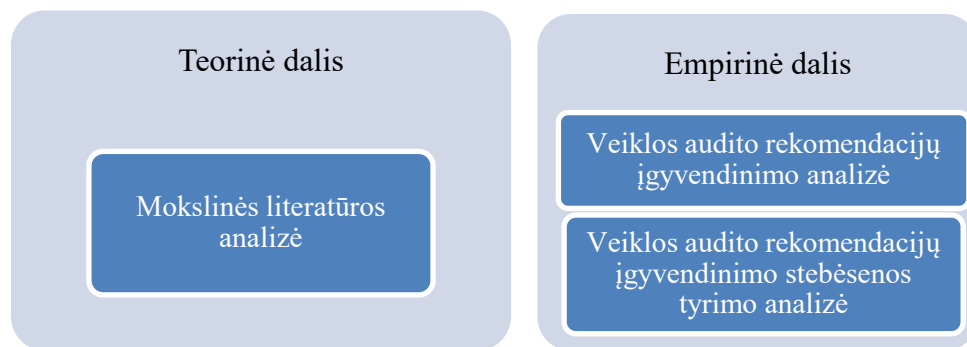
2.1. Tyrimo metodika

Viešojo sektoriaus veiklos auditas padeda įvertinti kaip efektyviai veikia viešasis sektorius, kaip tikslingai ir skaidriai naudojami ir valdomi valstybės ištekliai. veiklos auditu siekiama atskleisti audituojamojo subjekto veiklos tobulinimo galimybes – įvertinus esamą padėtį teikiamos rekomendacijos, skirtos audito metu nustatytoms problemoms išspręsti. Valstybės kontrolės veiklos audito rekomendacijų neįgyvendinimas ar įgyvendinimas vėluojant gali lemti neefektyvų nustatytų viešojo sektoriaus problemų sprendimą bei neužtikrinti teigiamo rekomendacijų poveikio viešajam sektoriui. Atsižvelgiant į tai, tikslinga įvertinti veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį viešojo sektoriaus efektyvumo ir rezultatyvumo gerinimui.

Tyrimo hipotezė – laiku ir tinkamai įgyvendintos veiklos audito rekomendacijos daro teigiamą poveikį viešojo sektoriaus efektyvumo ir rezultatyvumo gerinimui.

Tyrimo tikslas – išanalizavus veiklos audito poveikio vertinimo teorinius aspektus, įvertinti aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį, siekiant viešojo sektoriaus veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo gerinimo.

Pateikiama magistrinio baigiamojo darbo loginė struktūra (žr. 4 pav.).

Šaltinis: sudaryta autorės

4 pav. Magistro baigiamojo darbo loginė struktūra

Pateiktas paveikslas parodo, kad tyrimas pradėtas mokslinės literatūros analize – siekta atskleisti viešojo sektoriaus veiklos audito sampratą, veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo reikšmę, veiklos audito poveikį. Remiantis mokslinės literatūros analizės pagrindu sukonstruotas tyrimas, susidedantis iš trijų etapų:

I etapas. 2017-2021 m. Valstybės kontrolės atliktų veiklos auditų statistinių duomenų analizė – bendras atliktų veiklos auditų skaičius, atliktų auditų skaičius pagal viešojo sektoriaus sritis. Remiantis šiais duomenimis nustatytos viešojo sektoriaus sritys, kuriose, nagrinėjamu laikotarpiu, buvo atlikta daugiausiai veiklos auditų.

II etapas. Siekiant įvertinti Valstybės kontrolės veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį atlikta 2017-2021 m. Valstybės kontrolės atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimo analizė – šiame etape analizuojamos trijų (pirmame etape atrinktų) viešojo sektoriaus sričių veiklos auditų pateiktos rekomendacijos bei įgyvendintų rekomendacijų poveikis viešojo sektoriaus veiklos efektyvumui ir rezultatyvumui.

III etapas. Siekiant įvertinti aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito poveikį per rekomendacijų įgyvendinimą atlikta Europos Sąjungos AAI veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo analizė. Apibendrinti ir susisteminti antrinių duomenų analizės rezultatai pateikiami pagal tris tyrimo klausimyne buvusias dalis: rekomendacijos, stebėseną, veiklos monitoringą ir rizikos vertinimas.

Žemiau pateikiami empirinio tyrimo etapai, uždaviniai ir metodai (žr. 7 lent.).

7 lentelė. Empirinio tyrimo etapų uždaviniai ir metodai

	I etapas	II etapas	III etapas
Uždaviniai	Atlikus 2017-2021 m. Valstybės kontrolės atliktų veiklos auditų statistinių duomenų analizę nustatyti viešojo sektoriaus sritis, kuriose, nagrinėjamu laikotarpiu, buvo atlikta daugiausiai veiklos auditų.	Atlikus veiklos auditų (3-jų atrinktų sričių) pateiktų rekomendacijų ir įgyvendintų rekomendacijų analizę įvertinti įgyvendintų rekomendacijų poveikį viešojo sektoriaus veiklos efektyvumui ir rezultatyvumui.	Atlikus Europos Sąjungos AAI veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo analizę įvertinti AAI veiklos audito poveikį per rekomendacijų įgyvendinimą.
Metodai	Dokumentų analizė, lyginimo metodas, apibendrinimo metodas	Dokumentų analizė, lyginimo metodas, apibendrinimo metodas	Antrinių duomenų analizė, lyginimo metodas, apibendrinimo metodas

Šaltinis: sudaryta autorės

2.2. Tyrimo metodai ir jų pagrindimas

Pasak Kardelio (2017), metodo reikšmė yra itin didelė, todėl svarbus tinkamas bei geras metodų pasirinkimas, tai palengvina visą tyrimą. Tidikis (2003) metodą apibūdina kaip reiškinių ir faktų tyrimo kelią, taip pat kaip pagrindinį duomenų rinkimo, apdorojimo, analizės būdą.

Empiriniam tyrimui atlikti buvo taikoma dokumentų analizė, antrinių duomenų analizė, lyginimo metodas, apibendrinimo metodas.

Dokumentų analizė. Tidikis (2003) dokumentų analizę apibrėžia kaip pirminių duomenų rinkimo metodą, kai dokumentai yra naudojami kaip pagrindiniai informacijos šaltiniai. Kaip vieną iš šio metodo privalumų autorius įvardija *neigiamo poveikio (reaktyvumo) nebuvimą*, tai aiškina tuo, kad dokumentai (ypač oficialūs) nedaro įtakos tyrėjo nuostatai.

Vykdam tyrimą dokumentų analizė atliekama keletą kartų:

- analizuojant Valstybės kontrolės veiklos ataskaitas, siekiant nustatyti viešojo sektoriaus sritis, kuriose 2017-2021 m. buvo atlikta daugiausiai veiklos auditų;
- analizuojant trijų atrinktų viešojo sektoriaus sričių veiklos auditų ataskaitas ir pateiktas rekomendacijas;
- analizuojant 2018-2023 m. Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitas.

Antrinių duomenų analizė. Antriniai duomenys – tai esami duomenys, jau surinkta ir paskelbta informacija (FRA ataskaita, 2018). Antrinių duomenų analizė taikyta III tyrimo etape – analizuojant Europos Sąjungos AAI veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo duomenis.

Lyginimo metodas. Lyginimas – metodas, grindžiantis teiginius apie reiškinių, objektų panašumus bei skirtumus; lyginant nustatomos reiškinių kiekybinės ir kokybinės charakteristikos, konstruojamos analogijos bei klasifikacijos, įvertinamas jų turinys (Juraitė, 2005). Tidikis (2003) šį metodą apibūdina kaip skirtumų ir panašumų aprašymo metodą, kuomet reikia paaiškinti gautą informaciją. Tyrime šis metodas taikomas atliekant Valstybės kontrolės ataskaitų, rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitų, Europos Sąjungos AAI veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo analizę, t. y. visuose tyrimo etapuose.

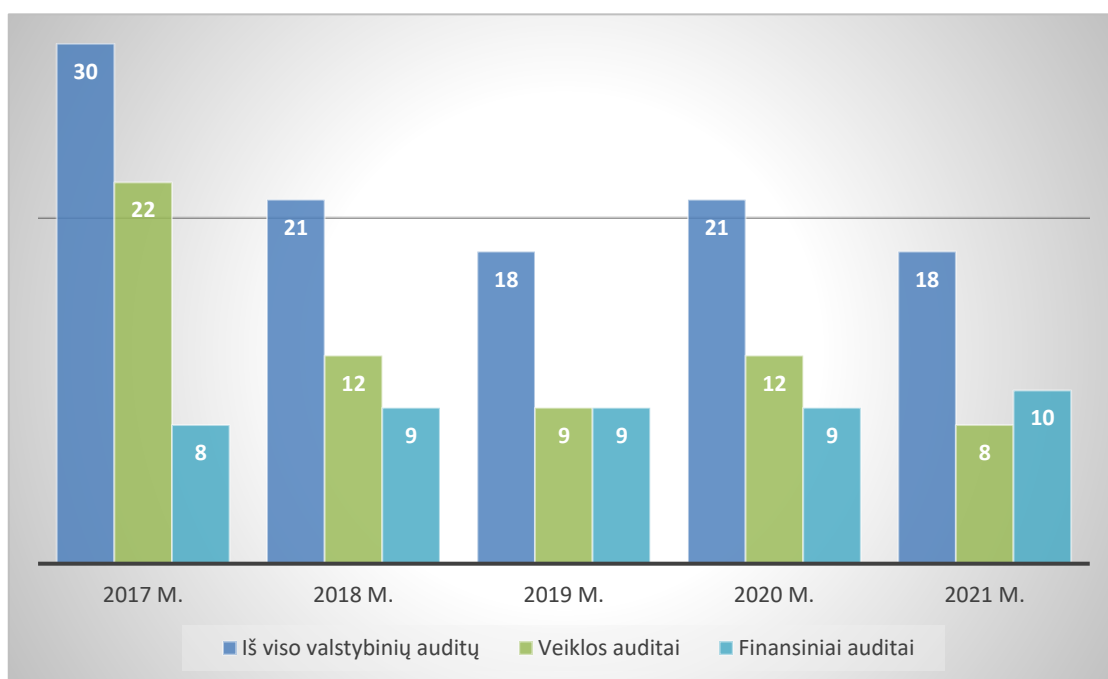
Apibendrinimo metodas. Pasak Tidikio (2003), remiantis šiuo metodu galima įvertinti rezultatus, sujungiant objektus pagal vieną ar kelis požymius, juos grupuojant ir sisteminant. Šis metodas taikomas visuose tyrimo etapuose – surinktiems duomenis apibendrinti bei išvadoms pateikti.

3. VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS AUDITO POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

3.1. Viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo analizė

2017-2021 m. Valstybės kontrolė skelbia daugiausia dėmesio skyrusi šioms AAI nustatytoms prioritetinėms veiklos sritims: 2017 m. – biudžeto valdysenai ir švietimo sistemai, 2018-2020 m. – biudžeto valdysenai, viešajam valdymui, švietimui, valstybinės žemės valdymui, informacinės visuomenės plėtrai, 2021 m. – ekonomikos skatinimo priemonėms, įrodymais grįstam valdymui, saugiai aplinkai ir sveikai visuomenei.

2017-2021 m. buvo atlikti 108 valstybiniai auditai, iš jų – 63 veiklos auditai ir 45 finansiniai (teisėtumo) auditai (žr. 5 pav.).

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos atskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m.

5 pav. 2017-2021 m. atlikti valstybiniai auditai

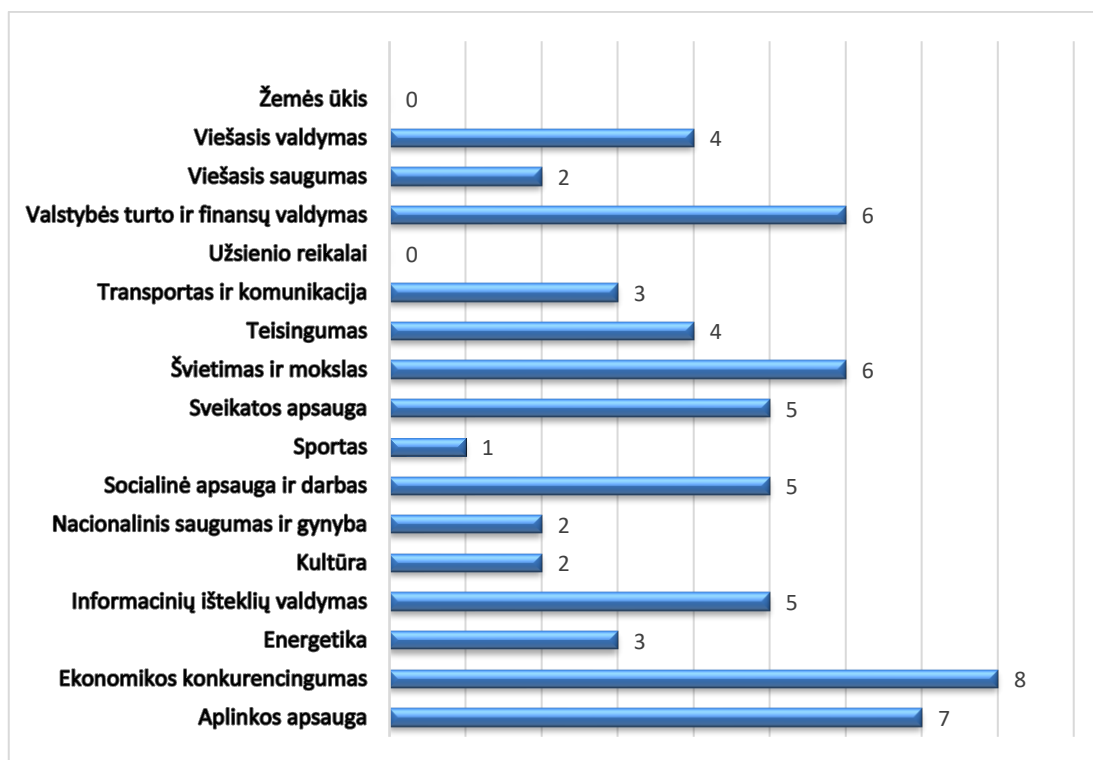
Pagal 5 paveiksle pateiktus duomenis matyti, kad 2017 m. buvo atlikta ženkliai daugiau valstybinių auditų – 30 auditų, nei 2018-2022 m. – vidutiniškai 19,5 auditų per metus. Veiklos auditų taip pat daugiausia buvo atlikta 2017 m. – 22 auditai, o 2018-2022 m. auditų atlikta mažiau – vidutiniškai 10,25 auditų per metus.

Lyginant su 2017 m. ateinančius ketverius metus (2018-2021 m.) buvo atlikta mažiau tiek bendrai valstybinių auditų, tiek veiklos auditų. 2018-2021 m. laikotarpiu atliktų auditų skaičius per metus daugmaž vienodas – valstybinių auditų skaičius svyravo tarp 21 ir 18 auditų, o veiklos auditų skaičius

svyravo tarp 12 ir 8 auditų per metus. Nemažėjančios atliktų veiklos auditų apimtys parodo nuolatinį veiklos audito būtinumą bei reikšmingumą, skatinant viešojo sektoriaus atskaitingumą, efektyvų valstybės turto ir lėšų naudojimą.

2020 m. prasidėjusi koronaviruso (Covid-19) ligos sukelta pandemija bei paskelbtas karantinas paveikė tiek žmonių gyvenimą, tiek institucijų, tarp jų ir Valstybės kontrolės, darbą. Kaip skelbiama Valstybės kontrolės 2020 m. veiklos ataskaitoje Valstybės kontrolė sėkmingai prisitaikė prie nuotolinio darbo, tačiau auditoriams teko keisti bendravimą ir bendradarbiavimą su audituojamaisiais. Į 2020 m. Valstybės kontrolės metinį veiklos planą buvo įtraukta ir Covid-19 krizės bei ekstremaliosios situacijos valdymo apžvalga. 2020 m. veiklos ataskaitoje pabrėžiama, kad valstybinių auditų viešajam sektoriui teiktų rekomendacijų įgyvendinimas laiku galėjo padėti lengviau suvaldyti pandemijos keliamas rizikas.

Analizuojamu laikotarpiu (2017-2021 m.) Valstybės kontrolė veiklos auditus atliko įvairiose viešojo sektoriaus srityse (žr. 6 pav.).

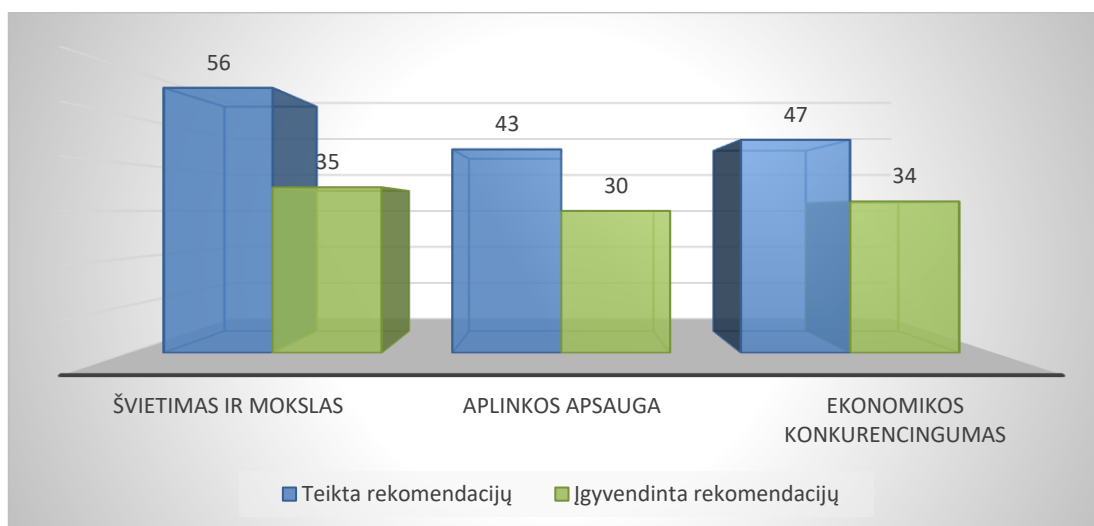
Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos atskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m.

6 pav. 2017-2021 m. viešojo sektoriaus srityse atlikti veiklos auditai

Iš 6 paveiksle pateiktų duomenų matyti, kad per 2017-2021 m. laikotarpį nebuvo atlikta nei vieno audito žemės ūkio ir užsienio reikalų srityse, sporto srityje atliktas 1 auditas (jis buvo baigtas išankstinio tyrimo ataskaita), po 2 auditus buvo atlikta kultūros, nacionalinio saugumo ir viešojo saugumo srityse, po 3 auditus – energetikos bei transporto ir komunikacijos srityse, po 4 auditus – teisingumo ir viešojo valdymo srityse, po 5 auditus buvo atlikta informacinių išteklių valdymo, socialinės apsaugos ir darbo bei sveikatos apsaugos srityse. Daugiausia auditų buvo atlikta valstybės turto ir finansų valdymo (6 auditai, iš kurių 1 buvo skirtas įvertinti ar vyksta teigiami pokyčiai įgyvendinant anksčiau atliktų auditų rekomendacijas), švietimo ir mokslo (6 auditai), aplinkos apsaugos (7 auditai), ekonomikos konkurencingumo (8 auditai) srityse. Darbe bus analizuojamos trijų viešojo sektoriaus sričių – *švietimo ir mokslo, aplinkos apsaugos, ekonomikos konkurencingumo* – veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikis viešojo sektoriaus veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo gerinimui.

Kiekvieno veiklos audito metu yra teikiamos rekomendacijos, rekomendacijomis siekiama teigiamų pokyčių viešajame sektoriuje – inicijuojant viešojo sektoriaus institucijų veiklos gerinimą, didinant viešojo sektoriaus vertę ir naudą visuomenei. Valstybės kontrolė atlieka nuolatinę rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną bei du kartus per metus LR Seimo audito komitetui teikia rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas. Rekomendacijų įgyvendinimo rodiklis rodo Valstybės kontrolės poveikį institucijoms – kuo daugiau rekomendacijų yra įgyvendinama, tuo šis poveikis yra didesnis.

7 paveiksle pateikiama 2017-2021 m. švietimo ir mokslo, aplinkos apsaugos ir ekonomikos konkurencingumo srityse atliktų veiklos auditų teiktų ir įgyvendintų rekomendacijų kiekis.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos ataskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m.

7 pav. 2017-2021 m. teiktos ir įgyvendintos rekomendacijos (analizuojamų sričių)

Remiantis duomenimis, pateiktais 6 ir 7 paveiksluose, galima teigti, kad problematiškiausia viešojo sektoriaus sritis 2017-2021 m. – švietimas, Valstybės kontrolė minimu laikotarpiu atlikusi 6 veiklos auditus švietimo srityje pateikė 56 rekomendacijas, iš kurių 62,50 proc. yra įgyvendintos. Aplinkos apsaugos (atlikti 7 veiklos auditai) ir ekonomikos konkurencingumo srityse (atlikti 8 veiklos auditai) Valstybės kontrolė pateikė panašų rekomendacijų skaičių, atitinkamai 43 rekomendacijas ir 47 rekomendacijas. Įgyvendintų rekomendacijų kiekis taip pat yra panašus abiejose srityse – aplinkos apsaugos srityje yra įgyvendinta 70 proc., ekonomikos konkurencingumo srityje – 72 proc. Visose trijose analizuojamose srityse yra įgyvendinta daugiau nei 60 proc. teiktų rekomendacijų.

Didžiausią viešojo sektoriaus (valstybinio) audito poveikį, t. y. kokybinį ar kiekybinį situacijos pokytį audituotoje srityje, daro rekomendacijų įgyvendinimas laiku, o jų neįvykdymas laiku atitolina naudingus pokyčius visuomenei. Išsamiau auditų, 2017-2021 m. atliktų švietimo ir mokslo, aplinkos apsaugos, ekonomikos konkurencingumo srityse, rekomendacijų įgyvendinimo būseną pateikiama 8 lentelėje. Aktualu pažymėti, kad Valstybės kontrolė nepratęsia ir neatideda rekomendacijų įgyvendinimo terminų. Pasibaigus numatytiems įgyvendinimo terminams, stebėsena yra vykdoma toliau ir laukiama rekomendacijų įgyvendinimo.

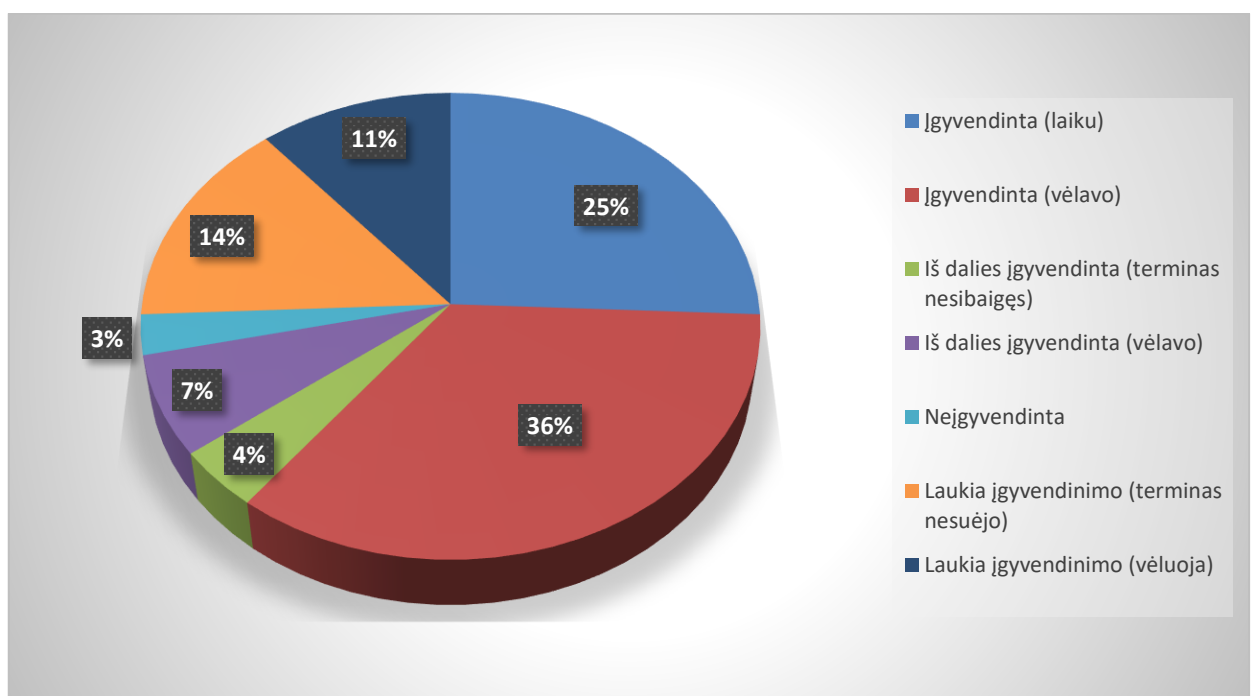
8 lentelė. 2017-2021 m. atliktų auditų (analizuojamų sričių) rekomendacijų įgyvendinimo būseną pagal sritis

Rekomendacijų būseną	Švietimas ir mokslas	Aplinkos apsauga	Ekonomikos konkurencingumas
Įgyvendinta:	30	29	30
<i>laiku</i>	19	12	6
<i>vėlavo</i>	11	17	24
Iš dalies įgyvendinta:	8	4	4
<i>terminas nesibaigęs</i>	3	3	
<i>vėlavo. Stebėsena baigta</i>	5	1	4
Laukia įgyvendinimo:	14	10	13
<i>terminas nesuėjo</i>	6	6	9
<i>vėluoja</i>	8	4	4
Neįgyvendinta	4	0	0
<i>Teikta rekomendacijų</i>	56	43	47

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos atskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m.

Kaip matyti iš 8 lentelės, švietimo ir mokslo srityje iš 30 įgyvendintų rekomendacijų laiku įgyvendinta 19 rekomendacijų, 11 rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo, t. y. 36 proc. rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo; aplinkos apsaugos srityje iš 29 įgyvendintų rekomendacijų laiku įgyvendinta 12 rekomendacijų, 17 rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo, t. y. 59 proc. rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo; ekonomikos konkurencingumo srityje iš 30 įgyvendintų rekomendacijų laiku įgyvendintos 6 rekomendacijų, 24 rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo, t. y. 80 proc. rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo. Visose trijose srityse iš *dalies įgyvendintų* rekomendacijų, kurių stebėsena jau baigta, įgyvendinimas vėlavo. Tokių rekomendacijų buvo: švietimo ir mokslo srityje – 5, aplinkos apsaugos srityje – 1, ekonomikos konkurencingumo srityje – 4. Neįgyvendintų rekomendacijų nėra daug – 4, visos neįgyvendintos rekomendacijos buvo švietimo ir mokslo srityje. Likusių rekomendacijų įgyvendinimo dar laukiama: švietimo ir mokslo srityje įgyvendinimo laukia 14 rekomendacijų, iš kurių 8 rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja, aplinkos apsaugos srityje įgyvendinimo laukia 10 rekomendacijų, iš kurių 4 rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja, ekonomikos konkurencingumo srityje įgyvendinimo laukia 13 rekomendacijų, iš kurių 4 rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja.

Pateikiama bendra, 2017-2021 m. atliktų auditų švietimo ir mokslo, aplinkos apsaugos, ekonomikos konkurencingumo srityse, rekomendacijų įgyvendinimo būseną (žr. 8 pav.)

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos atskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m.

8 pav. Bendra 2017-2021 m. atliktų auditų (analizuojamų sričių) rekomendacijų įgyvendinimo būseną

Iš 8 paveiksle pateiktų duomenų matyti, kad analizei pasirinktų sričių įgyvendintų rekomendacijų bendras lygis sudaro 61 proc. – 25 proc. rekomendacijų buvo įgyvendintos laiku, 36 proc. rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo. Visų iš dalies įgyvendintų rekomendacijų, kurios sudaro 7 proc. visų teiktų rekomendacijų, įgyvendinimas vėlavo. Neįgyvendintos rekomendacijos sudaro 3 proc. visų teiktų rekomendacijų. Likusi dalis teiktų rekomendacijų – 29 proc., dar laukia įgyvendinimo, tokias rekomendacijas sudaro: 4 proc. jau yra iš dalies įgyvendintos, jų įgyvendinimo terminas nėra pasibaigęs, 14 proc. – laukiančios įgyvendinimo, jų įgyvendinimo terminas nėra pasibaigęs ir 11 proc. laukiančios įgyvendinimo rekomendacijos, kurių įgyvendinimas vėluoja.

Apibendrinant galima teigti, kad didelė rekomendacijų dalis įgyvendinamos vėluojant – iš visų įgyvendintų (įgyvendintų, iš dalies įgyvendintų) rekomendacijų 43 proc. rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo. Taip pat, iš visų teiktų rekomendacijų 11 proc. sudaro rekomendacijos, kurių įgyvendinimas vėluoja (laukia įgyvendinimo). Valstybės kontrolės LR Seimui teiktoje rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitoje (2023) įvardijamos pagrindinės rekomendacijų vėlavimo priežastys, nurodomos jas įgyvendinančių subjektų: užsitęsę naujų teisės aktų rengimo bei įgyvendinimo procesai, lėšų ir žmogiškųjų išteklių trūkumas.

Siekiant aiškiau suprasti rekomendacijų įgyvendinimo poveikį viešajam sektoriui yra atlikta 2017-2021 m. atliktų veiklos auditų įgyvendintų rekomendacijų analizė švietimo ir mokslo srityje (žr. 9 lent.), aplinkos apsaugos srityje (žr. 10 lent.), ekonomikos konkurencingumo srityje (žr. 11 lent.).

9 lentelė. 2017-2021 m. švietimo ir mokslo srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas

Atliktas veiklos auditas	Audito rezultatai	Pokyčiai, įgyvendinus rekomendacijas
„Ar gali gerėti Lietuvos mokinių pasiekimai“ 2017 m. lapkričio 28 d. Nr. VA-2017-P-50-1-20	Mokyklų tinklas kuriamas ir ugdymas finansuojamas nesiekiant gerinti mokinių ugdymo (-si) rezultatų. Mokyklų vadovai ir pedagogai neatsakingi ir neatskaitingi už mokinių ugdymo (-si) rezultatus. Mokyklos ir jų steigėjai nesupranta ugdymo pagal poreikius svarbos ir neturi išteklių jam užtikrinti.	Priimtas Švietimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas. Reglamentuota švietimo pagalbos lėšų paskirtis. Pakeistas Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašas. Patvirtinti savivaldybių ir mokyklų būtinieji stebėsenos rodikliai ir jų aprašai; savivaldybių švietimo būklės rodikliai kasmet pateikiami leidinyje „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga“. Parengtas, mokykloms pristatytas metodinis leidinys „Formuojamasis vertinimas – mokinio individualiai pažangai skatinti“.
„Valstybės investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą siekiant inovacijų augimo“ 2017 m. balandžio 10 d. Nr. VA-P-50-1-7	Slėniai užmiršti ir nevaldomi. Mokslas ir verslas nepakankamai bendradarbiauja skatindami inovacijas. Valstybės priemonės kurti palankesnes verslo ištraukimo į MTEP sąlygas nėra rezultatyvios ir efektyvios.	Patobulinti mokslo ir technologijų parkų stebėseną ir vertinimą nustatantys dokumentai. Patvirtinti mokslo, technologijų ir inovacijų (MTI) sričių terminai. Parengti pakeitimai dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros infrastruktūros duomenų pateikimo.
„Ar išnaudojame ikimokyklinio ugdymo galimybes sėkmingesnei vaikų ateičiai užtikrinti“ 2018 m. rugsėjo 27 d. Nr. VA-2018-P-9-1-7	Savivaldybėse neužtikrinamas ikimokyklinis ugdymas visiems. Ne visų vaikų ugdymosi poreikiai atpažįstami ir tenkinami. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojo profesija nepatraukli. Nesukurta ikimokyklinio ugdymo kokybės užtikrinimo sistema.	Pasirašyta atnaujinta švietimo ir mokslo šakos darbuotojų kolektyvinė sutartis. Priimtas LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimas. VU ir VDU ikimokyklinės pedagogikos studijų programose sustiprintas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų pažinimo, jų ugdymo organizavimo modulis. www.ikimokyklis.lt rubrikoje „Specialieji poreikiai“ pristatomi renginiai, leidiniai, mokymai, geroji praktinė patirtis ir t.t. Išleista 13 leidinių, skirtų pedagogams, tėvams, apie pagalbą autizmo spektro sutrikimų turintiems vaikams.
„Ar pokyčiai švietime lemia geresnius mokinių pasiekimus“ 2020 m. rugsėjo 14 d. Nr. VAE-11	Švietimo finansavimas per mažai orientuotas gerinti ugdymo (si) rezultatus. Švietimo veikla organizuojama per mažai orientuojantis gerinti mokinių pasiekimus. Imamasi priemonių didinti mokytojų darbo užmokestį, tačiau dar kyla iššūkių.	Pakeistas Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas. Įvairiose šalies ugdymo įstaigose parengtos, papildytos mokytojų darbo krūvio sandaros tvarkos ir darbo apmokėjimo tvarkos aprašai.

Atliktas veiklos auditas	Audito rezultatai	Pokyčiai, įgyvendinus rekomendacijas
„Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai“ 2020 m. sausio 31 d. Nr. VAE-2	Profesinio mokymo valstybės finansuojamų vietų planavimas turėtų būti aiškus. Reikėtų efektyvinti priemones, mažinančias mokinių iškritimą iš profesinio mokymo. Sektorinių praktinio mokymo centrų steigimo tikslai gali būti nepasiekti. Visos kokybės užtikrinimo grandys tobulintinos.	Priimtas profesinio mokymo įstatymo pakeitimas. Pakeistas Pasirengimo vykdyti formalųjį profesinį mokymą ekspertizės atlikimo Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centre tvarkos aprašas. Užimtumo tarnyba atnaujino informacijos skelbimą savo svetainėje. Valstybinių profesinio mokymo įstaigų vadovams 2020 m. nustatytos užduotys dėl kokybės valdymo sistemų įsidiegimo, palaikymo, tobulinimo. Patvirtintas Profesinio mokymo įstaigų ir kitų profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formalųjį profesinį mokymą, veiklos išorinio vertinimo tvarkos aprašas. Nuo 2021 m. pradėtas vykdyti profesinio mokymo įstaigų išorinis vertinimas.
„Ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose“ 2021 m. liepos 8 d. Nr. VAE-6	Studijų kokybės užtikrinimas tobulintinas. Reikia stiprinti studijų programų rengimo ir vykdymo procesus. Nepakankama studijų tarptautiškumo plėtra.	Pakeistas Mokslo ir studijų įstatymas dėl aukštųjų mokyklų skatinamojo finansavimo ir nustatyti privalomi minimalūs reikalavimai stojantiejiems.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos ataskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m., Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitomis 2018-2023 m.

Švietimo ir mokslo srityje 2017-2021 m. atlikti 6 valstybiniai veiklos auditai, teiktos 56 rekomendacijos. Remiantis švietimo ir mokslo srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimo analize (žr. 9 lent.) galima teikti, kad veiklos auditų nustatytos problemos yra sprendžiamos – priimti Švietimo įstatymo pakeitimai (apibrėžta *įtraukties* sąvoka, atsisakyta diskriminuojančių nuostatų dėl specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, įteisinti mokinio padėjėjai); Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše reglamentuota švietimo pagalbos lėšų paskirtis, detaliau reglamentuotas mokymo lėšų naudojimas; parengtas ir mokykloms pristatytas metodinis leidinys „Formuojamasis vertinimas – mokinio individualiai pažangai skatinti“ (pateiktos mokinių individualios pažangos stebėjimo strategijos, rekomendacijos ir kt. metodinė medžiaga, aptartas tėvų vaidmuo mokinio pažangai); patvirtinti savivaldybių ir mokyklų būtinieji stebėsenos rodikliai ir jų aprašai, savivaldybių švietimo būklės rodikliai kasmet pateikiami leidinyje „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga“; patobulinti mokslo ir technologijų parkų stebėseną ir vertinimą nustatantys dokumentai; pasirašyta atnaujinta švietimo ir mokslo šakos darbuotojų kolektyvinė sutartis (numatyta didinti nekontaktinių valandų skaičių, 10 proc. padidintas mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas); priimtas LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimas; vykdomos priemonės, skirtos atpažinti specialiųjų ugdymo poreikių vaikus, sėkmingai juos integruoti į ikimokyklinio ugdymo įstaigas bei keisti visuomenės, tėvų nuostatas dėl įtraukiojo ugdymo; Užimtumo tarnyba atnaujino informacijos skelbimą savo svetainėje (skelbiama naujausia informacija apie profesinio mokymo teikėjus, programų kainas), priimtas profesinio mokymo įstatymo pakeitimas (suteikta galimybė profesinio mokymo įstaigoms pačioms tvirtinti darbuotojų etatus, atsisakant įstaigos veiklos specifikai ir mokinių poreikiams netikslingų etatų ir steigiant reikalingus ir aktualius), pradėtas vykdyti profesinio mokymo įstaigų išorinis vertinimas.

Apibendrinant, įgyvendinus teiktas veiklos audito rekomendacijas pokyčiai švietimo ir mokslo srityje vyksta: Švietimo įstatymo pakeitimu atsisakyta diskriminuojančių nuostatų dėl specialiųjų poreikių turinčių mokinių, sudarytos teisinės prielaidos švietime stiprinti *įtrauktį*; priimtu LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimu padidintas mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, nekontaktinių valandų skaičius ir darbo užmokesčio koeficientas; pradėtas vykdyti profesinio mokymo įstaigų išorinis vertinimas (įvertinta 12 įstaigų). Pokyčiai vyksta, tačiau jie vyksta lėtai: 11-os iš 30-ies įgyvendintų rekomendacijų, įgyvendinimas vėlavo, dar 8-ių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja.

10 lentelė. 2017-2021 m. aplinkos apsaugos srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas

Atliktas veiklos auditas	Audito rezultatai	Pokyčiai, įgyvendinus rekomendacijas
„Gamintojo atsakomybės principo taikymas“ 2017 m. spalio 31 d. Nr. VA-2017-P-20-2-19	Valstybė neturi teisingos ir patikimos informacijos apie vidaus rinkai patiektus gaminius ir pakuotes bei jų atliekų sutvarkymą. Gamintojai ir importuotojai organizuoja ir finansuoja ne visų gaminių ir pakuočių atliekų sutvarkymą. Nepakanka gamintojo atsakomybės principo taikymo kontrolė ir priežiūra.	Pakeistas Atliekų tvarkymo įstatymas, įvykdytos priemonės kuriant kompleksinę atliekų tvarkytojų kontrolės mechanizmą, pradėjo veikti Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų informacinė sistema (GPAIS). Parengtas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas.
„Pavojingųjų atliekų tvarkymas“ 2018 m. gruodžio 6 d. Nr. VA-2018-P-7-1-11	Sudaromos prielaidos pavojingąsias atliekas identifikuoti kaip nepavojingąsias. Beveik pusė buityje susidariusių pavojingųjų atliekų patenka į komunalinių atliekų srautą. Teisė tvarkyti pavojingąsias atliekas suteikiama neįsitikinus būsimos taršos skaičiavimų teisingumu. Pavojingųjų atliekų tvarkytojui nutraukus veiklą, likusios nesutvarkytos atliekos tvarkomos valstybės lėšomis.	Patvirtintas Planuojamos ūkinės veiklos taršos sklaidos skaičiavimo pagrįstumo užtikrinimo tvarkos aprašas. Pakeistas Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas. Patvirtintas Ūkio subjektų vykdančių ūkinę veiklą, kuriai reikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ar taršos leidimus, vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašas. Sukurta Vieninga pavojingųjų atliekų identifikavimo metodika. Priimtas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymas. Sukurta banko garantų ir draudimo laidavimo polisų duomenų bazė. Patikslintas Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas.
„Teritorijų planavimas“ 2019 m. birželio 17 d. Nr. VA-3	Teritorijų planavimo dokumentai rengiami nesilaikant nustatytų reikalavimų. Teritorijų planavimo valstybinė priežiūra turi trūkumų. Informacija apie valstybės bendrojo plano priemonių įgyvendinimą yra nepatikima.	Pakeistas Teritorijų planavimo įstatymas. Papildytas Planavimo sąlygų, prisijungimo sąlygų, specialiųjų reikalavimų ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos ir teisėtumo tikrinimo aprašas.

10 lentelės tęsinys kitame puslapyje

Atliktas veiklos auditas	Audito rezultatai	Pokyčiai, įgyvendinus rekomendacijas
„Statybos leidimų išdavimas ir statybos proceso atitiktis nustatytiems reikalavimams“ 2019 m. birželio 11 d. Nr. VA-2	Statybos leidimo išdavimo procesas neužtikrina, kad leidimas bus teisėtas. Statybos užbaigimo procesas neužtikrina, kad pastatyta tai, kas leista statyti. Statybos valstybinė priežiūra turi trūkumų. Sudarytos prielaidos pastatytus statinius naudoti ne pagal paskirtį, nurodytą statybos leidime.	Pakeistas Statybos įstatymas. pakeistas Teritorijų planavimo įstatymas. Pakeisti statybos, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros procesus reglamentuojantys teisės aktai. Atverti Teritorijų planavimo ir statybos priežiūros inspekcijos duomenys.
„Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas“ 2020 m. lapkričio 19 d. Nr. VAE-12	Turi būti didinamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas gyventojams. Geriamojo vandens saugai ir kokybei reikia skirti didesnę dėmesį. Turi būti mažinama gamtinės aplinkos tarša nuotekomis.	
„Aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos veiklos efektyvumas ir rezultatyvumas“ 2020 m. gegužės 4 d. Nr. VAE-3	Neatliekama nuolatinė aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos teisinio reguliavimo stebėseną. Poveikio aplinkai vertinimo, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės bei taršos leidimų išdavimo procesas turi trūkumų. Valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės sistema neužtikrina, kad vykdant ūkinę veiklą būtų išvengta reikšmingų neigiamų pasekmių aplinkai. Sutvarkyta tik nedidelė dalis užterštų teritorijų. Aplinkos apsaugos sektoriuje neužtikrinamas tinkamas finansinių, žmogiškųjų išteklių ir duomenų sistemų valdymas.	Numatytos priemonės: nustačius didesnę nei leistina taršą, ją nutraukti. Numatytos ir įgyvendintos priemonės: iš poveikio aplinkai vertinimo dokumentų į leidimų sąlygas perkeliama neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai mažinantys sprendiniai. Įgyvendintos priemonės, užtikrinančios aplinkos apsaugos pareigūnų aprūpinimą patikrinimams atlikti būtinomis priemonėmis. Parengta kvalifikacijos kėlimo poreikių identifikavimo, kvalifikacijos kėlimo planų sudarymo ir įgyvendinimo bei kvalifikacijos kėlimo efektyvumo vertinimo tvarka. Patvirtintas 1 Planuojamos ūkinės veiklos objekto patikrinimo prieš eksploatavimo pradžią tvarkos aprašas, Kontroluojamų (prižiūrimų) ūkio subjektų sąrašų sudarymo tvarkos aprašas. Priimtas LR atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimas..
„Daugiabučių namų atnaujinimas (modernizavimas)“ 2020 m. sausio 20 d. Nr. VAE-1	Būtina siekti sklandaus daugiabučių namų modernizavimo projektų įgyvendinimo. Daugiabučių namų modernizavimo planavimas tobulintinas. Daugiabučių namų modernizavimo stebėseną tobulintina.	Pakeistas Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašas.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos ataskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m., Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitomis 2018-2023 m.

Aplinkos apsaugos srityje 2017-2021 m. atlikti 7 valstybiniai veiklos auditai, teiktos 43 rekomendacijos. Remiantis aplinkos apsaugos srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimo analize (žr. 10 lent.) galima teikti, kad veiklos auditų nustatytos problemos yra sprendžiamos – pakeisti Atliekų tvarkymo, Teritorijų planavimo, Statybos įstatymai; pradėjo veikti Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų informacinė sistema (GPAIS); parengtas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas; pakeistas Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas (patikslinti reikalavimai, kad būtų užtikrintas veiklos nutraukimo plane planuojamų priemonių įgyvendinimo sąmatų atitikimas rinkos kainoms); patvirtintas Ūkio subjektų vykdančių ūkinę veiklą, kuriai reikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ar taršos leidimus, vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašas (šių atliekų tvarkymo objektams nustatytas aukščiausias keliamos rizikos aplinkai vertinimo balas); sukurta Vieninga pavojingųjų atliekų identifikavimo metodika; priimtas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimas (didinamas mokesčio tarifas už nepavojingųjų atliekų šalinimą nepavojingųjų atliekų sąvartyne); sukurta banko garantų ir draudimo laidavimo polisų duomenų bazė (siekiant išvengti rizikos, kad pavojingų atliekų tvarkytojai atliekų tvarkymo veiklą vykdo neturėdami galiojančio banko garanto ir (ar) draudimo laidavimo poliso, fiksuojama jų galiojimo data); papildytas Planavimo sąlygų, prisijungimo sąlygų, specialiųjų reikalavimų ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos ir teisėtumo tikrinimo aprašas (numatyta rizikos valdymu pagrįsta planavimų sąlygų patikrinimų atrankos tvarka); atverti Teritorijų planavimo ir statybos priežiūros inspekcijos duomenys (skelbiami statybos ir ūkio subjektų planinių patikrinimų ir reidų rezultatai ir kt. duomenys); pakeistas Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašas.

Apibendrinant, įgyvendinus teiktas veiklos audito rekomendacijas pokyčiai aplinkos apsaugos srityje vyksta: pakeitus Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašą tobulinamas daugiabučių namų atnaujinimo procesas; sukūrus Vieningą pavojingųjų atliekų identifikavimo metodiką tikėtina, kad pavojingosios atliekos nebus tvarkomos kaip nepavojingosios, tokiu būdu bus keliamas mažesnis pavojaus aplinkai; pakeistame Atliekų tvarkymo įstatyme numatoma, kad pavojingąsias atliekas surenkančios, vežančios, apdorojančios įmonės apdraudžia savo civilinę atsakomybę, tokiu būdu turėtų būti atlyginama žala padaryta aplinkai. Pokyčiai vyksta, tačiau jie vyksta lėtai: 17-os iš 29-ių įgyvendintų rekomendacijų, įgyvendinimas vėlavo, dar 4-ių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja.

11 lentelė. 2017-2021 m. ekonomikos konkurencingumo srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas

Atliktas veiklos auditas	Audito rezultatai	Pokyčiai, įgyvendinus rekomendacijas
„Valstybės institucijų ir įstaigų veiksmai pritraukiant tiesiogines užsienio investicijas“ 2017 m. rugsėjo 27 d. Nr. VA-2017-P-20-6-16	Valstybės vykdomas tiesioginių užsienio investicijų pritraukimas nepakankamai veiksmingas, o valstybės institucijų ir savivaldybių taikomų jų pritraukimo priemonių valdymui ir naudojimui trūksta efektyvumo ir rezultatyvumo, kad būtų įgyvendintas Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ numatytas siekis visomis pastangomis pritraukti šias užsienio investicijas.	Parengta Regionų plėtros planų rengimo metodika. Patikslintas Investicijų, finansavimo ir administravimo sutarčių sudarymo, įgyvendinimo, administravimo ir valstybės pagalbos teikimo pagal schemą „TUI Invest LT+“ tvarkos aprašas. Patvirtinta LEZ stebėsenos tvarka. Sukurtas ir įteisintas Vietos plėtros fondas. 2021-2030 m. Nacionaliniame pažangos plane numatytas uždavinys „Pritraukti tiesiogines užsienio ir vietines investicijas“.
„Ar valstybės ir savivaldybių dalyvavimas valdant viešąsias įstaigas užtikrina naudą visuomenei“ 2017 m. balandžio 25 d. Nr. VA-2017-P-10-9-11	Viešųjų įstaigų steigimas ir dalyvavimas jas valdant vykdomas valstybės mastu neturint bendrų nuostatų ir bendros strategijos. Viešųjų įstaigų steigimo ir valdymo politikos formavimas padalytas tarp Ūkio ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos, šalyje nekaupiama, neanalizuojama informacija apie viešąsias įstaigas ir jų veiklą. Valstybė reglamentavo jos ir savivaldybių atstovavimo viešosiose įstaigose, jų veiklos ir jų finansavimo reikalavimus, tačiau jų nesilaikoma arba jie įgyvendinami formaliai. Valstybės ir savivaldybių institucijų dalyvavimas valdant viešąsias įstaigas dažnai susiklostė dėl praecityje priimtų sprendimų, kurie šiuo metu nebėra aktualūs.	Vidaus reikalų ministerijai pavesta formuoti viešųjų įstaigų ir viešųjų paslaugų teikimo administravimo politiką. Vidaus reikalų ministerijai pavesta kaupti duomenis apie viešąsias įstaigas, kurių dalininkė (savininkė) yra valstybė ir (ar) savivaldybė, atlikti jų analizę ir vertinti valstybės mastu; formuoti valstybės politiką viešųjų įstaigų srityje; rengti viešųjų įstaigų srities įstatymų projektus. Parengta 2016-2019 m. Viešojo sektoriaus ataskaita, kurioje analizuojamas visas 2019 m. Lietuvoje veikęs viešasis sektorius.
„Valstybės valdomų įmonių grąža valstybei“ 2017 m. balandžio 25 d. Nr. VA-2017-P-20-3-10	Nėra nuosekliai formuojamos ir aukštesnius valdymo standartus atitinkančios įmonių valdymo politikos. Vykdam VVĮ valdymo pertvarką ir įgyvendinant EBPO rekomendacijas yra pasiekta pažanga, tačiau ja apsiriboti nepakanka, kad Lietuva baigtų stojimo procesą 2018 metais.	Priimtas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo pakeitimas. Reglamentuotas valstybės valdomų įmonių paramos teikimas. Nustatyti valstybės tikslai, dalyvaujant VVĮ valdyme. Priimtas Valstybės turitinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo pakeitimas. Priimti LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimai.

Atliktas veiklos auditas	Audito rezultatai	Pokyčiai, įgyvendinus rekomendacijas
„Ar savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysena užtikrina efektyvią ir skaidrią įmonių veiklą“ 2017 m. balandžio 25 d. Nr. VA-2017-P-30-1-9	Maža investicijų į savivaldybių kontroliuojamas įmones grąža. Savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysena yra nerezultatyvi. Savivaldybių kontroliuojamos įmonės ne visais atvejais siekia veikti efektyviai.	Pakeistas Vietos savivaldos įstatymas, padaryti 6-ių su juo susijusių įstatymų pakeitimai. Priimti LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimai.
„Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“ 2018 m. gegužės 4 d. Nr. VA-2018-P-900-1-4	Nesudaromos pakankamos sąlygos viešųjų pirkimų sistemai efektyviai funkcionuoti. Nacionalinis teisinis reglamentavimas ne visada sukuria prielaidas viešųjų pirkimų sistemai efektyviai veikti. Trūksta viešųjų pirkimų specialistų, turinčių įgūdžių ir kompetencijos tinkamai vykdyti viešuosius pirkimus.	Priimti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimai. Sistemiskai peržiūrėti teisės aktai (2018 m. panaikinti 27). CPO LT elektroninis katalogas išplėstas, įtraukta 14 pirkimų modulių. Parengtos ir paskelbtos naudingos ir administracinę naštą mažinančios metodologinės priemonės. Nuo 2023-01-01 įsigaliojo pirkimų specialistų atestavimo sistema.
„Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“ 2018 m. kovo 20 d. Nr. VA-2018-P-50-2-3	Valstybės politikos įgyvendinimo koordinavimas turi trūkumų. Institucijoms trūksta priežiūros veiklos orientavimo į didžiausias rizikas ir tarpusavio bendradarbiavimo.	Priimtas naujos redakcijos Viešojo administravimo įstatymas. Atnaujintas Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašas. Parengtos 3 mokymų programos, apmokyta 3500 priežiūros specialistų.
„Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimas“ 2020 m. Gegužės 12 d. Nr. VAE-4	Priežiūros institucijų pertvarkymo sprendimai turi būti nukreipti į priežiūros veiklos gerinimą. Reikia nustatyti priežiūros institucijų konsolidavimo tikslų pasiekimo vertinimo rodiklius. Priežiūros institucijų atliekama ūkio subjektų veiklos priežiūra ir jų veiklos koordinavimas ir toliau tobulintini.	Patikslinta Priežiūros institucijų pažangumo vertinimo metodika. Ekonomikos ir inovacijų ministerija visoms institucijoms pateikė individualias rekomendacijas dėl priežiūros veiklos tobulinimo; pradėjo interaktyviomis priemonėmis viešinti priežiūros institucijų pažangos vertinimo duomenis.
„Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“ 2021 m. balandžio 6 d. Nr. VAE-3	Valstybė ir savivaldybės turi tikslingiau dalyvauti įmonių ir viešųjų įstaigų valdyme. Valstybė ir savivaldybės dalyvaudamos įmonių veikloje imasi priemonių jų rezultatyvumui didinti, to trūksta viešųjų įstaigų valdysenoje. Skaidrumo reikalavimai įmonių ir viešųjų įstaigų veiklos viešinimui skirtingi.	Parengtas valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei bendrovių, kuriose valstybės arba savivaldybės dalyvauja turėdamos mažiau nei 50 proc. akcijų, sąrašas. Pakeisti Atlygio valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų nariams mokėjimo tvarkos ir Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organų atrankos aprašai.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos atskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017 m.–2021 m., Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo atskaitomis 2018-2023 m.

Ekonomikos konkurencingumo srityje 2017-2021 m. atlikti 8 valstybiniai veiklos auditai, teiktos 47 rekomendacijos. Remiantis aplinkos apsaugos srityje atliktų veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimo analize (žr. 11 lent.) galima teikti, kad veiklos auditų nustatytos problemos yra sprendžiamos – priimti LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje, Vietos savivaldos, Viešųjų pirkimų įstatymų pakeitimai; priimtas naujos redakcijos Viešojo administravimo įstatymas (Ekonomikos ir inovacijų ministerijai suteikti įgaliojimai atlikti ūkio subjektų veiklos priežiūros stebėseną); parengta Regionų plėtros planų rengimo metodika; patvirtinta LEZ stebėsenos tvarka; sukurtas ir įteisintas Vietos plėtros fondas; pakeitus Vidaus reikalų ministerijos nuostatus, ministerijai pavesta formuoti viešųjų įstaigų ir viešųjų paslaugų teikimo administravimo politiką, kaupti duomenis apie viešąsias įstaigas, kurių dalininkė (savininkė) yra valstybė ir (ar) savivaldybė (atliekant jų analizę ir vertinimą valstybės mastu), formuoti valstybės politiką viešųjų įstaigų srityje; LR Vyriausybės nutarimu nustatyti valstybės tikslai (siekia verslo vertės augimo, dividendų ar pelno įmokos pajamingumo, nacionalinio saugumo interesų užtikrinimo, strateginių projektų įgyvendinimo) dalyvaujant valstybės valdomų įmonių valdyme; sistemiškai peržiūrėti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai (2018 m. panaikinti 27, kaip neaktualūs); nuo 2023-01-01 įsigaliojo pirkimų specialistų atestavimo sistema; atnaujintas Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašas; parengtos 3 mokymų programos, apmokyta 3500 priežiūros specialistų; patikslinta Priežiūros institucijų pažangumo vertinimo metodika, ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančioms institucijoms pateiktos individualios rekomendacijos dėl priežiūros veiklos tobulinimo.

Apibendrinant, įgyvendinus teiktas veiklos audito rekomendacijas pokyčiai ekonomikos konkurencingumo srityje vyksta: gerinamas viešųjų pirkimų sistemos veikimas (priimti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimai sudaro galimybes optimizuoti viešųjų pirkimų procesą, nustatyti reikalavimai viešųjų pirkimų specialistams bei pradėta pirkimų specialistų atestacija – užtikrinti tinkamą viešųjų specialistų rengimą); siekiant didesnio savivaldybės įmonių veiklos viešumo ir skaidrumo numatyta viešinti informaciją apie savivaldybės kontroliuojamų įmonių veiklą ir rezultatus (Vietos savivaldos įstatymo pakeitimas); siekiant išvengti viešųjų ir privačių interesų konflikto nustatyta pareiga valstybės valdomų bendrovių valdybų ir stebėtojų tarybų nariams deklaruoti viešuosius ir privačius interesus (Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo pakeitimas). Pokyčiai vyksta, tačiau jie vyksta lėtai: 24-ių iš 30-ies įgyvendintų rekomendacijų, įgyvendinimas vėlavo, dar 4-ių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja.

Įvertinus atliktą veiklos auditų įgyvendintų rekomendacijų analizę, galima teigti, kad veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas skatina teigiamus pokyčius viešajame sektoriuje – prisideda prie viešojo sektoriaus efektyvumo, rezultatyvumo bei atskaitingumo didinimo, naudos visuomenei užtikrinimo. Atlikus analizę pastebėta, kad didelė dalis rekomendacijų įgyvendinamos vėluojant – per lėtai įgyvendinamos rekomendacijos, nors ir prisideda prie teigiamų viešojo sektoriaus pokyčių, tačiau neužtikrina galimos pažangos. Užsitęsę naujų teisės aktų rengimo bei įgyvendinimo procesai, lėšų ir žmogiškųjų išteklių trūkumas, tokios nurodomos pagrindinės rekomendacijų įgyvendinimo vėlavimo priežastys.

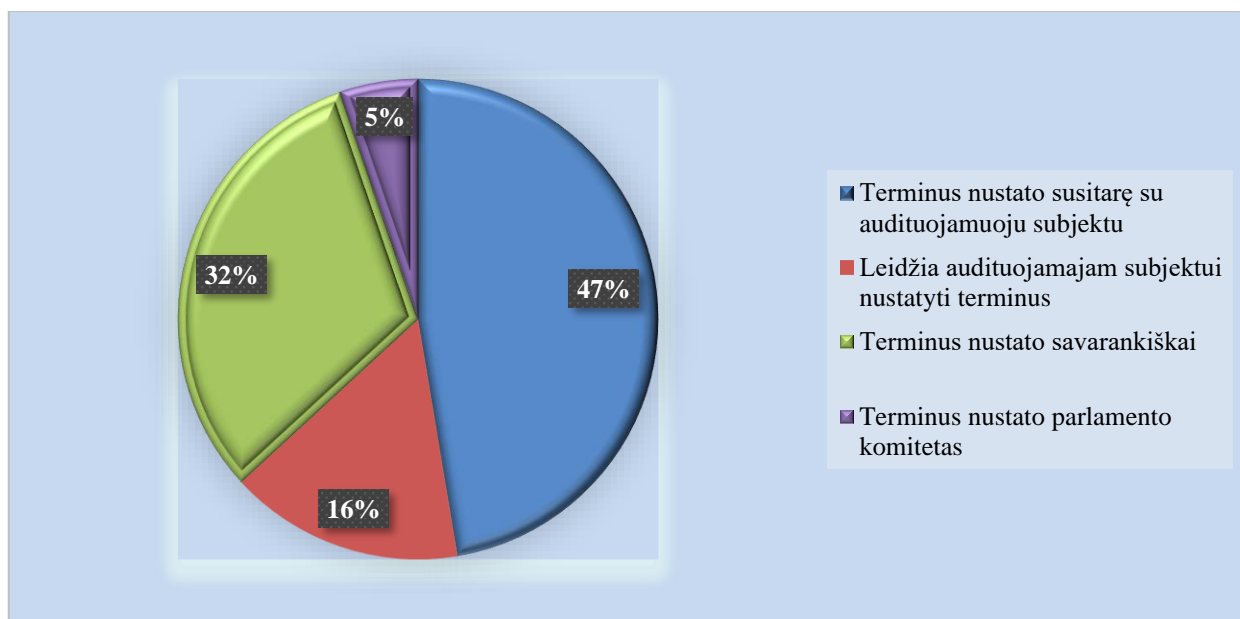
Apibendrinant, rekomendacijų įgyvendinimas laiku labai svarbus siekiant pažangos viešajame sektoriuje. Nuo rekomendacijų įgyvendinimo savalaikiškumo, šalinant audito metu nustatytas problemas bei siekiant suplanuoto pokyčio, tiesiogiai priklauso veiklos audito poveikis.

3.2. Europos Sąjungos aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo rezultatai

2019 m. Europos aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (EUROSAI) narės Belgijos, Ispanijos, Lietuvos, Nyderlandų ir Vokietijos AAI pradėjo įgyvendinti projektą „Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną“. Projektas buvo skirtas surinkti informaciją apie skirtingų EUROSAI narių taikomą audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną. Projekto metu atlikto tyrimo rezultatai paskelbti 2021 m. (Valstybės kontrolė, 2021).

Informacija apie EUROSAI narių taikomas stebėsenos sistemas buvo renkama atliekant apklausą – visoms 50 EUROSAI narėms – 49 Europos valstybių AAI ir Europos Audito Rūmams (EAR) – buvo išsiųsti klausimynai. 33 AAI, įskaitant EAR pateikė atsakymus. Klausimyną sudarė trys dalys: pirmoje dalyje buvo klausimai apie AAI pateikiamų rekomendacijų pobūdį, antra dalis skirta skirtingiems stebėsenos atlikimo būdams, trečiojoje – klausimai apie AAI rengiamas stebėsenos rezultatų ataskaitas ir šių duomenų panaudojimą AAI veiklos monitoringui ir rizikos vertinimui. Remiantis surinktais duomenimis buvo bandoma nustatyti stebėsenos proceso, prasidedančio rekomendacijų rengimu ir pasibaigiančio stebėsenos rezultatų panaudojimu, gerąją praktiką.

Rekomendacijos. Tyrimo duomenys rodo, kad visos AAI teikia rekomendacijas savo ataskaitose: 28 AAI (iš 33) teigia, kad tai daroma visose ataskaitose, o 5 AAI nurodo, kad rekomendacijos teikiamos kai kuriose ataskaitose. 27 (iš 33) AAI savo rekomendacijas grindžia tam tikru dialogu su audituojamuoju subjektu. 19 AAI (iš 33) nurodo, kad nustato rekomendacijų įgyvendinimo terminus, tačiau terminų nustatymo tvarka skiriasi (žr. 9 pav.).

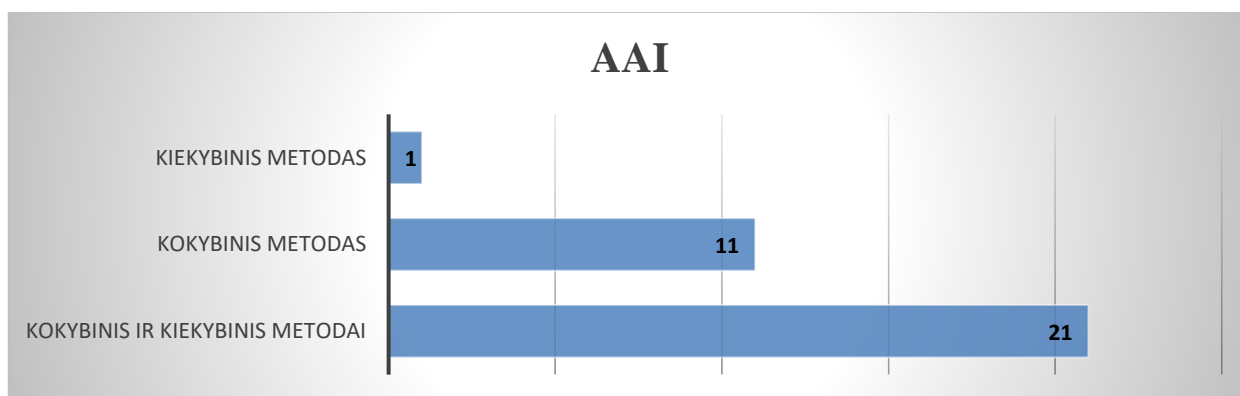

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, EUROSAI (2021)

9 pav. Rekomendacijų įgyvendinimo terminų nustatymo tvarka

Pagal 9 paveiksle pateiktus duomenis matyti, kad 9 AAI, t. y. 47 proc., terminus nustato suderinę su audituojamuoju subjektu, 3 AAI leidžia pačiam audituojamajam subjektui nustatyti rekomendacijų įgyvendinimo terminus, 6 AAI šiuos terminus nustato savarankiškai, vienos AAI atveju terminus nustato vienas iš parlamento komitetų.

Stebėseną. Stebėsenos sistemas turi didžioji dalis AAI – 30 AAI (iš 33). 24 AAI vykdo visų audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų stebėseną. 26 AAI (iš 33) patvirtina, kad atitinkamos jų teisės aktų leidžiamosios valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant audito rekomendacijas. Skiriasi ir AAI rekomendacijų įgyvendinimo poveikio vertinimo metodai (žr. 10 pav.).

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, EUROSAI (2021)

10 pav. Rekomendacijų įgyvendinimo poveikio vertinimo metodai

Iš 10 paveikslo matyti, kad 21 AAI (iš 33) vertinant veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį taiko abu, ir kokybinį (pateikiama aprašomoji informacija apie rekomendacijų įgyvendinimą) ir kiekybinį (vertinamas įgyvendintų rekomendacijų skaičius ar procentas) metodus, 11 AAI – kokybinį metodą, o 1 AAI – kiekybinį metodą.

Veiklos monitoringas ir rizikos vertinimas. 20 AAI (iš 33) stebėsenos rezultatų ataskaitą pateikia išoriniams vartotojams, dažniausia ją skelbia savo interneto svetainėse arba stebėsenos informaciją pateikia metinėse AAI ataskaitose. Skiriasi ir stebėsenos rezultatų naudojimas AAI veikloje (žr. 12 lent.).

12 lentelė. Stebėsenos rezultatų naudojimas

Veiklos monitoringas	
<i>Stebėsenos rezultatų naudojimas AAI veiklos monitoringui:</i>	<i>AAI</i>
naudoja	18
nenaudoja	15
Rizikos vertinimas	
<i>Stebėsenos rezultatų naudojimas AAI rizikos vertinimui:</i>	<i>AAI</i>
naudoja	28
nenaudoja	5

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, EUROSAI (2021)

Kaip matyti iš 12 lentelės, 18 AAI (iš 33) stebėsenos rezultatus naudoja savo veiklos monitoringui, 15 AAI – nenaudoja. 28 AAI (iš 33) naudoja stebėsenos rezultatus AAI rizikos vertinimui. Tačiau tyrime pažymima, kad 7-iose iš jų tai nėra daroma sistemingai; taip pat pažymima, kad visos 28 AAI šiuos stebėsenos rezultatus naudoja vertinant AAI riziką operatyviniu (veiklos) lygmeniu, 16 AAI juos naudoja ir vertinant strateginio planavimo riziką.

Apibendrinant tyrimo rezultatus teigiama, kad tinkamas rekomendacijų formulavimas, kuomet rekomendacijos pateikiamos aiškiai ir yra aptartos su audituojamuoju subjektu, yra svarbi AAI užduotis ir tai gali prisidėti prie didesnio auditų poveikio. Audituojamojo subjekto įsitraukimas užtikrinant rezultatyvų stebėsenos procesą yra svarbus, tačiau šio proceso etapo pagrindas turėtų būti pačios AAI stebėsenos sistemos taikymas. Daugelis AAI taiko tiek kiekybinius, tiek kokybinius rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metodus, tačiau novatoriškus metodus, tokius kaip rekomendacijų finansinio poveikio vertinimas arba ilgalaikių audito rezultatų vertinimas, taiko mažuma AAI. Jei leidžia nacionalinės teisės aktai, parlamento dalyvavimas gali būti galingas įrankis siekiant padidinti auditų rezultatyvumą, ypač gerai tai veikia kartu su efektyviu ataskaitų pateikimo mechanizmu, kuomet apie

problemas pranešama platesnei suinteresuotųjų šalių grupei. Tyrimo autoriai daro išvadą, kad stebėsenos rezultatų naudojimas, vertinant AAI veiklos efektyvumą, nėra paplitęs vertinimo matas, nors toks veiklos vertinimas yra lengvai suprantamas plačiajai visuomenei. Stebėsenos rezultatų naudojimas rizikos vertinimui yra labiau paplitęs, tiesa, operatyviniu (veiklos) lygmeniu. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad AAI turėtų siekti stebėsenos rezultatų duomenis naudoti ir strateginiam planavimui; rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos sistema turėtų būti ne tik stebėsenos procedūra, o sietis su visu audito procesu, nuo audito ataskaitos rengimo iki stebėsenos rezultatų panaudojimo AAI rizikos vertinimo kontekste; AAI į šį procesą turėtų įtraukti visas suinteresuotąsias šalis: audituojamąjį subjektą, parlamentą, žiniasklaidą ir plačiąją visuomenę (EUROSAI, 2021).

Apibendrinant, tinkamas rekomendacijų formulavimas, aptariant jas su audituojamuoju subjektu ir pateikiant aiškiai, gali prisidėti prie didesnio viešojo sektoriaus veiklos auditų poveikio. Siekiant užtikrinti rezultatyvų rekomendacijų įgyvendinimą AAI turi turėti veikiančią stebėsenos sistemą, į stebėsenos procesą stengtis įtraukti ir audituojamąjį subjektą. Parlamento dalyvavimas, jei leidžia nacionalinės teisės aktai, gali turėti didelę įtaką siekiant padidinti auditų rezultatyvumą, taip pat labai svarbu ir efektyvus ataskaitų pateikimo mechanizmas – apie problemas pranešantis platesnei suinteresuotųjų šalių grupei.

IŠVADOS

1. Atlikta mokslinės literatūros analizė, parodė, kad viešojo sektoriaus veiklos auditas – organizacijų, programų, sistemų funkcionalumo vertinimo įrankis, skatinantis inicijuoti veiklos gerinimo procesus. Veiklos auditu viešojo sektoriaus veikla vertinama tarpusavyje susijusiais 3E principais – ekonomiško, efektyvumo, rezultatyvumo. Yra išvengiama tendencija praplėsti šią 3E koncepciją, įtraukiant ekologijos principą. Nustačius viešojo sektoriaus veiklos problemas ir trūkumus, siekiama esamos situacijos pokyčių. Pokyčiams inicijuoti veiklos audito ataskaitoje teikiamos rekomendacijos, kurių įgyvendinimo sėkmė priklauso nuo jų reikšmingumo, pagrįstumo, praktinio įgyvendinimo galimybės, audituojamo subjekto noro siekti veiklos gerinimo per rekomendacijų įgyvendinimą. Didžiojoje dalyje mokslinių tyrimų veiklos audito poveikis yra apibūdinamas kaip instrumentinis – tai yra pasireiškiantis būtent per rekomendacijų įgyvendinimą. Moksliniai tyrimai rodo, kad veiklos auditas viešajam sektoriui turi teigiamą poveikį.
2. Apibendrinus atliktas veiklos audito poveikio vertinimo studijas, išskirtina, jog poveikis gali būti įvairių formų: instrumentinis, konceptualus, interaktyvus, politinis-legitimisinis, taktinis. Poveikio forma apibrėžia kaip, inicijuojant pokyčius, panaudojamos audito metu įgytos naujos žinios. Daugumoje tyrimų poveikis apibūdinamas kaip instrumentinis – pasireiškiantis per rekomendacijų įgyvendinimą. Pastebima, kad konceptualus poveikis, apimantis naujų išvalgų kūrimą, ar interaktyvus poveikis, pasireiškiantis jau turimos informacijos papildymu audito metu įgytomis žiniomis, gali būti tarpiniais instrumentinio poveikio etapais. Politiniam-legitiminiam poveikiui (žiniasklaidos, parlamento susidomėjimas) ar taktiniam poveikiui (sprendimų priėmimo įtakojimas) skiriama mažai dėmesio, šios poveikio formos tyrimuose beveik nenagrinėtos.
3. Viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo analizės rezultatai rodo, kad veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas prisideda prie viešojo sektoriaus efektyvumo, rezultatyvumo bei atskaitingumo didinimo, taigi, skatina teigiamus pokyčius viešajame sektoriuje. Tačiau pastebėta, kad didelė dalis rekomendacijų įgyvendinamos vėluojant – visose trijose analizuotose viešojo sektoriaus srityse rekomendacijų įgyvendinimas vėlavo (švietimo ir mokslo srityje vėluojant įgyvendinta 36 proc. rekomendacijų, aplinkos apsaugos srityje – 59 proc. rekomendacijų, ekonomikos konkurencingumo – 80 proc. rekomendacijų). Per lėtai įgyvendinamos rekomendacijos, nors ir prisideda prie teigiamų viešojo sektoriaus pokyčių, tačiau neužtikrina galimos pažangos. Viešojo sektoriaus veiklos audito poveikis tiesiogiai priklauso nuo rekomendacijų įgyvendinimo (audito metu nustatytų trūkumų šalinimas, siekiant suplanuoto pokyčio) savalaikiškumo.

4. Europos Sąjungos aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo rezultatai rodo, kad tinkamas rekomendacijų formulavimas, kai jos aptartos su audituojamuoju subjektu ir pateiktos aiškiai, gali prisidėti prie didesnio viešojo sektoriaus veiklos auditų poveikio. AAI, siekiant užtikrinti rezultatyvų rekomendacijų įgyvendinimą, turi turėti veikiančią stebėsenos sistemą, taip pat į stebėsenos procesą stengtis įtraukti ir audituojamąjį subjektą. Didelę įtaką siekiant padidinti auditų rezultatyvumą gali turėti ir parlamento dalyvavimas, ypač jei yra sukurtas efektyvus ataskaitų pateikimo mechanizmas – apie problemas pranešantis platesnei suinteresuotųjų šalių grupei.

SIŪLYMAI

1. Siekiant padidinti viešojo sektoriaus veiklos auditų poveikį per rekomendacijų įgyvendinimą – kalbėti su audituojamais subjektais apie Valstybės kontrolės teikiamų rekomendacijų įgyvendinimo laiku svarbą; stengtis įtraukti audituojamuosius subjektus į rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos procesą.
2. Siekiant padidinti veiklos auditų rezultatyvumą stiprinti visuomenės informavimą apie veiklos auditais siekiamus rezultatus, galinčius turėti teigiamą pokytį visuomenei, viešajam sektoriui; taip pat siekti didesnio žiniasklaidos, parlamento dėmesio viešinant Valstybės kontrolės ataskaitas bei akcentuojant teiktų rekomendacijų įgyvendinimo svarbą.

LITERATŪRA

1. 100-asis TAAIS (INTOSAI). Pagrindiniai viešojo sektoriaus audito principai (2019). Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrole.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/100-asis_TAAIS.pdf
2. 300-asis TAAIS (INTOSAI). Veiklos audito principai (2019). Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrole.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/300-asis_TAAIS.pdf
3. Bartoszewocz A. (2015). Performance audit as a tool oriented at the accountability of public finance spending in Poland against the background of UK practices. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości. Vol. 84 Issue 140, p23-47. 25p.* Prieiga per internetą: URL: <https://web-p-ebsohost-com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=15&sid=e77d8c00-fc0d-41a8-af8f-44614e3d98dd%40redis>
4. Bringselius, L. (2018). Efficiency, economy and effectiveness--but what about ethics? Supreme audit institutions at a critical juncture. *Public Money & Management. Vol. 38 Issue 2, p105-110. 6p.* Prieiga per internetą: URL: <https://web-s-ebsohost-com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=68&sid=b1b9574d-a999-49c4-8c69-9652985a4094%40redis>
5. Četvergaitė A., Vigritytė V. (2016) Veiklos auditas viešajame sektoriuje. *Tiltas į ateitį Nr. 1 (10)*. Prieiga per internetą: URL: <https://www.ebooks.ktu.lt/eb/1377/tiltas-i-ateiti-nr-1-10/>
6. Daujotaitė D. (2009). Viešojo sektoriaus veiklos auditas naujojo viešojo administravimo paradigmoje. *Viešoji politika ir administravimas. Vol. 28, p29-39.* Prieiga per internetą <https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/12438/1236-2352-1-SM.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Daujotaitė D., Tarakavičiūtė I. ir Puškorius S. (2012) *Veiklos audito teorija ir praktika*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. <https://repository.mruni.eu/handle/007/16848>
8. Daujotaitė. D. (2014). Public sector performance audit concept in the context modern theories. *Proceedings of the International Scientific Conference on Practice & Research in Private & Public Sector. 2014, p217-228. 12p.* Prieiga per internetą: URL: <https://web-s-ebsohost-com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=60&sid=b1b9574d-a999-49c4-8c69-9652985a4094%40redis>
9. Desmedt E., Morin D., Pattyn V. & Brans, M. (2017). Impact of performance audit on the Administration: a Belgian study (2005-2010). *Managerial Auditing Journal, vol. 32 no. 3.* Prieiga per internetą: URL: <https://doi-org.skaitykla.mruni.eu/10.1108/MAJ-04-2016-1368>

10. Europos audito rūmai. Viešasis auditas Europos Sąjungoje. ES ir jos valstybių narių aukščiausiųjų audito institucijų vadovas (2019). Prieiga per internetą: URL: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/Book_Public_Audit_in_the_EU/Book_Public_Audit_in_the_EU_LT.pdf
11. EUROSAI. Follow-up of the implementation of audit recommendations (2021). Prieiga per internetą: URL: <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/2021-02-03-Final-report-for-EUROSAI.pdf>
12. FRA, FRA moksliniai tyrimai: patikimų, palyginamų duomenų ir analizės teikimas (2018). Prieiga per internetą: URL: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1717-FRA-Factsheet_Methodology_LT.pdf
13. Iatco C., Ignat G., Ungureanu G. & Athes H. Aspects regarding the principles of performance audit. *Agronomy Series of Scientific Research / Lucrări Științifice Seria Agronomie.. Vol. 57 Issue 2, p253-256. 4p.* Prieiga per internetą: URL: <https://web-p-ebscobhost.com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=29&sid=e3ad8c84-c043-494a-9a49-75e432571ffe%40redis>
14. Johansen, Å., Reichborn-Kjennerud, K., Carrington T., Jeppesen K., Taro K. & Vakkuri, J. (2019). Supreme audit institutions in high-impact context: A comparative analysis of performance audit in four Nordic countries. *Financial Accountability & Management*. 35:158-181. Prieiga per internetą: URL: <https://web-s-ebscobhost.com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=37f2cde8-0de2-4325-938f-0e0a6b40c75f%40redis>
15. Johnsen Å. (2019). Public sector audit in contemporary society: A short review and introduction, *Financial Accountability and Management*, 2019, 35. Prieiga per internetą: URL: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/10642/6683/FAM%202019%20Public%20sector%20audit%20-%20A%20short%20review%20and%20introduction%2022.2.2019.pdf?sequence=1>
16. Juraitė, K. (2005). Lyginamieji tyrimo metodai: nuo intensyvaus ir ekstensyvaus prie visapusiško tyrimo. ISM, 2005. Prieiga per internetą: URL: <https://www.scribd.com/doc/248151826/Lyginamasis-metodas>
17. Kardelis, K. (2017). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras.
18. Lakis V. ir Nemanytė J. (2014). Rekomendacijų reikšmė užtikrinant veiklos audito rezultatyvumą viešajame sektoriuje. *Informacijos mokslai Nr. 67*. Prieiga per internetą: URL: <https://talpykla.elaba.lt/elaba-fedora/objects/elaba:4945754/datastreams/MAIN/content>

19. Lietuvos Respublikos terminų bankas (2020). Prieiga per internetą: URL: <http://terminai.vlkk.lt/paieska?search=veiklos+auditas>
20. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymas (2020). Prieiga per internetą: URL: [XIV-135 Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 pakeitimo įstatymas \(lrs.lt\)](http://www.lrs.lt/nr/docs/rasai/leisti/leisti_1.aspx?path=veiklos+auditas&document=135)
21. Limos deklaracija dėl audito principų gairių. INTOSAI IX kongresas. (1977). Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/TAAIS_1_Limos_deklaracija.pdf
22. Mackevičius J. ir Šalienė A. (2020). Veiklos audito ištakos bei raida pasaulyje ir Lietuvoje. *Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika 2020 Nr. 22*. Prieiga per internetą: URL: <https://www.journals.vu.lt/BATP/article/view/19186/18829>
23. Mackevičius J., Daujotaitė D. (2011). Veiklos audito elementai: analizė ir auditas. *Socialinių mokslų studijos*, 3(2), 459–472. Prieiga per internetą: URL: [986-1855-1-SM.pdf \(mruni.eu\)](http://www.mruni.eu/986-1855-1-SM.pdf)
24. Marchi, L. & Bertei, M. (2016). Performance Audit in the Public Sector. What is the contribution to the Performance Management? *MANAGEMENT CONTROL, Franco Angeli Editore, vol. 2016(3), pages 49-63*. Prieiga per internetą: URL: https://www.researchgate.net/publication/311778105_Performance_Audit_in_the_Public_Sector_or_What_is_the_contribution_to_the_Performance_Management
25. Parker D. L., Schmitz J. & Jacobs K. (2021). Auditor and auditee engagement with public sector performance audit: An institutional logics perspective. *Financial Accountability & Management*. May2021, Vol. 37 Issue 2, p142-162. Prieiga per internetą: URL: <https://web-p-ebSCOhost.com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=15&sid=e3ad8c84-c043-494a-9a49-75e432571ffe%40redis>
26. Put V. (2018). The impact of performance auditing. *Spring 2018, Vol. 45 Issue 2, p. 20-22. 3 p.* Prieiga per internetą: URL: <http://intosaijournal.org/the-impact-of-performance-auditing-a-practice-friendly-review/>
27. Raudla R., Taro K., Agu C., Külli T. & Douglas J. W. (2015). The Impact of Performance Audit on Public Sector Organizations: The Case of Estonia, *Public Organization Review (2016) 16:217–233*. Prieiga per internetą: URL: <https://web-s-ebSCOhost.com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=295baea3-6648-4e94-99d7-11639cd6bb39%40redis>

28. Svardsten, F. (2019). The „front stage“ of substance auditing: a study of how substance auditing is presented in performance audit reports. *Financial Accountability & Management. Vol. 35 Issue 2, p199-21*. Prieiga per internetą: URL: <https://web-p-ebscohost-com.skaitykla.mruni.eu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=17&sid=e3ad8c84-c043-494a-9a49-75e432571ffe%40redis>
29. Šalienė A., Tamulevičienė D. ir Gaižauskas L. (2020) Veiklos audito samprata ir funkcijos: teorinė studija. *Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika 2020 Nr. 21*. Prieiga per internetą: URL: <https://epublications.vu.lt/object/elaba:66691181/>
30. Tidikis R. (2003). *Socialinių mokslų tyrimų metodologija*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas. Prieiga per internetą: URL: https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/15459/Tidikis_tyrimu_metodologija.pdf
31. Torres L., Yetano A. & Pina V. (2016). Performance Audits Useful? A Comparison of EU Practices Are. *Administration & Society 1–32*. Prieiga per internetą: URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/289997264.pdf>
32. Valstybės kontrolė. 2017 m. veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/Administracine_informacija/Veiklos_ataskaitos/2017_metu_Valstybes_kontroles_ataskaita.pdf
33. Valstybės kontrolė. 2018 veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/Administracine_informacija/Veiklos_ataskaitos/2018_metu_Valstybes_kontroles_veiklos_ataskaita.pdf
34. Valstybės kontrolė. 2019 veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/Administracine_informacija/Veiklos_ataskaitos/2019_m.VK_veiklos_ataskaita.pdf
35. Valstybės kontrolė. 2020 veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/Administracine_informacija/Veiklos_ataskaitos/2020_metu.VK_veiklos_ataskaita.pdf
36. Valstybės kontrolė. 2021 veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/Administracine_informacija/Veiklos_ataskaitos/2021_metu.VK_veiklos_ataskaita.pdf
37. Valstybės kontrolė. EUROSAI projekte apie audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną – ir Lietuvos AAI indėlis (2021). Prieiga per internetą: URL: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Post/15569/eurosai-projekte-apie-audito-rekomendaciju-igyvendinimo-stebesena-ir-lietuvos-aai-indelis>
38. Valstybės kontrolė. Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitos 2018-2023. Prieiga per internetą: URL: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/3136/>

39. Valstybės kontrolė. Rekomendacijų įgyvendinimo duomenys (Švietimas ir mokslas, Aplinkos apsauga, Ekonomikos konkurencingumas) 2017-2023. Prieiga per internetą: URL: <https://www.valstybeskontrolė.lt/lt/atviriduomenys/?sritis=15>
40. Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolės veiklos rezultatai 2017, <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/All/1?m=2017>
41. Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolės veiklos rezultatai 2018, <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/All/1?m=2018>
42. Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolės veiklos rezultatai 2019, <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/All/1?m=2019>
43. Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolės veiklos rezultatai 2020, <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/All/1?m=2020>
44. Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolės veiklos rezultatai 2021, <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/All/1?m=2021>
45. Valstybės kontrolė. Veiklos audito vadovas (2022). Prieiga per internetą: URL: https://www.valstybeskontrolė.lt/TVS/Content/Teisine_informacija/2022-02-10_Veiklos_audito_vadovas.pdf
46. Van Looche E. & Put V. (2011). The impact of performance audits: a review of the existing evidence. *Performance Auditing Contributing to Accountability in Democratic Governmen*, (p. 175-208). Prieiga per internetą: URL: https://www.researchgate.net/profile/Mark-Funkhouser/publication/289978039_Accountability_performance_and_performance_auditing_Reconciling_the_views_of_scholars_and_auditors/links/61a8cb0f092e735ae2d51ffe/Accountability-performance-and-performance-auditing-Reconciling-the-views-of-scholars-and-auditors.pdf#page=191

Lukoševičienė I. (2023). *Veiklos audito poveikio vertinimas: viešojo sektoriaus patirtis* (magistro baigiamasis darbas). Vilnius: Mykolo Romerio universitetas

ANOTACIJA

Magistro baigiamajame darbe atlikta viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio analizė ir vertinimas. Pirmame skyriuje nagrinėjami veiklos audito teoriniai aspektai: samprata, principai, objektai ir procesas, vertinimo kriterijai, rekomendacijų įgyvendinimo reikšmė ir apžvelgiami veiklos audito poveikio vertinimo tema atlikti tyrimai. Antrame darbo skyriuje pateikiama viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo metodologija: aprašoma tyrimo metodika ir tyrime taikyti metodai bei jų pagrindimas. Trečias skyrius yra skirtas empiriniam tyrimui, kurio rezultatai apima viešojo sektoriaus veiklos auditų įgyvendinimo analizę ir Europos Sąjungos AAI veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo rezultatų analizę. Darbo pabaigoje pateikiamos išvados ir siūlymai kaip padidinti viešojo sektoriaus veiklos audito poveikį ir rezultatyvumą.

Pagrindiniai žodžiai: veiklos auditas, poveikis, rekomendacijos, rekomendacijų įgyvendinimas, stebėseną.

Lukoševičienė I. (2023). *Assessment of the impact of performance audit: public sector experience* (master's thesis). Vilnius: Mykolas Romeris University

ANNOTATION

The master's thesis analysed and assessed the impact of performance audit in the public sector. The first part examines the theoretical aspects of performance audit: the concept, principles, objects and process, assessment criteria, the importance of implementing recommendations, and reviews the research performed on the topic of assessing the impact of performance audit. The second part presents the methodology for assessing the impact of performance audit in the public sector: it describes the methods used and their justification. The third part presents the empirical study, the results of which include the analysis of the implementation of public sector performance audits and the analysis of the results of the follow-up of the implementation of performance audit recommendations by the supreme audit institutions of the European Union. In the final part of the thesis, conclusions and proposals for improving the impact and effectiveness of performance audits in the public sector are presented.

Key words: performance audit, impact, recommendations, implementation of recommendations, follow-up.

Lukoševičienė I. (2023). *Veiklos audito poveikio vertinimas: viešojo sektoriaus patirtis* (magistro baigiamasis darbas). Vilnius: Mykolo Romerio universitetas

SANTRAUKA

Domėjimasis viešojo sektoriaus veikla, priežiūra, kontrolės metodais nuolat auga: visuomenei aktualu žinoti kaip efektyviai veikia viešasis sektorius, ar užtikrinamas tikslingas bei skaidrus valstybės išteklių valdymas ir naudojimas. Šiuos aspektus padeda įvertinti veiklos auditas – viešojo sektoriaus veikla vertinama ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, siekiant atskleisti veiklos tobulinimo galimybes. Audito rezultatų pagrindu yra teikiamos rekomendacijos – siūlymai, skirti audito metu nustatytoms problemoms išspręsti bei siekiant audituojamo subjekto veiklos gerinimo ir naudos visuomenei didinimo. Lietuvoje viešojo sektoriaus auditą, įskaitant ir veiklos auditą, atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė bei savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos. Valstybės kontrolė yra sukūrusi rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos mechanizmą. Nors veiklos audito poveikis tyrinėjamas ne vieną dešimtmetį, tačiau Lietuvos mokslinėje literatūroje trūksta duomenų apie veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį viešojo sektoriaus veiklos gerinimui. Todėl iškelta tyrimo problema – kokį poveikį viešajam sektoriui daro Valstybės kontrolės veiklos auditų rekomendacijų įgyvendinimas? Tyrimo objektas – 2017-2021 m. Valstybės kontrolės veiklos auditų rekomendacijos, jų įgyvendinimo poveikis. Šio tyrimo tikslas – išanalizavus veiklos audito poveikio vertinimo teorinius aspektus, ištirti ir įvertinti aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo poveikį bei pateikti siūlymus poveikio didinimui. Tyrimo tikslui pasiekti nustatyti tokie tyrimo uždaviniai: išanalizavus mokslinę literatūrą viešojo sektoriaus veiklos audito tema, atskleisti veiklos audito specifiką ir aktualumą; pateikti ir pagrįsti viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio tyrimo metodiką; atlikti viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo tyrimą ir išanalizuoti tyrimo rezultatus; pateikti siūlymus viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo tobulinimui. Darbe taikyti metodai: mokslinės literatūros analizė, dokumentų analizė, antrinių duomenų analizė, lyginamoji analizė ir apibendrinimas.

Empirinio tyrimo metu iškelta hipotezė: laiku ir tinkamai įgyvendintos veiklos audito rekomendacijos daro teigiamą poveikį viešojo sektoriaus efektyvumo ir rezultatyvumo gerinimui. Atlikus viešojo sektoriaus veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo analizę, ši hipotezė buvo patvirtinta, t. y., veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimas prisideda prie viešojo sektoriaus efektyvumo, rezultatyvumo bei atskaitingumo didinimo, naudos visuomenei užtikrinimo, tačiau labai svarbu yra rekomendacijas įgyvendinti laiku (nevėluojant), nuo to tiesiogiai priklauso veiklos audito poveikis. Kad prie didesnio viešojo sektoriaus veiklos auditų poveikio gali prisidėti tinkamas

rekomendacijų formulavimas rodo atliktos Europos Sąjungos aukščiausiųjų audito institucijų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tyrimo analizės rezultatai.

Magistro baigiamasis darbas susideda iš trijų skyrių – pirmajame nagrinėjami veiklos audito teoriniai aspektai, apžvelgiami veiklos audito poveikio vertinimo tema atlikti tyrimai. Antrajame – pateikiama viešojo sektoriaus veiklos audito poveikio vertinimo metodologija, trečiasis yra skirtas empiriniam tyrimui: pateikiami empirinio tyrimo rezultatai bei gautų rezultatų apibendrinimas. Darbo pabaigoje pateikiamos išvados ir siūlymai, skirti padidinti viešojo sektoriaus veiklos audito poveikį ir rezultatyvumą.

Lukoševičienė I. (2023). *Assessment of the impact of performance audit: public sector experience* (master's thesis). Vilnius: Mykolas Romeris University

SUMMARY

There is a growing interest in the performance, supervision and control methods of the public sector as it is important for society to know how efficiently the public sector is working and whether the management and use of public resources is well directed and transparent. Performance audits help to assess these aspects by evaluating the performance of public sector against the principles of economy, efficiency and effectiveness in order to identify opportunities for improvement. The results of the audits are used as the basis for recommendations – proposals to resolve problems identified during the audit and to improve the performance of the audited entity and its benefits to society. In Lithuania, public sector audits, including performance audits, are carried out by the National Audit Office of Lithuania and by municipal control and audit services. The National Audit Office has developed a mechanism to follow-up on the implementation of recommendations. Although the impact of performance audits has been studied for decades, there is a lack of data in the Lithuanian scientific literature on the impact of the implementation of performance audit recommendations on the improvement of public sector performance. Therefore, the problem of this study was raised: what is the impact of the implementation of the performance audit recommendations of the National Audit Office on the public sector? The object of the study was the National Audit Office's performance audit recommendations for 2017-2021 and the impact of their implementation. The aim of the study was to examine and assess the impact of the implementation of the supreme audit institutions' performance audit recommendations and to provide proposals for improving the impact by analysing the theoretical aspects of performance audit impact assessment. To achieve the aim of the study, the following tasks were set: after analysing the scientific literature on public sector performance audits, to identify the specifics and relevance of performance auditing; to present and justify the methodology for studying the impact of performance audits in the public sector; to carry out a study on the impact assessment of public sector performance auditing and to analyse the results of the study; and to provide proposals for improving the implementation of recommendations from public sector performance audits. Methods used in the study were: analysis of scientific literature, document analysis, secondary data analysis, comparative analysis, and generalisation.

During the empirical investigation, a hypothesis was raised that timely and properly implemented performance audit recommendations have a positive impact on improving the efficiency and effectiveness of the public sector. According to the analysis of the implementation of performance audit recommendations, this hypothesis was confirmed, i.e., the implementation of performance audit

recommendations contributes to improving the efficiency, effectiveness and accountability of the public sector, thus ensuring benefits to society, but it is very important to implement recommendations on time (without delay); the impact of performance audit directly depends on it. The results of the analysis of the follow-up of the implementation of performance audit recommendations by the supreme audit institutions of the European Union show that the right formulation of recommendations can contribute to a greater impact of public sector performance audits.

The master's thesis consists of three parts, the first examines the theoretical aspects of performance audit and reviews the research carried out in the field of performance audit impact assessment. The second part presents the methodology for assessing the impact of performance auditing in the public sector, and the third part is dedicated to the empirical study: the results of the empirical study and the summary of the results obtained are presented. At the end of the thesis, conclusions and proposals for improving the impact and effectiveness of public sector performance auditing are presented.

PRIEDAI

1 priedas. Veiklos auditų, atliktų švietimo ir mokslo srityje 2017-2021 m., teiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimas, pokytis

Teiktos rekomendacijos	Rekomendacijų įgyvendinimas	Rekomendaciją įgyvendina	Pokytis
„Ar gali gerėti Lietuvos mokinių pasiekimai“ (2017 m.) Teiktos 12 rekomendacijų, 7 įgyvendintos (1 – laiku, 6 – vėlavo), 3 laukia įgyvendinimo (vėluoja), 2 neįgyvendintos			
1. Užtikrinti ugdymą pagal kiekvieno mokinio ugdymo(-si) poreikius: remiantis turimais gerosios praktikos pavyzdžiais nustatyti mokinių individualios pažangos stebėjimo rodiklius, kuriuos turėtų stebėti visos mokyklos, ir įpareigoti jas įtraukti į pažangos stebėseną ir tėvus. 2. Užtikrinti ugdymą pagal kiekvieno mokinio ugdymo(-si) poreikius: teikti pagalbą mokykloms, kad būtų lengviau atpažįstami mokiniai, turintys specialiųjų ugdymo (-si) poreikių, taip pat ir dėl nepalankių aplinkos veiksnių, ir užtikrinti jiems reikalingą pagalbą. 3. Užtikrinti ugdymą pagal kiekvieno mokinio ugdymo(-si) poreikius: skatinti įtraukųjį ugdymą patikslinant Švietimo įstatymą dėl specialiųjų ugdymo poreikių turinčių mokinių teisių užtikrinimo, įteisinant mokytojų ir mokinių padėjėjus; įteisinant mokymo lėšų, skiriamų specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, paskirtį, kad jos pasiektų mokinį, ir atsiskaitymą už jų panaudojimą.	Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėluoja.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Parengtas, mokykloms pristatytas ir ministerijos interneto svetainėje paskelbtas metodinis leidinys „Formuojamasis vertinimas – mokinio individualiai pažangai skatinti. Sukurtas įrankis bendrųjų gebėjimų vertinimui ir individualiai pažangai įsivertinti (Erasmus projektas). Ministerijos 2020 m. pradžioje įvykdytos mokyklų apklausos duomenimis, visos apklausoje dalyvavusios mokyklos patvirtino, kad turi tvarkas dėl mokymosi pasiekimų ir pažangos stebėsenos ir vertinimo. 58-iose savivaldybėse įsteigtos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių pareigybės, jiems organizuoti įvadiniai mokymai. Paankstinta priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pradžia. Parengta metodinė priemonė pedagogams dėl ugdymosi poreikių, patvirtintos rekomendacijos dėl visos dienos mokyklos kūrimo ir veiklos organizavimo, tačiau nėra aiškaus finansavimo modelio. Priimti Švietimo įstatymo pakeitimai sudarantys prielaidas įtraukčiai švietime, panaikintos nuostatos, leidusios nukreipti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius į kitas mokyklas, įteisinti mokinio padėjėjai. Patvirtintas Įtraukaus ugdymo plėtros 2021–2024 m. planas. Reglamentuota švietimo pagalbos lėšų paskirtis: darbo užmokesčiui mokėti, paslaugoms, susijusioms su psichologine, specialiąja pedagogine, specialiąja ir socialine pedagogine pagalba, taip pat mokyklos bibliotekos darbuotojams, kurių funkcijos nėra priskiriamos švietimo pagalbai, išlaikyti. Patvirtinta nauja atsiskaitymo už švietimo pagalbai skiriamų lėšų panaudojimą tvarka.

4. Užtikrinti ugdymą pagal kiekvieno mokinio ugdymo(-si) poreikius: dalytis savivaldybėse ir mokyklose gerosios praktikos pavyzdžiais apie sėkmingus atvejus ugdant vaikus pagal poreikius, apie apsirūpinimą reikalingais švietimo pagalbos specialistais, kt.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Išleista ir švietimo bendruomenei pristatyta: 2018 metų bendrojo ugdymo būklės apžvalgos leidinys „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga 2018. Gera mokykla“, 2019 m. švietimo būklės apžvalga ir leidinys „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose. 2019. Mokinių pasiekimų atotrūkis“. Organizuojamos konferencijos, renginiai, viešos konsultacijos siekiant dalintis patirtimi tarp savivaldybių ir mokyklų. Patvirtintas Kokybės krepšelio skyrimo bendrojo ugdymo mokykloms tvarkos aprašas, pagal kurį ES projekto lėšomis finansuojamas švietimo kokybės gerinimas. www.iqesonline.lt skelbiama mokyklų patirtis ugdymo organizavimo ir kt. aspektais aspektais.
5. Susitarti dėl švietimo pažangos rodiklių, susijusių su mokinių pasiekimais ir ugdymo kokybe, mokykloms ir savivaldybėms bei numatyti atsiskaitymą už juos. Tai užtikrintų, kad valstybės švietimo prioritetai būtų įgyvendinami kryptingai, o sprendimai priimami įrodymų pagrindu.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Nustatyti reikalavimai vadovų veiklos užduotims. Savivaldybių švietimo būklės rodikliai kasmet pateikiami ministerijos leidinyje „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga“. LRV programos nuostatų įgyvendinimo plane numatyta priemonė, susijusi su būtinųjų savivaldybių ir mokyklų stebėsenos rodiklių patvirtinimu (įgyvendinimo terminas – 2021m. IV ketv.) įgyvendinta. ŠMSM ministro įsakymais patvirtinti savivaldybių ir mokyklų būtinieji stebėsenos rodikliai ir jų aprašai.
6. Siekiant veiksmingo ir tolygaus mokyklų valdymo, sukurti ir įdiegti naujai paskirtų mokyklų vadovų profesinio tobulėjimo ir pagalbos sistemą, kad mokyklų vadovai būtų tinkamai pasirengę vadovauti mokyklai.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Patvirtintas Švietimo įstaigų vadovų rezervo reglamentas. Organizuojami mokymai, renginiai naujai pradėjusiems dirbti vadovams. Sukurta mentorystės sistema ir reglamentuotas (mentorių skyrimas, finansavimas. Mentorystės sistema pradėjo veikti.
7. Kad pedagogai nuolat tobulėtų ir jų atlyginimas būtų susietas su veiklos rezultatais ir turimomis kompetencijomis, sukurti mokytojų karjeros ir vertinimo sistemą.	Laukia įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Parengtas Pedagogų veiklai reikalingų kompetencijų aprašo projektas, rengiami Pedagogų veiklos vertinimo instrumentai. Parengtas Mokytojų karjeros modelio projektas, rengiami siūlymai šiam projektui, kurie bus suderinti su darbo apmokėjimo tobulinimo grupe.
8. Periodiškai vertinti pedagogų poreikį pagal patikimus duomenis, siekiant užtikrinti reikalingų specialistų rengimą ir pritraukimą. 2018-06-29.	Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Parengtas Pedagogų poreikio prognozavimo modelis. 2019 m. valstybės finansuojamos vietos į pedagogines studijas planuotos atsižvelgiant į parengtas prognozes (7 proc. daugiau nei prognozės). Pedagogų poreikio prognozė 2020 metams nebuvo atnaujinta ir nenumatyta, kad Vyriausybės strateginės analizės centras periodiškai vykdytų tokią prognozę.

9. Siekiant subalansuoti jaunų ir vyresnio amžiaus pedagogų skaičiaus pusiausvyrą ir užtikrinti ugdymo tęstinumą, numatyti ir įgyvendinti priemones, skirtas pritraukti į mokyklas dirbti jaunų ir gabių mokytojų.	Laukia įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2022 m. pakeista paramos (stipendijų) skyrimo pedagogikos studentams tvarka. Lėšos pradedančio pedagogo programos įgyvendinimui suplanuotos pažangos priemonėje "Pirmiausia – mokytojas.
10. Savivaldybių mokyklų tinklo pertvarka / optimizavimas turi užtikrinti gerėjančius mokinių pasiekimus ir ugdymo(-si) rezultatus, ekonomišką ir efektyvų infrastruktūros išlaikymą, todėl reikia pakeisti teisės aktus, kad juose būtų nustatyta: privalomi ir aiškūs savivaldybių mokyklų tinklo pertvarkymo tikslai / uždaviniai, kuriais siekiama gerinti mokinių pasiekimus ir ugdymo(-si) rezultatus; mokyklų tinklo pertvarkos kriterijai, tarp jų – neleidžiama jungti 5–8 klasių.	Neįgyvendinta: nebeaktuali. Stebėsena baigta.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pakeistos mokyklų tinklo pertvarkos taisyklės, tačiau kriterijai, skirti skatinti kokybišką ugdymą, neįvesti. Nenumatyti reikalavimų, neleidžiančių jungti 5-8 klasių, rekomendaciją laikoma neįgyvendinta.
11. Savivaldybių mokyklų tinklo pertvarka / optimizavimas turi užtikrinti gerėjančius mokinių pasiekimus ir ugdymo(-si) rezultatus, ekonomišką ir efektyvų infrastruktūros išlaikymą, todėl reikia pakeisti teisės aktus, kad juose būtų nustatyta: mokyklų tinklo pertvarkos priemonės, kurių turi imtis ministerija, savivaldybėms neužtikrinant gerėjančių mokinių pasiekimų ir nesilaikant teisės aktų dėl tinklo pertvarkymo ir mokyklų finansavimo.	Neįgyvendinta: nebeaktuali. Stebėsena baigta.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Parengtos rekomendacijos dėl mokyklų tinklo pertvarkos. Patvirtintas Švietimo įstaigos veiklos kokybės gerinimo priežiūros tvarkos aprašas. Įgyvendinus ministerijos numatytas priemones, reikiami pokyčiai neįvyko – mokyklų tinklo pertvarkos priemonės, teisės aktuose nenumatytos, dėl to rekomendaciją laika neįgyvendinta ir jos stebėsena baigta.

12. EBPO Lietuvai rekomendavo susilaikyti nuo visuotinio universalaus klasės krepšelio įvedimo, todėl reikia įvertinti planuojamos švietimo finansavimo reformos naudą, kad ji skatintų ne mažų mokyklų išgyvenimą, o sukurtų prielaidas bendrojo ugdymo rezultatų gerėjimui.	Įgyvendinta. Įgyvendinta laiku.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Atlikta analizė, pateiktos išvados ir siūlymai dėl klasės krepšelio metodikos.
„Valstybės investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą siekiant inovacijų augimo“ (2017 m.) Teiktos 7 rekomendacijos, 6 įgyvendintos (1 – laiku, 5 – vėlavo), 1 neįgyvendinta			
1. Siekiant, kad mokslo ir technologijų parkų veikla būtų efektyvi, stiprinti parkus orientuojant jų veiklą į rezultatus. 2. Skatinant verslą įdarbinti mokslininkus, įteisinti lengvatą, sumažinančią MTEP projektus vykdančių tyrėjų atlyginimams tenkančias socialinio draudimo įmokas. 3. Nustatyti kriterijus įmonei, vykdančiai inovacinę veiklą, apibrėžti. Tai padėtų išvengti neaiškumų teikiant paramą ir skatinant inovacijas. 4. Įteisinti apibrėžimą, kas yra aukštosios technologijos. Tai užtikrintų vienodą aukštųjų technologijų sektorių traktavimą ir kryptingą jų plėtrą. 5. Įvertinti slėnių plėtros programų įgyvendinimo rezultatus (ir planuotų rodiklių pasiekimą) ir atsiskaityti už jas.	Įgyvendinta. Įgyvendinta laiku. Neįgyvendinta: nebeaktuali. Stebėseną baigta. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta.	LR švietimo, ekonomikos ir inovacijų ministerija LR švietimo, ekonomikos ir inovacijų ministerija LR švietimo, ekonomikos ir inovacijų ministerija LR švietimo, ekonomikos ir inovacijų ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Peržiūrėti ir patobulinti mokslo ir technologijų parkų stebėseną ir vertinimą nustatantys dokumentai – Mokslo ir technologijų parkų bazės (toliau – MTP) nuostatai ir MTP veiklos rezultatų stebėsenos ir vertinimo tvarkos aprašas. Nutarta, kad netikslinga keisti MTP koncepciją. Atsižvelgiant į valstybinio socialinio draudimo sistemos pokyčius, rekomendacija laikoma nebeaktuali ir stebėseną baigta. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) 56 terminai patvirtinti kaip teiktini ir vartotini teisės aktuose. VLKK 56 terminai patvirtinti kaip teiktini ir vartotini teisės aktuose. Tarp šių terminų VLKK patvirtino ir terminą „pažangioji technologija“. MTI sričių terminai visiems vartotojams yra prieinami Terminų banke adresu: http://terminai.vlkk.lt/pls/tb/tb.search FM koordinavo vertinimo paslaugų užsakymą – viena sudedamųjų dalių buvo atvejo studija, skirta integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų plėtros programoms („slėniams“). 2021 m. išorės ekspertai atliko ES fondų ir kitų investicijų į švietimo ir mokslo infrastruktūrą masto ir poveikio vertinimą.

6. Periodiškai vertinti MTEP infrastruktūros veikiančios atviros prieigos principu, naudojimosi apimtis (santykį) tarp vidaus ir išorės vartotojų. Taip būtų padėtas pagrindas atvirai inovacijų sistemai ir skatinamas efektyvesnis viešųjų išteklių naudojimas. 7. Pradėjus vykdyti Kompetencijos centrų bei inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimo priemonę, įvertinti, ar ji veiksminga ir sudaro prielaidas numatytiems rezultatams pasiekti ir tokiu būdu užtikrinti priežiūrą, kad lėšos būtų panaudotos rezultatyviai.	Igyvendinta. Igyvendinimas vėlavo. Iš dalies įgyvendinta. Igyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	ŠMSM parengė LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. V-929 „Dėl Duomenų apie universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir meno veiklą pateikimo formos patvirtinimo“ pakeitimus, kurie buvo patvirtinti 2019 m. Ministerija vertinamiesiems vienetais taip pat parengė šių duomenų teikimo instrukcijas. Įvertinus pateiktą VŠĮ CPVA ir ŠMSM informaciją nustatyta, kad kvietimo Nr. 1 projektų tarpiniai rezultatai nebuvo ir nebus vertinami, todėl nuspręsta rekomendacijos stebėseną baigti, (rekomendacija įgyvendinta iš dalies).
„Ar išnaudojame ikimokyklinio ugdymo galimybes sėkmingesnei vaikų ateičiai užtikrinti“ (2018 m.) Teiktos 4 rekomendacijos, 3 rekomendacijos įgyvendintos (vėlavo), 1 neįgyvendinta			
1. Siekiant, kad grupėje nors dalį laiko su vaikas dirbtų bent du pedagogai, keisti normatyvus nustatant vaikų ir pedagogų santykį, o ne vaikų skaičių grupėje. 2. Siekiant ugdymo kokybės, būtina pritraukti kuo daugiau kompetentingų specialistų dirbti ikimokyklinio ugdymo programą vykdančiose įstaigose, todėl reikia užtikrinti, kad jų darbo sąlygos būtų ne blogesnės nei pradinių klasių mokytojų: prilyginti ikimokyklinio ugdymo auklėtojų darbo užmokestį pradinių klasių mokytojų atlygiui, kad auklėtojai rinktųsi darbą ikimokyklinio ugdymo programą vykdančiose įstaigose, taip pat padidinti nekontaktinių valandų	Neįgyvendinta. Igyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta. Igyvendinta. Igyvendinimas vėlavo.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Dėl pandemijos ekstremalios situacijos (COVID-19), ribotų valstybės finansinių išteklių ir įgyvendinamų kitų pokyčių ikimokyklinio ugdymo srityje (pvz., privalomo ikimokyklinio ugdymo užtikrinimas vaikams, gyvenantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose), artimiausiu metu pereiti prie kitokio ikimokyklinio ugdymo finansavimo modelio neplanuojama. LRV 2019 m. pasirašyta atnaujinta švietimo ir mokslo šakos darbuotojų kolektyvinė sutartis. Kolektyvinėje sutartyje numatyta nekontaktinių valandų skaičių didinti nuo 3 iki 6 valandų nuo 2022 m. pridėdant po 1 valandą. Vidutinis sąlyginis mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas nuo 2022-01-01 padidintas 10 proc.

skaičių ikimokyklinio ugdymo auklėtojams, kad jie galėtų pasirengti ugdymo veikloms ir panašiai. 3. Siekiant integruotai ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus, užtikrinti ikimokyklinio ugdymo auklėtojų mokymus, skirtus atpažinti vaikų specialiuosius ugdymosi poreikius. 4. Vykdyti priemones, skirtas keisti visuomenės ir tėvų nuostatas dėl įtraukiojo ugdymo.	Igyvendinta. Igyvendinimas vėlavo. Igyvendinta. Igyvendinimas vėlavo.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Vilniaus ir Vytauto Didžiojo universitetai parengose ikimokyklinės pedagogikos studijų programose sustiprintas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų pažinimo ir jų ugdymo organizavimo modulis. Ministerija patvirtino kvalifikacijos tobulinimo prioritetą – mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos. Įvairūs renginiai ir mokymai, susiję su vaiko pažinimu, jo poreikiais yra pristatomi ministerijos administruojamame portale ikimokyklinis.lt. Parengti leidiniai, metodinė medžiaga apie vaikų, turinčių įvairių sutrikimų, atpažinimą, lavinimą, prieinama internetu. Transliacijų įrašai, užsienio šalių patirtis, kita mokomoji medžiaga dėl specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų pažinimo ir ugdymo pateikiama internetiniame portale Mokykla TV. Internetiniame portale www.ikimokyklinis.lt yra rubrika „Specialieji poreikiai“, kurioje pristatomi renginiai, leidiniai, mokymai, geroji praktinė patirtis ir t.t. Visuomenės ir tėvų nuostatų keitimas dėl įtraukiojo ugdymo yra tęstinis procesas, kuris įgyvendinamas Seimui priėmus Švietimo įstatymo pakeitimus, pagal kuriuos mokyklos negalės atsisakyti priimti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo poreikių. Išleista 13 leidinių apie pagalbą autizmo spektro sutrikimų turintiems vaikams. Leidiniai skirti pedagogams, tėvams. Paskelbta portale Emokykla prie metodinių leidinių.
„Ar pokyčiai švietime lemia geresnius mokinių pasiekimus“ (2020 m.) Teikta 17 rekomendacijų, 13 įgyvendinta (12 – laiku, 1 – vėlavo), 4 laukia įgyvendinimo (3 – terminas nesibaigęs, 1 vėluoja)			
1. Siekiant mažinti mokinių pasiekimų skirtumus, suplanuoti ir įgyvendinti priemones mokinių pasiekimų atotrūkiui mažinti. 2. Siekiant užtikrinti tolygiai kokybišką ugdymą ir efektyvesnę išteklių naudojimą, numatyti priemones, įpareigojančias ugdymo procesą organizuoti taip, kad nebūtų jungtinių bent 5-8 klasių ir jungtinių privalomų dalykų pamokų, jeigu neužtikrinama mokinių pažanga.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	

3. Siekiant labiau išnaudoti ikimokyklinį ugdymą mažinant mokinių ugdymosi rezultatų atotrūkį, ypač vaikų, augančių šeimose, kurios patiria socialinę riziką, imtis priemonių, kurios padėtų užtikrinti ikimokyklinį ugdymą vaikams, kurie gyvena nutolusiose vietovėse (pvz., vežiojimas ir kt.). 4. Siekiant, kad mokytojų darbo apmokėjimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos būtų aiškios ir vienodai taikomos mokyklose: reglamentuoti mokytojo darbo krūvio sandaros principus; teikti pagalbą įgyvendinant teisės aktų nuostatas. 5–16 rekomendacijos skirtos ugdymo įstaigų vidaus teisės aktuose nustatyti mokytojų darbo krūvio sandaros nustatymo principus; veiklų sąrašus ir valandų bendruomenei bei profesiniam tobulėjimui paskirstymo kriterijus. 17. Nustatyti reikalavimus savivaldybių tvirtinamoms mokymo lėšų paskirstymo tvarkoms; tikslinti reikalavimus, nustatančius mokykloms pareigą skirti lėšas atitinkamoms reikmėms laikantis nustatytų dydžių (40 ir 80 proc.); sukonkretinti išlaidas, kurias leidžiama mokykloms apmokėti iš valstybės biudžeto skirtų dotacijų	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta laiku.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija Šalies ugdymo įstaigos LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	www.etasinis.lt: "Modelio aprašymas" yra papildytas mokyklų apibendrintomis patirtimis, kuriant su darbo santykiais susijusius dokumentus, "Skaičiuoklės" nuo 2022 m. sausio atnaujinta mokytojo darbo užmokesčio skaičiuoklė ir etatinio DU skaičiuoklė mokyklų vadovams. Patvirtinti Darbo apmokėjimo aprašai, veiklų sąrašai ir valandų mokyklos bendruomenei bei profesiniam tobulėjimui paskirstymo kriterijai. Pakeistas LRV nutarimas „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
„Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai“ (2020 m.) Teikta 10 rekomendacijų, 6 rekomendacijos įgyvendintos (5 – laiku, 1 – vėlavo), 4 laukia įgyvendinimo (vėluoja)			
1. Siekiant, kad valstybės finansuojamos vietos būtų planuojamos aiškiai ir suprantamai	Laukiama įgyvendinimo. Vėluoja.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	

visiems proceso dalyviams, patvirtinti sprendimų dėl šių vietų skaičiaus profesinėse mokymo įstaigose dokumentus: išdėstyti, kaip bus skiriamos vietos profesinio mokymo įstaigoms, ir nustatyti derinimo su suinteresuotomis šalimis proceso etapus. 2. Siekiant užtikrinti, kad kuo daugiau mokinių neiškristų ir gautų kvalifikaciją, numatyti priemonės, kad profesinio mokymo įstaigos atpažintų, formalizuotų mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius ir suteiktų jiems švietimo pagalbą pagal nustatytas normas. 3. Siekiant užtikrinti, kad kuo daugiau mokinių neiškristų ir gautų kvalifikaciją, peržiūrėti ir pakoreguoti stipendijų ir materialinės paramos skyrimo tvarką. 4. Siekiant efektyvesnio valstybės išteklių naudojimo, tvarkyti valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklą taip, kad mažėtų nenaudojamas plotas, sektorinių praktinio mokymo centrų įranga būtų panaudojama intensyviau. 5. Siekiant profesinio mokymo kokybės ir efektyvaus priežiūros institucijų išteklių naudojimo, patikrinimai išduodant licencijas programoms vykdyti turi būti atliekami rizikingiausiuose subjektuose, todėl reikia nustatyti kriterijus, pagal kuriuos ekspertizės metu būtų priimamas sprendimas atlikti patikrą	Laukiama įgyvendinimo. Vėluoja. Įgyvendinta laiku. Laukiama įgyvendinimo. Vėluoja. Įgyvendinta laiku.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Priimti Švietimo įstatymo pakeitimai, sudarantys prielaidas įtraukti švietime, panaikintos nuostatos, leidusios nukreipti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius į kitas mokyklas. Įstatymo pakeitimai įsigalioja 2024-09-01. Priimti stipendijų ir materialinės paramos skyrimo pagal profesinio mokymo programas besimokantiems mokiniams tvarkos pakeitimai. Pakeistas Pasirengimo vykdyti formalųjį profesinį mokymą ekspertizės atlikimo Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centre tvarkos aprašas.

mokymo vietoje, ir juos viešai paskelbti. 6. Siekiant profesinio mokymo kokybės ir efektyvaus priežiūros institucijų išteklių naudojimo, patikrinimai išduodant licencijas programoms vykdyti turi būti atliekami rizikingiausiuose subjektuose, todėl reikia derinti priežiūros veiksmus su Užimtumo tarnyba, periodiškai keistis planuojamų profesinio mokymo teikėjų patikrinimų informacija. 7. Siekiant, kad informacija apie profesinio mokymų teikėjų vykdomas neformalias profesinio mokymo programas būtų patogiai prieinama vartotojams, suderinti Programų registrą ir Užimtumo tarnybos neformalių profesinio mokymo teikėjų sąrašą. 8. Orientuojantis į mokinių poreikius ir lūkesčius gauti kokybišką profesinį mokymą, užtikrinti, kad valstybinės profesinio mokymo įstaigos įdiegtų ir palaikytų vidines kokybės užtikrinimo sistemas. 9. Orientuojantis į mokinių poreikius ir lūkesčius gauti kokybišką profesinį mokymą, vidines kokybės užtikrinimo sistemas periodiškai vertinti. 10. Tobulinant kompetencijų vertinimą ir pripažinimą, kad jis būtų tolygus ir skatintų mokytis visą gyvenimą, įdiegti vadinamąjį vieno langelio principą įvairiais būdais (formalioju,	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta laiku. Laukia įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Patvirtintas Profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formaliojo profesinio mokymo programas, išorinio vertinimo tvarkos aprašas. Užimtumo tarnyba atnaujino informacijos skelbimą interaktyvioje svetainėje. Informacija vieša ir prieinama. Profesinio mokymo įstaigų vadovams atsiskaitant už 2020 m. veiklą, pateikta informacija apie 57 profesinio mokymo įstaigose įdiegtas ir palaikomas kokybės vadybos sistemas. Patvirtintas Profesinio mokymo įstaigų ir kitų profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formalųjį profesinį mokymą, veiklos išorinio vertinimo tvarkos aprašas.

neformalioju, savišvietos ir darbo patirties) įgytų kompetencijų vertinimui ir pripažinimui.			
„Ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose“ (2021 m.) Teiktos 6 rekomendacijos, 6 laukia įgyvendinimo (terminas nesibaigęs)			
1. Siekiant paskatinti valstybines aukštąsias mokyklas gerinti studijų kokybę ir politikos formuotojams turėti tarp kolegijų ir tarp universitetų palyginamus duomenis, nustatyti veiklos kokybės rodiklius, su kuriais būtų siejamas mokyklų finansavimas pagal veiklos rezultatus. 2. Siekiant priimti tinkamai pasirengusius aukštojo mokslo studijoms asmenis, nepriklausomai nuo finansavimo pobūdžio: stojantiesiems į pirmos pakopos ir vientisųjų studijų valstybės nefinansuojamas vietas nustatyti vienodus minimalius reikalavimus, ne mažesnius nei stojantiems į valstybės finansuojamas vietas kolegijose ir universitetuose ir užtikrinti jų laikymąsi; nustatyti asmenų, įgijusių vidurinę išsilavinimą užsienyje, mokomųjų dalykų atitikmenų Lietuvos bendrojo ugdymo mokomiesiems dalykams nustatymo procedūras į valstybės nefinansuojamas vietas. 3. Siekiant užtikrinti, kad aukštosios mokyklos pašalintų išorinio vertinimo metu nustatytus trūkumus ir tobulintų veiklą, numatyti atsiskaitymo terminus ir atsiskaitymą už pasiektą pažangą įgyvendinant išorės ekspertų teiktas rekomendacijas.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	

4. Siekiant tobulinti mokslo ir meno doktorantūrų vertinimą, užtikrinti, kad: būtų nustatyti galutinio mokslo ir meno doktorantūrų vertinimo sprendimo priėmimo kriterijai; viešai būtų skelbiamos mokslo doktorantūrų vertinamosios išvados.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	
5. Siekiant didinti studijų tarptautiškumą patvirtinti tarptautiškumo strateginį dokumentą, apimančią tarptautiškumo plėtros tikslus, priemones, rodiklius, finansavimą, terminus	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	
6. Siekiant turėti patikimus duomenis pagrindams valdymo sprendimams priimti, tobulinti Švietimo valdymo informacinę sistemą, kad joje būtų teisingi ir aktualūs duomenys, susiję su aukštųjų mokyklų veikla	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija	

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos ataskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m., Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitomis 2018-2023 m.

2 priedas. Veiklos auditų, atliktų aplinkos apsaugos srityje 2017-2021 m., teiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimas, pokytis

Teiktos rekomendacijos	Rekomendacijų įgyvendinimas	Rekomendaciją įgyvendina	Pokytis
„Gamintojo atsakomybės principo taikymas“ (2017 m.) Teiktos 2 rekomendacijos, 2 įgyvendintos (vėlavo)			
1. Užtikrinti, kad gamintojai ir importuotojai vykdytų jiems pavestą prievolę tvarkyti vidaus rinkai patiektų gaminių ir pakuočių atliekas, o netinkamai sutvarkę atliekas sumokėtų mokesčių už aplinkos teršimą. 2. Sukurti aiškų ir kompleksinę atliekų tvarkytojų kontrolės mechanizmą, koordinuoti valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę vykdančių institucijų veiksmus ir sistemingai bendradarbiauti su kitomis institucijomis.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	Pakeistas Atliekų tvarkymo įstatymas, įvykdytos priemonės kuriant kompleksinę atliekų tvarkytojų kontrolės mechanizmą, pradėjo veikti Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų informacinė sistema (GPAIS). Pakeistas ir papildytas Atliekų tvarkymo įstatymas, pradėjo veikti Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų informacinė sistema (GPAIS), atlikta Lietuvos atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemos analizė, parengtas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planas.
„Pavojingųjų atliekų tvarkymas“ (2018 m.) Teiktos 7 rekomendacijos, 7 įgyvendintos (4 – laiku, 3 – vėlavo)			
1. Siekiant, kad teisė pavojingąsias atliekas tvarkyti būtų suteikta tik tiems atliekų tvarkytojams, kurių veikla nekels neigiamo poveikio visuomenės sveikatai, užtikrinti, kad išvados dėl planuojamos pavojingųjų atliekų tvarkymo veiklos būtų teikiamos įsitikinimus būsimos taršos sklaidos skaičiavimų teisingumu 2. Siekiant užtikrinti, kad atliekų tvarkytojams, naudojantiems ar šalinantiems pavojingąsias atliekas, nutraukus veiklą likusios nesutvarkytos atliekos būtų sutvarkytos nenaudojant valstybės	Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta laiku.	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos LR aplinkos ministerija	Patvirtintas Planuojamos ūkinės veiklos taršos sklaidos skaičiavimo pagrindumo užtikrinimo tvarkos aprašas. Patvirtinus šį aprašą sukurta procedūra planuojamos ūkinės veiklos taršos sklaidos skaičiavimų teisingumui įvertinti. Aplinkos ministerija pakeitė Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą, patikslindama reikalavimus, kad būtų užtikrintas veiklos nutraukimo plane planuojamų priemonių įgyvendinimo sąmatų atitikimas rinkos kainoms.

biudžeto lėšų numatyti ir vykdyti priemones, kurios užtikrintų, kad derinant įmonių pateiktas veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių įgyvendinimo sąmatas būtų įsitikinama, ar jose nurodytos atliekų tvarkymo kainos atitinka rinkos kainas. 3. Siekiant, kad pavojingosios atliekos būtų sutvarkytos saugiai, nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai stiprinti atliekų turėtojų kontrolę, kad nebūtų galimybės pavojingąsias atliekas tvarkyti kaip nepavojingąsias. 4. Siekiant, kad pavojingosios atliekos būtų sutvarkytos saugiai, nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai, įvertinti savivaldybių vykdomų priemonių buityje susidariusių pavojingųjų atliekų surinkimui efektyvumą ir vykdyti priemones, kad pavojingosios atliekos nepatektų į nepavojingųjų atliekų sąvartynus ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius. 5. Siekiant užtikrinti, kad atliekų tvarkytojams, naudojantiems ar šalinantiems pavojingąsias atliekas, nutraukus veiklą likusios nesutvarkytos atliekos būtų sutvarkytos nenaudojant valstybės biudžeto lėšų stiprinti pavojingųjų atliekų tvarkymo kontrolę, kad pavojingųjų atliekų tvarkytojų laikomi atliekų kiekiai neviršytų	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta laiku.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	Patvirtintas Ūkio subjektų vykdančių ūkinę veiklą, kuriai reikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ar taršos leidimus, vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašas. Sukurta Vieninga pavojingųjų atliekų identifikavimo metodika. Priimtas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriame numatoma didinti mokesčio tarifą už nepavojingųjų atliekų šalinamą nepavojingųjų atliekų sąvartyne. Aplinkos ministerija parengė ir pateikė savivaldybėms rekomendacijas dėl buityje susidarančių pavojingųjų atliekų klasifikavimo ir surinkimo. Patvirtintas Ūkio subjektų vykdančių ūkinę veiklą, kuriai reikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ar taršos leidimus, vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašas.

leidime nurodytų maksimalių leistinų laikyti atliekų kiekių. 6. Siekiant užtikrinti, kad atliekų tvarkytojams, naudojantiems ar šalinantiems pavojingąsias atliekas, nutraukus veiklą likusios nesutvarkytos atliekos būtų sutvarkytos nenaudojant valstybės biudžeto lėšų periodiškai peržiūrėti atliekų tvarkytojų pateiktus draudimo bendrovės ar banko suteiktus garantus ir užtikrinti, kad atliekų tvarkytojai nustatytais terminais Aplinkos apsaugos agentūrai pateiktų naują ar pratęstą garantą. 7. Siekiant užtikrinti, kad atliekų tvarkytojams, naudojantiems ar šalinantiems pavojingąsias atliekas, nutraukus veiklą likusios nesutvarkytos atliekos būtų sutvarkytos nenaudojant valstybės biudžeto lėšų numatyti pareigą visiems atliekų tvarkytojams ne rečiau kaip kas dvejus metus tikslinti veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių įgyvendinimo sąmatas ir užtikrinti, kad visi atliekų tvarkytojai nustatytais terminais jas patikslintų.	Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	Sukurta banko garantų ir draudimo laidavimo polisų duomenų bazė, kurioje fiksuojama banko garanto ir draudimo laidavimo polisų galiojimo data, kad būtų galima užtikrinti laiku atliekamą ir teisės aktų reikalavimus atitinkančią kontrolę, siekiant išvengti rizikos, kad pavojingų atliekų tvarkytojai atliekų tvarkymo veiklą vykdo neturėdami galiojančio banko garanto ir (ar) draudimo laidavimo poliso. Įgyvendinant rekomendaciją Aplinkos ministerija pakeitė Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą: patikslino tvarką, reikalavimus ir atsakingų institucijų atsakomybes, kad būtų užtikrinta, operatyvi ir veiksminga veiklos nutraukimo planų, juose numatytų priemonių įgyvendinimo sąmatų kontrolė.
„Teritorijų planavimas“ (2019 m.) Teiktos 6 rekomendacijos, 2 įgyvendintos (vėlavo), 4 laukia įgyvendinimo (vėluoja).			
1. Rengiant naują Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą, suformuluoti jo sprendinių stebėsenos rodiklių sistemą, pagal kurią būtų galima stebėti valstybėje vykstančius aplinkos pokyčius ir juos vertinti ekonominiais, socialiniais,	Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja.	LR aplinkos ministerija	

aplinkosauginiais, kultūriniais aspektais. 2. Siekiant laiku ir kokybiškai parengti teritorijų planavimo dokumentus, numatyti priemonės, užtikrinančias tų pačių institucijų dalyvavimą išduodant planavimo sąlygas ir vėliau derinant teritorijų planavimo dokumentą, kad būtų sumažintas taisytinių dokumentų skaičius po derinimo stadijos. 3. Siekiant laiku ir kokybiškai parengti teritorijų planavimo dokumentus, numatyti papildomas priemonės, užtikrinančias, kad viešinimo procesas atitiktų nustatytus reikalavimus 4. Siekiant laiku ir kokybiškai parengti teritorijų planavimo dokumentus, numatyti priemonės automatinį pritarimą atvejų mažinimui ir sklandaus teritorijų planavimo proceso užtikrinimui. 5. Siekiant laiku ir kokybiškai parengti teritorijų planavimo dokumentus, numatyti papildomas priemonės, kad tvirtinant ir registruojant teritorijų planavimo dokumentus būtų laikomasi nustatytų terminų. 6. Siekiant laiku ir kokybiškai parengti teritorijų planavimo dokumentus, teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlikti remiantis rizikos vertinimu, kad būtų mažinama administracinė našta ir efektyviai naudojami ištekliai.	Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja. Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėluoja. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėsena baigta.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	Parengti LR teritorijų planavimo įstatymo ir LR teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimai kurie numato, kad teritorijų planavimo (TP) dokumento derinime dalyvautų planavimo sąlygas išdavę (turėję išduoti) asmenys, rengiamo TP dokumento viešinimas būtų dokumentuotas TPDRIS. Projektai įregistruoti ir yra derinami. Pakeistas Teritorijų planavimo įstatymas, nustatant, kad detalusis planas patvirtinamas ar atsisakoma jį tvirtinti per 10 d.d. nuo teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos pateikto kompleksinio teritorijų planavimo dokumento patikrinimo akto gavimo dienos. Papildytas patvirtintas Planavimo sąlygų, prisijungimo sąlygų, specialiųjų reikalavimų ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos ir teisėtumo tikrinimo aprašas.

„Statybos leidimų išdavimas ir statybos proceso atitiktis nustatytiems reikalavimams“ (2019)			
Teiktos 8 rekomendacijos, 8 įgyvendintos (1 – laiku, 7 – vėlavo)			
1. Siekiant užtikrinti, kad statybos leidimas būtų išduotas teisėtai, parengti ir vykdyti priemones, kurios šviestų visuomenę ir didintų jos informuotumą apie statybos procesus.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija	Pakeistos Statybos įstatymo nuostatos dėl visuomenės informavimo, vykdytos priemonės, kurios didina visuomenės informuotumą apie statybos procesus.
2. Siekiant, kad pastatyta statinių būtų leidžiama eksploatuoti be papildomų reikalavimų, nustatyti priemones, užtikrinančias statybos procese dalyvaujančių subjektų atsakomybės ribas už statinių projektų kokybę.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija	Pakeistos Statybos įstatymo nuostatos dėl tikrinančių subjektų kompetencijos, aiškiau apibrėžti statinio projekto ekspertizės privalomumo atvejai, pakeistos neypatingų statinių statybos užbaigimo tvirtinimo nuostatos.
3. Siekiant savavališkos statybos registravimo prevencijos, nustatyti, kad privataus subjekto atliekamos statinio ekspertizės metu būtų įvertinta ne tik jo techninė būklė, bet ir teisėtumas	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija	Siekiant savavališkos statybos registravimo prevencijos pakeisti statybos, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros procesus reglamentuojantys teisės aktai.
4. Siekiant užtikrinti, kad pastatyti statiniai būtų naudojami pagal paskirtį, nurodytą statybos leidime, parengti ir pateikti tvirtinti galiojančių teisės aktų pakeitimus dėl leidimo viename sklype jo neatidalijus ir nesuformavus naujo žemės sklypo statyti daugiau nei vieną pastatą.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija	Pakeistas Teritorijų planavimo įstatymas, numatant, kad kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties žemės sklype (jo dalyje, kai tai numatyta teritorijų planavimo dokumentuose), skirtame vieno ar dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais, gali būti statomas tik vienas gyvenamosios paskirties vieno ar dviejų butų pastatas su pagalbinio ūkio paskirties pastatais, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose nenustatyta kitaip.
5. Siekiant užtikrinti, kad pastatyti statiniai būtų naudojami pagal paskirtį, nurodytą statybos leidime, nustatyti ir vykdyti priemones, didinančias visuomenės informuotumą apie problemas, su kuriomis susiduriama negyvenamosios paskirties statiniuose perkant patalpas, kuriose	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija	Aplinkos ministerijos ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos interneto svetainėse paskelbta informacija, duoti interviu ir atsakyta į žiniasklaidos klausimus.

planuojama gyventi, perkant daug bendrasavininkių turintį būstą. 6. Siekiant užtikrinti, kad statybos leidimas būtų išduotas teisėtai, nustatyti priemonės, padedančias statinio projektą vertinantiems subjektams tiksliau įvertinti planuojamą statyti statinį ir statinio projektui turinčius pritariti subjektus. 7. Siekiant didinti neteisėtų statybų prevenciją ir užtikrinti, kad už statybos srities pažeidimus nebūtų išvengiama atsakomybės dėl senaties, būtina organizuoti statybos valstybinės priežiūros tikrinimus taip, kad jie būtų atlikti iki senaties pabaigos. 8. Siekiant, kad mažėtų statybų srities pažeidimų, parengti ir vykdyti statybų valstybinės priežiūros rezultatų sklaidos priemones, padedančias išvengti klaidų su statyba susijusiuose procesuose.	Igyvendinta. Igyvendinimas vėlavo. Igyvendinta. Igyvendinta laiku. Igyvendinta. Igyvendinimas vėlavo.	LR aplinkos ministerija Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos LR aplinkos ministerija	Priėmus LR statybos įstatymo pakeitimus patikslintas statybos leidimo išdavimo procesas. Pakeistas įsakymas „Dėl Planavimo sąlygų, planavimo sąlygų sąvadų ir statybą leidžiančių dokumentų parengimo bei išdavimo atitikties teisės aktų reikalavimams tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Nustatyti atvirų duomenų rinkiniai ir jų atvėrimo veiklos organizavimo, koordinavimo, įgyvendinimo ir stebėsenos procesai. Duomenys atverti pagal Inspekcijos veiklos sritis. Parengtos ir pateiktos gairės, rekomendacijų ir aplinkraščių dėl dažniausiai nustatomų pažeidimų, pasikeitusio reguliavimo ir vienodos praktikos taikymo.
„Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas“ (2020) Teiktos 2 rekomendacijos, 2 rekomendacijos laukia įgyvendinimo (terminas nepasibaigęs)			
1. Siekiant sudaryti sąlygas gyventojams naudotis centralizuotai teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis ir įgyvendinti strateginiuose planavimo dokumentuose nustatytus tikslus numatyti priemones, skatinančias savivaldybes įgyvendinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, o gyventojus prisijungti prie nutiestų	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs.	LR aplinkos ministerija	

geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų. 2. Siekiant sumažinti taršą nuotekomis ir jos neigiamą įtaką gamtinei aplinkai: užtikrinti, kad į gamtinę aplinką būtų išleidžiamos tik iki nustatytų reikalavimų išvalytos nuotekos.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs.	LR aplinkos ministerija	
„Aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos veiklos efektyvumas ir rezultatyvumas“ (2020) Teikta 16 rekomendacijų, 10 įgyvendinta (7 – laiku, 3 – vėlavo), 6 laukia įgyvendinimo (4 terminas nepasibaigęs, 2 – vėluoja)			
1. Siekiant tobulinti aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos teisinį reguliavimą, parengti ir įgyvendinti priemones, kurios užtikrintų šią sritį reglamentuojančių teisės aktų teisinio reguliavimo stebėseną. 2. Siekiant išvengti galimų situacijų, kai įstatymuose nustatytais atvejais nėra stabdoma aplinkai kenksminga veikla, ir sudaryti galimybę teisingai įvertinti padarytą žalą aplinkai ir jos ištekliams, peržiūrėti ir patikslinti žalos apskaičiavimą reglamentuojančius teisės aktus. 3. Siekiant išvengti ilgalaikės žalos aplinkai, numatyti ir įgyvendinti priemones, kad pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštos teritorijos būtų sutvarkytos. 4. Siekiant tobulinti Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų administruojamų aplinkos apsaugos duomenų bazių (sistemų) funkcionalumą, numatyti ir įgyvendinti priemones, kurios užtikrintų tinkamą jų veikimą, kad kaupiami ir sisteminami duomenys	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	

galėtų būtų panaudojami aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijoms įgyvendinti. 5. Siekiant išvengti reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai, numatyti priemonės, kad, nustačius didesnę nei leistina taršą, ji būtų nutraukta. 6. Siekiant, kad ūkio subjektai veiklą pradėtų tik įgyvendinę visas poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose ir (ar) taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose bei taršos leidimuose numatytas taršos prevencijos ir kitokį neigiamą poveikį mažinančias priemones, numatyti ir įgyvendinti priemones, užtikrinančias, kad iš poveikio aplinkai vertinimo dokumentų į leidimų sąlygas būtų perkelti neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai mažinantys sprendiniai. 7. Siekiant didinti valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės sistemos efektyvumą, būtina numatyti ir įgyvendinti priemones, užtikrinančias aplinkos apsaugos pareigūnų aprūpinimą patikrinimams atlikti būtinomis priemonėmis. 8. Siekiant didinti informacijos prieinamumą visuomenei, numatyti informacijos sklaidos gerinimo būdus ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo procesuose.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs Laukiama įgyvendinimo. Terminas nepasibaigęs Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta laiku.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos LR aplinkos ministerija	Numatytos priemonės (parengta ir patvirtinta privalomųjų nurodymų davimo, pildymo ir įvykdymo kontrolės tvarka; padaliniams pateiktos rekomendacijos dėl privalomųjų nurodymų davimo), kad, nustačius didesnę nei leistina taršą, ji būtų nutraukta. Numatytos ir įgyvendintos priemonės, užtikrinančios, kad iš poveikio aplinkai vertinimo dokumentų į leidimų sąlygas būtų perkelti neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai mažinantys sprendiniai. Patvirtintas Aplinkos ministerijos sistemos specialistų gebėjimų stiprinimo 2021–2025 m. planas. Įgyvendintos priemonės, užtikrinančios aplinkos apsaugos pareigūnų aprūpinimą patikrinimams atlikti būtinomis priemonėmis. Numatyti informacijos sklaidos gerinimo būdai.

9. Siekiant didinti valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės sistemos efektyvumą, būtina numatyti ir įgyvendinti priemones, sudarančias sąlygas aplinkos apsaugos pareigūnams kvalifikacijai tobulinti. 10. Siekiant, kad ūkio subjektai veiklą pradėtų tik įgyvendinę visas poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose ir (ar) taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose bei taršos leidimuose numatytas taršos prevencijos ir kitokį neigiamą poveikį mažinančias priemones, rengiant poįstatyminius teisės aktus aiškiai apibrėžti, kas turi būti patikrinta, prieš ūkio subjektui pradėdant veiklą. 11. Siekiant užtikrinti, kad ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ar taršos leidimų išdavimo procesai vyktų nustatytais terminais, numatyti ir įgyvendinti priemones, užtikrinančias, kad ūkio subjektų pateikti poveikio aplinkai vertinimo dokumentai ir taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ir taršos leidimų paraiškos būtų išnagrinėtos teisės aktuose numatytais terminais. 12. Siekiant užtikrinti, kad ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ar taršos leidimų išdavimo procesai vyktų nustatytais terminais, parengti metodines rekomendacijas, kurios leistų sumažinti daromų klaidų	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta laiku. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimo terminas nesibaigęs. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėluoja.	Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	Parengta kvalifikacijos kėlimo poreikių identifikavimo, kvalifikacijos kėlimo planų sudarymo ir įgyvendinimo bei kvalifikacijos kėlimo efektyvumo vertinimo tvarka. Patvirtintas 1 Planuojamos ūkinės veiklos objekto patikrinimo prieš eksploatavimo pradžią tvarkos aprašas.

skaičių ūkio subjektų rengiamuose dokumentuose, ir užtikrinti jų sklaidą. 13. Siekiant išvengti galimų situacijų, kai įstatymuose nustatytais atvejais nėra stabdoma aplinkai kenksminga veikla, ir sudaryti galimybę teisingai įvertinti padarytą žalą aplinkai ir jos ištekliams, poįstatyminiuose teisės aktuose apibrėžti aplinkai kenksmingos veiklos stabdymo sąlygas ir nustatyti kriterijus, pagal kuriuos aplinkos apsaugos pareigūnas įvertintų kilusį pavojų ar žalą aplinkai 14. Siekiant stiprinti valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės priežiūrą, numatyti ir vykdyti priemones veiksmingai aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės efektyvumo vertinimo stebėsenai užtikrinti ir nustatyti rodiklius, pagal kuriuos būtų vertinama, ar kontrolės institucijos efektyviai atlieka joms priskirtas funkcijas. 15. Siekiant, kad nelaimės (avarijos) atveju būtų atlyginta gamtai ir (ar) gyventojams ar kitiems subjektams padaryta žala, nustatyti aiškius pavojingųjų atliekų tvarkytojams civilinės atsakomybės dydžio apskaičiavimo kriterijus. Įvertinti, ar civilinės atsakomybės institutą būtų galima taikyti ir kitų ūkio subjektų veiklai drausti ir, esant poreikiui, inicijuoti atitinkamuose įstatymuose tokio draudimo reglamentavimą. 16. Siekiant didinti valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės sistemos	Įgyvendinta. Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta laiku. Įgyvendinta.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija Aplinkos apsaugos	Parengtos gairės „Rekomendacijos dėl privalomųjų nurodymų davimo“. Parengta aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės efektyvumo stebėsenos rodiklių formavimo pavyzdinė schema, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės efektyvumo stebėsenos rodikliai įtraukti į Aplinkos apsaugos departamento metinį 2022 m. veiklos planą. Priimtas LR atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimas – nustatyta, kad pavojingąsias atliekas surenkančios, vežančios, apdorojančios įmonės apdraudžia savo civilinę atsakomybę už žalą, kuri vykdant tokią veiklą gali būti padaryta trečiųjų asmenų turtui ir (ar) aplinkai. Atlikta analizė ir išsigrynintas optimalus sprendimas Aplinkos apsaugos departamentui reikalingos informacinės sistemos kūrimo pradžiai, apibrėžtas

efektyvumą, būtina tobulinti ūkio subjektų patikrinimo planavimą ir vykdymą, kad būtų sudaromas tikslus kontroliuojamų ūkio subjektų sąrašas ir atrenkami keliantieji didžiausią riziką bei atskirtos patikrinimų atrankos ir vykdymo funkcijos.	Įgyvendinimas vėlavo.	departamentas prie Aplinkos ministerijos	šiam etape realizuotinas modelis, sukurta minimali informacinės sistemos bandomoji versija ir parengtas atitinkamos informacinės sistemos techninės specifikacijos projektas. Patvirtintas Kontroliuojamų (prižiūrimų) ūkio subjektų sąrašų sudarymo tvarkos aprašas, kuris įsigaliojo 2022-07-01.
„Daugiabučių namų atnaujinimas (modernizavimas)“ (2020 m.) Teiktos 2 rekomendacijos, 1 įgyvendinta (vėlavo). 1 laukia įgyvendinimo (vėluoja)			
1. Numatyti priemonės, užtikrinančias, kad būtų pasinaudojama daugiabučių namų modernizavimo proceso stebėsenos duomenimis, kurie leistų priimti pagrįstus sprendimus dėl šio proceso tobulinimo. 2. Siekiant užtikrinti daugiabučių namų modernizavimo proceso tęstinumą, spartesnę šiluminės energijos taupymą bei didesnę butų ir kitų patalpų savininkų įsitraukimą į daugiabučių namų modernizavimą, kad būtų laiku pasiekti Direktyvos 2010/31/ES tikslai, siūlome numatyti priemones ir sudaryti sąlygas joms įgyvendinti.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėluoja.	LR aplinkos ministerija LR aplinkos ministerija	Pakeistas Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašas. LRV pritarė Aplinkos ministerijos parengtai Lietuvos ilgalaikiai renovacijos strategijai. Šiuo metu rengiamas strategijos įgyvendinimo planas.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos ataskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m., Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitomis 2018-2023 m.

3 priedas. Veiklos auditų, atliktų ekonomikos konkurencingumo srityje 2017-2021 m., teiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimas, pokytis

Teiktos rekomendacijos	Rekomendacijų įgyvendinimas	Rekomendaciją įgyvendina	Pokytis
„Valstybės institucijų ir įstaigų veiksmai pritraukiant tiesiogines užsienio investicijas“ (2017 m.) Teiktos 6 rekomendacijos, 6 įgyvendintos (vėlavo)			
1. Sukurti TUI pritraukimo politiką grįstą aiškia vizija, nuosekliais tikslais, nustatyti prioritetinius plėtrai verslo sektorius. 2. Užtikrinti regionų specializaciją pagal prioritетines investicijų pritraukimo kryptis ir suderinamumą su valstybės strateginiais ir teritorijų planavimo dokumentais 3. Tobulinti TUI pritraukimo priemonės administravimo procesą, kad projektų atranka ir vertinimas būtų atsekami, įgyvendinimo priežiūra nuosekli, o projektai ir jų įgyvendinimas viešinamas. 4. Numatyti priemones užtikrinančias LEZ valstybinio valdymo ir priežiūros sistemos veikimą ir viešojo sektoriaus įsipareigojimų LEZ valdymo bendrovėms įgyvendinimą. 5. Tobulinti savivaldybių taikomas mokestines, infrastruktūros ir „minkštąsias“ priemones, kad jos veiksmingiau pritrauktų užsienio investuotojus. 6. Patikslinti Regionų plėtros planų ir Integruotų teritorijų vystymo programų rengimo metodikas, numatant priemones, kad 2014–2020 m. ES lėšos regionuose būtų	Iš dalies įgyvendinta. Vėlavo. Stebėseną baigta. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė LR vidaus reikalų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR vidaus reikalų ministerija LR vidaus reikalų ministerija	2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane, patvirtintame Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998, numatytas uždavinys (1.5.) „Pritraukti tiesiogines užsienio ir vietines investicijas“. Vidaus reikalų ministerija yra parengusi Regionų plėtros planų rengimo metodiką, pritarta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano konkretizuotiems sprendiniams, kurių III skirsnyje „Lietuvos Regionai 2030“ įtrauktos regionų specializacijos pagal prioritетines investicijų pritraukimo kryptis. Patikslintas Investicijų, finansavimo ir administravimo sutarčių sudarymo, įgyvendinimo, administravimo ir valstybės pagalbos teikimo pagal schemą „TUI Invest LT+“ tvarkos aprašas. Įtvirtinti Ūkio ministerijos įgaliojimai tvirtinti LEZ stebėsenos tvarką Patvirtinta LEZ stebėsenos tvarka. VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ išanalizavo galimus gamybinių pastatų infrastruktūros LEZ ir pramonės parkuose sukūrimo teisinius modelius. Iš VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ ir VŠĮ „Versli Lietuva“ atstovai vizitų regionuose metu teikė konsultacinę pagalbą savivaldybių ir regionų plėtros tarybų atstovams dėl galimų regionų plėtros kryptių nustatymo. Patvirtinta nauja priemonė „Miesto inžinerinės infrastruktūros, svarbios verslui, atnaujinimas ir plėtra“. Sukurta ir įteisinta Vietos plėtros fondas, skirtas alternatyviems bendrojo ekonominio intereso paslaugų teikimo projektų finansavimo būdams.

naudojamos daugiau ilgalaikėje perspektyvoje svarbiam investicinės aplinkos gerinimui bei tvarių darbo vietų kūrimui.			
„Ar valstybės ir savivaldybių dalyvavimas valdant viešąsias įstaigas užtikrina naudą visuomenei“ (2017 m.) Teiktos 2 rekomendacijos, 2 įgyvendintos (vėlavo)			
1. Paskirti vieną instituciją, formuojančią viešųjų įstaigų ir viešųjų paslaugų teikimo politiką.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė	Pakeisti Vidaus reikalų ministerijos nuostatai ir šiai ministerijai pavesta formuoti viešųjų įstaigų ir viešųjų paslaugų teikimo administravimo politiką.
2. Paskirti vieną instituciją, kuri kauptų informaciją apie valstybės ir savivaldybių viešąsias įstaigas, ją analizuotų ir vertintų šalies mastu.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė	Pakeisti Vidaus reikalų ministerijos nuostatai, nustatant kad ministerija kaupia duomenis apie viešąsias įstaigas, kurių dalininkė (savininkė) yra valstybė ir (ar) savivaldybė, atlieka jų analizę ir vertina valstybės mastu; formuoja valstybės politiką viešųjų įstaigų srityje; rengia viešųjų įstaigų srities įstatymų projektus.
„Valstybės valdomų įmonių grąža valstybei“ (2017 m.) Teiktos 8 rekomendacijos, 8 rekomendacijos įgyvendintos (3 – laiku, 5 – vėlavo)			
1. Siekiant išvengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, užtikrinti, kad būtų nustatyta pareiga valstybės valdomų įmonių valdybų nariams deklaruoti viešuosius ir privačius interesus.	Įgyvendinta laiku.	LR Vyriausybė	Priimtas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo pakeitimas.
2. Siekiant užtikrinti skaidrų valstybės valdomų bendrovių lėšų panaudojimą paramos tikslais, nustatyti detalią paramos teikimo tvarką, apimančią bendrus paramos skyrimo principus ir procedūras.	Įgyvendinta laiku.	LR Vyriausybė	Patvirtintas Valstybės valdomų bendrovių paramos teikimo tvarkos aprašas.
3. Nustatyti valstybės tikslus ir numatyti jų poreikį, apimtis, atlikimo terminus.	Įgyvendinta laiku.	LR Vyriausybė	LRV nutarimu nustatyta, kad valstybė, dalyvaudama VVĮ valdyje, siekia verslo vertės augimo, dividendų ar pelno įmokos pajamingumo, nacionalinio saugumo interesų užtikrinimo, strateginių projektų įgyvendinimo ar kitų tikslų, kuriuos nustato teisės aktai.
4. Nustatyti kriterijus, kuriais kiekviena valstybės valdoma įmonė būtų skaidriai ir objektyviai priskiriama atitinkamai grupei (1A, 1B ir 2) pagal valstybės siekiamus tikslus.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė	LRV nutarimu nustatyta, kad VVĮ siektina metinė nuosavo kapitalo kaina (toliau – kapitalo kaina) skaičiuojama nuo VVĮ vykdomos ūkinės komercinės veiklos, išskyrus teisės aktų numatytus atvejus.

5. Nustatant kiekvienai valstybės valdomai įmonei vidutinę siektiną metinę nuosavo kapitalo kainą, kai yra naudojamas kapitalo aktyvų įkainojimo modelis (CAPM), papildomai atlikti ekspertinį vertinimą. 6. Nustatyti specialiųjų įpareigojimų vykdymo bendrus kontrolės mechanizmo principus. 7. Užtikrinti Valdymo koordinavimo centro vykdomos Valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimo koordinavimo veiklos nepriklausomumą. 8. Užtikrinti vieningos informacijos sklaidą apie valstybės valdomų įmonių veiklą tokiu būdu, kad duomenis būtų galima analizuoti, vertinti ir palyginti.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Iš dalies įgyvendinta. Vėlavo. Stebėseną baigta. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR Vyriausybė LR Vyriausybė	LRV nutarimu nustatyta, kad kapitalo kaina skaičiuojama valdymo koordinavimo centrui atlikus kiekvienos VVI individualų vertinimą. Pakeistas LR ūkio ministro įsakymas „Dėl Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“. Priimtas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo įstatymo pakeitimas. Priimtas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo įstatymo pakeitimas.
„Ar savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysena užtikrina efektyvią ir skaidrią įmonių veiklą“ (2017 m.) Teiktos 2 rekomendacijos, 2 įgyvendintos (vėlavo)			
1. Įtraukus savivaldybes, parengti ir patvirtinti pertvarkant VVI taikomais principais paremtus savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimą SKĮ reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus ir SKĮ valdysenos gaires (rekomendacijas). 2. Siekiant didesnio SKĮ veiklos viešumo ir skaidrumo, apsvarstyti galimybę pavesti VĮ Turto bankui (Valdymo koordinavimo centrui) rengti kasmetinę apibendrintą SKĮ veiklos rodiklių analizę, teikti metodinę pagalbą savivaldybėms, parengti savivaldybių viešinamos	Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Priimtas Vietos savivaldos įstatymo pakeitimas ir su juo susijusių 6-ių įstatymų pakeitimai. Priimtas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimas.

informacijos apie SKĮ veiklą ir rezultatus formą.			
„Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“ (2018 m.)			
Teiktos 5 rekomendacijos, 5 rekomendacijos įgyvendintos (1 – laiku, 4 – vėlavo)			
1. Siekiant didesnio aiškumo perkančiosioms organizacijoms viešųjų pirkimų srityje vykdant viešuosius pirkimus, įvertinti, ar Viešųjų pirkimų tarnybos teikiama metodinė pagalba visa apimtimi yra reikalinga viešųjų pirkimų dalyviams, ir spręsti klausimą dėl jos optimizavimo.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	Viešųjų pirkimų tarnyba	Viešųjų pirkimų tarnybos direktorės įsakymu patvirtintos Teisės aktų ir metodinės pagalbos priemonių peržiūros taisyklės. Peržiūros tikslas – vykdyti metodinės pagalbos priemonių atitikties galiojančiam teisiniam reguliavimui kontrolę bei užtikrinti jų aktualumą pagal susiklosčiusią teismų praktiką.
2. Siekiant sudaryti prielaidas viešųjų pirkimų sistemai efektyviai funkcionuoti: 1. sukurti viešųjų pirkimų sistemos efektyvumo stebėsenos ir tobulinimo mechanizmą; 2. sukurti priemones, kurios užtikrintų aktyvesnę viešųjų pirkimų sistemos efektyvumą skatinančių priemonių taikymą.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Sukurta švieslentė (https://vpt.lrv.lt/lt/svieslente), kurioje galima matyti, kaip konkretiems pirkimų vykdytojams 2018-2020 m. sekėsi pasiekti keliamus tikslus. Šiuo metu švieslentėje pateikiami duomenys, kaip įgyvendinti žaliųjų pirkimų, taikyto kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijaus ir centralizavimo rodikliai. CPO LT elektroninis katalogas išplėstas 14 pirkimų moduliais.
3. Siekiant efektyvesnio viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimo: 1. užtikrinti vieningą viešųjų pirkimų politikos formavimą, nustatant aiškius prioritetus viešųjų pirkimų politikos formavime dalyvaujančioms ir ją įgyvendinančioms institucijoms; 2. tobulinti viešųjų pirkimų strateginį planavimą: valstybės lygiu nustatyti sistemos tikslus, uždavinius ir rodiklius; organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti visos sistemos institucijų veiksmus.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė	Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė dokumentą „Viešųjų pirkimų problematika ir sprendimų kryptys“ (Dokumentas). Dokumente įvardintos viešųjų pirkimų sistemos probleminės sritys, kurioms turėtų būti skiriamas prioritetas, analizuojamos problemų priežastys, nustatomi problemoms šalinti reikalingi veiksmai (uždaviniai), numatomi siekiami pokyčiai viešųjų pirkimų sistemoje (tikslai).

4. Siekiant, kad viešųjų pirkimų teisinis reglamentavimas suteiktų galimybes optimizuoti viešųjų pirkimų procesą ir didinti jo efektyvumą: 1. peržiūrėti nacionalinį viešųjų pirkimų teisinį reguliavimą ir spręsti, kaip supaprastinti mažos vertės ir supaprastintų viešųjų pirkimų reglamentavimą; 2. įvertinti vidaus kontrolės sistemą viešųjų pirkimų srityje ir, paprastinant viešųjų pirkimų procedūras, stiprinti ją, siekiant išlaikyti skaidrumo ir efektyvumo tikslų balansą. 5. Siekiant užtikrinti tinkamą viešųjų pirkimų specialistų rengimo, kvalifikacijos kėlimo ir palaikymo sistemą, sukurti ilgalaikį viešųjų pirkimų specializacijos planą, kuris nustatytų ir apibrėžtų, kokius pagrindinius įgūdžius ir kompetenciją turi būti įgijęs bet kuris viešųjų pirkimų specialistas, mokymų programas, karjeros ir motyvavimo sistemas.	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta laiku.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Priimti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimai, kuriais sudarytos galimybės optimizuoti viešųjų pirkimų procesą bei padidinti jo efektyvumą, t. y. sukurtos paskatos didinti pirkimų centralizavimo mastą, mažoms perkančiosioms organizacijoms, kurios pirkimams išleidžia ne daugiau kaip 30 tūkst. Eur per metus, netaikomos pirkimų taisyklės, padidinta mažos vertės neskelbiamų pirkimų, žodinių sutarčių riba. Parengti pirkimų specialistų žinių patikrinimo reikalavimai (mokymo programa) ir nuotoliniam mokymui skirtos priemonės, taip pat parengtos ir paskelbtos naudingos ir administracinę našą mažinančios metodologinės priemonės (pirkimus reglamentuojančių įstatymų komentarai, tipiniai pirkimų dokumentai ir kt.), organizuoti tiekėjų, auditorių, koncesijas suteikiančių institucijų mokymai, sukurta sistema, leidžianti įvertinti pirkimų rezultatus).
„Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“ (2018 m.) Teiktos 6 rekomendacijos, 6 įgyvendintos (vėlavo)			
1. Paskirtai institucijai arba Ūkio ministerijai pavesti įvertinti dėl priežiūros institucijų konsolidavimo pateiktus, bet neįgyvendintus, siūlymus, priimti sprendimus dėl tolesnių veiksmų ir juos vykdyti. 2. Paskirtai institucijai arba Ūkio ministerijai pavesti įvertinti arba koordinuoti įvertinimą, remiantis	Iš dalies įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Stebėseną baigta. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė LR Vyriausybė	Įvertintos konsolidavimo ir funkcijų optimizavimo galimybės 7-iose prioritetinėse priežiūros srityse ir pateikti atitinkami pasiūlymai. Tolesnė stebėseną netikslinga, nes AAI 2020 m. atlikto rekomendacijų įgyvendinimo audito „Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimas“ rezultatai parodė, kad įgyvendinant audito rekomendacijas ir priimant konsolidavimo sprendimus jie nepakankamai buvo pagrįsti priežiūros kaštų ir naudos analize. Ūkio ministerija parengė Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijų ir (ar) jų funkcijų konsolidavimo ir optimizavimo priemonių plano projektą. 2018 m. gruodžio 12 d. pasitarime Vyriausybė pritarė pateiktam Planui.

ūkinių veiklų, galinčių sukelti didžiausią žalą visuomenei, nustatymu bei kaštų ir naudos analize, priežiūros funkcijas ar jų dalį, kurios galėtų būti vykdomos privataus sektoriaus, kitų organizacijų ar savivaldybių, paliktos savikontrolei, taip pat – neprižiūrimas ūkio subjektų veiklas. 3. Paskirti atsakingą instituciją arba suteikti reikiamus / atitinkamus įgaliojimus Ūkio ministerijai, kad būtų koordinuojamas verslo priežiūros politikos įgyvendinimas, teikiama metodinė ir kita pagalba, užtikrintas ministerijų, priežiūros institucijų ir savivaldybių tarpusavio bendradarbiavimas. 4. Paskirtai institucijai arba Ūkio ministerijai pavesti įvertinti arba koordinuoti institucijų funkcijų vertinimą, remiantis Viešojo administravimo įstatymo 361 str. 2 d., nustatyta priežiūros apimtimi, nuspręsti, kurios institucijos priskirtinos ir jas priskirti verslo priežiūros institucijoms. 5. Paskirtai institucijai arba Ūkio ministerijai pavesti įvertinti arba koordinuoti verslo priežiūros būklės vertinimą šalies mastu ir pateikti duomenis dėl atsiskaitymo Seimui. 6. Paskirtai institucijai arba Ūkio ministerijai pavesti suplanuoti ir įgyvendinti veiksmus priežiūros institucijų veiklai tobulinti (rizikos vertinimu pagrįsta veikla; tarpusavio	Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR Vyriausybė LR Vyriausybė LR Vyriausybė LR Vyriausybė	Priimtas naujos redakcijos Viešojo administravimo įstatymas, kuriuo Ekonomikos ir inovacijų ministerijai suteikti įgaliojimai atlikti ūkio subjektų veiklos priežiūros stebėseną. Priėmus naujos redakcijos Viešojo administravimo įstatymą, įsigaliojo nuostatos aiškiau apibrėžiančios, kas yra laikoma verslo priežiūrą atliekančiu viešojo administravimo subjektu ir kokias pagrindines funkcijas atlieka priežiūrą vykdančias subjektas. Ekonomikos ir inovacijų ministerija sukūrė ir 2018 m. pristatė Priežiūros institucijų pažangumo vertinimo (Švieslentės) metodiką, kurios pagrindu periodiškai vertinama, kaip priežiūros institucijos įgyvendina pažangias verslo priežiūros priemones ir kaip diegia kitas moderniąsias veiklos praktikas. LRV nutarimu patvirtintas ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų ir (ar) jų funkcijų konsolidavimo ir optimizavimo priemonių planas. Ūkio ministerija parengė Metodines rekomendacijas dėl ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių darbuotojų adaptacijos proceso, Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų darbuotojų etikos, nešališkumo ir nepriklausomumo gaires, Priežiūros institucijų veiklos pažangumo vertinimo

bendradarbiavimas; teisės aktų, reguliuojančių ūkio subjektų veiklą, vertinimas; darbuotojų etikos, nešališkumo ir nepriklausomumo reikalavimai).			metodiką, Statybų priežiūros srities reformų gaires, Priežiūros institucijose gaunamų skundų dėl ūkio subjektų veiklos nagrinėjimo tvarkos tobulinimo gaires ir Ūkio subjekto patikrinimais sukeltos naštos skaičiavimo metodikos gaires.
„Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų konsolidavimas“ (2020 m.) Teiktos 7 rekomendacijos, 2 įgyvendintos (vėlavo). 5 laukia įgyvendinimo (1 – terminas nesibaigęs, 4 – vėluoja)			
1. Siekiant, kad ūkio subjektų priežiūrą atliekančių institucijų pertvarkos sprendimai sudarytų prielaidas optimizuoti priežiūros funkcijų pasiskirstymą ir apimtį, imtis priemonių, kad būtų įvertinta esama situacija (kurias funkcijas naudingiau vykdyti privatus sektorius, nevyriausybines ar kitos organizacijos, kurias būtų galima palikti savireguliacijai, kurias galėtų vykdyti tik savivaldybės, o kurias – valstybės institucijos; taip pat turėtų būti įvertinta priežiūros institucijų kuriama priežiūros našta, priežiūros institucijų priežiūros veiklai keliami tikslai ir jiems pasiekti reikalingos biudžeto lėšos ir pan.), ir, atsižvelgus į rezultatus, pateikti Vyriausybei siūlymus, pagrįstus kaštų ir naudos analize, dėl tolimesnių pertvarkos sprendimų tikslingumo ir reikalingumo. 2. Siekiant ūkio subjektų veiklą prižiūrinčių institucijų konsolidavimo tikslo – optimizuoti priežiūros našta ūkio subjektams, užtikrinti, kad priežiūros institucijos ją skaičiuotų ir	Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja. Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	

būtų taikomas minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principas. 3. Siekiant užtikrinti, kad ūkio subjektų priežiūrą atliekančių institucijų bendradarbiavimas, pažangių priežiūros priemonių ir gerosios jų taikymo praktikos sklaida būtų kuo platesnė ir naudingesnė, imtis priemonių, kad visoms institucijoms būtų sudarytos sąlygos dalyvauti bendradarbiavimo grupėse (susitikimuose). 4. Siekiant užtikrinti nuolatinį ūkio subjektų priežiūrą atliekančių institucijų vykdomos priežiūros veiklos gerėjimą ir tai, kad atliekamas priežiūros sistemos būklės vertinimas būtų kuo objektyvesnis ir parodytų faktinę būklę, patobulinti priežiūros institucijų pažangumo vertinimo (švieslentės) metodiką (aiškiai apibrėžti vertinimo kriterijų skyrimą, užtikrinti, kad būtų vertinami ne tik kriterijų nustatymai, bet ir jų įgyvendinimas, rekomendacijos teikiamos visoms priežiūros institucijoms, kurių veiklos trūkumų nustatoma). 5. Siekiant užtikrinti aukštą priežiūros specialistų kompetencijų lygį, imtis priemonių, padėsiančių tobulinti specialistų kvalifikaciją priežiūros srityje. Prioritetinės priemonės pirmiausia turėtų būti nukreiptos į tų institucijų priežiūros specialistus ir į tas sritis, kuriose pažanga (pagal	Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2020 m. III ketv. patikslino Priežiūros institucijų pažangumo vertinimo (Švieslentės) metodiką. Remiantis kiekvienos institucijos vertinimo rezultatais, Ekonomikos ir inovacijų ministerija visoms institucijoms pateikė individualias rekomendacijas dėl priežiūros veiklos tobulinimo. priemonės Ekonomikos ir inovacijų ministerija per 2019 m.-2021 m. I ketv. laikotarpį parengė 3 specializuotas mokymų programas ir organizavo 246 seminarus visuose Lietuvos regionuose mokymus, kuriuose dalyvavo 3500 priežiūros institucijų ir ministerijų specialistų, tarp jų ir 156 žemiausią pažangą padariusių institucijų specialistai.

švieslentės vertinimo rezultatus) vertinama silpniausiai. 6. Siekiant ūkio subjektų veiklą prižiūrinių institucijų konsolidavimo tikslo – optimizuoti priežiūros našta ūkio subjektams, apibrėžti, kas yra laikoma priežiūros našta, ir nustatyti, kaip ji apskaičiuojama. 7. Siekiant, kad priežiūros institucijų ir (ar) jų priežiūros funkcijų konsolidavimas būtų rezultatyvus, periodiškai vertinti ir prižiūrėti ūkio subjektų priežiūros institucijų ir (ar) jų funkcijų konsolidavimo rezultatus / tikslų pasiekimą ir, esant nepasiektiems rezultatams / tikslams, apie tai informuoti Vyriausybę ir teikti siūlymus dėl tolimesnių veiksmų.	Laukiama įgyvendinimo. Įgyvendinimas vėluoja. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2022 m. parengė ir su visomis priežiūros institucijomis suderino Priežiūros institucijų veiklos vertinimo ir atskaitomybės standarto projektą. Laukiama, kol projektas bus patvirtintas.
„Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“ (2021 m.) Teikta 11 rekomendacijų, 3 įgyvendintos (2 – laiku, 1 – vėlavo). 8 laukia įgyvendinimo (terminas nesibaigęs)			
1. Siekiant mažinti nepažangios teisinės formos valstybės įmonių (VI) skaičių, numatyti priemones jas pertvarkyti į kitų teisinių formų juridinius asmenis. 2. Siekiant sudaryti sąlygas ir padėti savivaldybių valdomoms įmonėms atskleisti komercines ir nekomercines funkcijas, inicijuoti teisės aktų pakeitimus dėl šių funkcijų tinkamo identifikavimo. 3. Siekiant, kad Viešojo sektoriaus tobulinimo gairių įgyvendinimas sudarytų sąlygas išgryninti valstybės įmonių ir viešųjų įstaigų funkcijas, inicijuoti, kad valstybei atstovaujančios institucijos	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR Vyriausybė LR ekonomikos ir inovacijų ministerija LR vidaus reikalų ministerija	

pakartotinai atliktų valstybės įmonių ir viešųjų įstaigų atitikties gairėms vertinimus ir apie jos rezultatus informuoti Vyriausybę sprendimams priimti. 4. Siekiant, kad viešųjų įstaigų, kurių valdyme dalyvauja valstybė ar savivaldybės, valdysena atitiktų gerojo valdymo principus ir būtų orientuota į efektyvią ir skaidrią jų veiklą, inicijuoti teisės aktų pakeitimus dėl gerosios valdysenos principų (tikslų išskėlimas, kolegialių organų sudarymas ir teikiamos paramos viešinimas) viešosiose įstaigose diegimo. 5. Siekiant turėti išsamius duomenis, leidžiančius priimti sprendimus formuojant valstybės ir savivaldybių viešųjų įstaigų politiką, nustatyti kokius duomenis apie šias įstaigas turi būti vertinami šalies mastu, ir juos viešinti. 6. Siekiant padėti atskleisti valstybės ir savivaldybių siekiamus tikslus valdomose įmonėse, įgyvendinti metodines pagalbos priemones, kurios valstybei ir savivaldybėms atstovaujančioms institucijoms padėtų užtikrinti rengiamų lūkesčių raštų kokybę. 7. Siekiant turėti ir atskleisti informaciją apie visas įmones, kuriose valstybė ir savivaldybės dalyvauja, viešinti informaciją apie įmones, kuriose neturima balsų daugumos.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs. Įgyvendinta. Įgyvendinimas vėlavo.	LR vidaus reikalų ministerija LR vidaus reikalų ministerija VŠĮ Valdymo koordinavimo centras VŠĮ Valdymo koordinavimo centras	Parengtas valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei bendrovių, kuriose valstybės arba savivaldybės dalyvauja turėdamas mažiau nei 50 proc. akcijų, sąrašas bei paskelbtas VŠĮ Valdymo koordinavimo centro svetainėje: https://governance.lt/apie-imonas/vvi-ir-svi/

8. Siekiant, kad valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų narių atlygio politika atitiktų tarptautinę gerąją praktiką, atnaujinti kolegialių organų narių atlygio politiką, numatant fiksuoto atlygio sistemą.	Įgyvendinta. Įgyvendinta laiku.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Patvirtintas LRV nutarimo „Dėl valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir valdybos narių civilinės atsakomybės draudimo“ pakeitimas.
9. Siekiant stiprinti kolegialių organų atranką, įgyvendinti priemones, didinančias kolegialių organų narių atrankos procedūrų skaidrumą.	Įgyvendinta. Įgyvendinta laiku.	LR ekonomikos ir inovacijų ministerija	Patvirtintas LRV nutarimo „Dėl Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“ pakeitimas.
10. Siekiant, kad veiktų tik tokios valstybės valdomos įmonės, kurių funkcijos yra svarbios valstybės tikslams įgyvendinti, užtikrinti, kad būtų įgyvendintos priemonės dėl valstybės valdomų įmonių portfelio optimizavimo.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR Vyriausybė	
11. Siekiant užtikrinti, kad valstybės ar savivaldybių institucijos pagal vykdomą veiklą galėtų pasirinkti tinkamiausią juridinio asmens teisinę formą, leidžiančią pasiekti geriausių rezultatų jį valdant, teisės aktuose nustatyti detalius VŠĮ steigimo kriterijus juridinio asmens teisei formai parinkti.	Laukiama įgyvendinimo. Terminas nesibaigęs.	LR Vyriausybė	

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Valstybės kontrolės veiklos ataskaitomis 2017-2021 m., Valstybės kontrolės veiklos rezultatais 2017-2021 m., Valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitomis 2018-2023 m.

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

2023 m. 04 mėn. 25 d.
Vilnius

Aš, Mykolo Romerio universiteto (toliau – Universitetas),

Viešojo valdymo ir verslo fakulteto, veiklos audito
(fakulteto / instituto, programos pavadinimas)

Studentas(-ė) Ieva Lukoševičienė,
(vardas, pavardė)

patvirtinu, kad šis magistro baigiamasis darbas

„Veiklos audito poveikio vertinimas: viešojo sektoriaus patirtis“:

1. Yra atliktas savarankiškai ir sąžiningai;
2. Nebuvo pristatytas ir gintas kitoje mokslo įstaigoje Lietuvoje ar užsienyje;
3. Yra parašytas remiantis akademinio rašymo principais ir susipažinus su rašto darbų metodiniais nurodymais.

Man žinoma, kad už sąžiningos konkurencijos principo pažeidimą – plagijavimą studentas gali būti šalinamas iš Universiteto kaip už šiurkštų akademinės etikos pažeidimą.

(parašas)

Ieva Lukoševičienė
(vardas, pavardė)